

3506_az_qiyabiQ2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3506 Ətraf mühitin qorunması statistikasi

1 Hansı ölkənin ərazisinin 30%-i zəlzəl zonasıdır

- ☐ Latviya
- ☐ İçveçrə
- ☐ Hollandiya
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Belarusiya

2 Metal məmulatının parçalanması üçün neçə dB-li səs-küy lazımdır?

- ☐ 2dB
- ☐ 50dB
- ☐ 20dB
- ☒ 180 dB
- ☐ 5dB

3 Hansı dB-dən yüksək olan səslər eşitmə orqanlarına dağıdıcı təsir göstərir?

- ☐ 1dB
- ☐ 50dB
- ☐ 5dB
- ☒ 130 dB
- ☐ 20dB

4 Hansı çayların aşağı axarında daşqınlar qeydə alınır?

- ☐ Alazon
- ☐ Kürün başlanğıcı
- ☐ Zəyəm
- ☒ Kür və Araz
- ☐ Qaraçılar

5 Təbiyyətə vurulan çirkləndirici ziyan nə məqsədlə aparılır

- ☐ Şəxsi maraq
- ☐ Pislik
- ☐ Maraq
- ☒ Nəzarət
- ☐ Düşmənçilik

6 Konkret aktiv növünün satışa və atışa hazır olduğu zaman hansı bir başa qiymətlə qiymətləndirilir?

- ☐ Mərkəzləşdirilmiş
- ☐ Deklarasiya
- ☐ Sövdələşmə
- ☒ Qeyri-bazar
- ☐ Sığorta

7 Təbii aktiv olmayan antropogen aktivlər hansı dəyərle qiymətləndirilir

- ☐ Razılaşdırılmış dəyərlə
- ☐ Tarif
- ☐ Pərakəndə
- ☒ Bazar dəyəri
- ☐ Topdan satış

8 Hansı aktivlər 3 üsulla aparılır

- ☐ Qənaət
- ☐ Yığım
- ☐ Məhsul buraxılışı
- ☒ Təbii aktivlər
- ☐ Sərfiyyat

9 İstehsal edilən və edilməyən aktivin növü

- ☐ Kredit
- ☐ Maliyyə
- ☐ Kapital
- ☒ İstehsal
- ☐ Pul

10 Xəzər dənizin 100-200 km dərinliyində oksigen neçə % azalmışdır?

- ☐ 0.15
- ☐ 0.1
- ☐ 0.01
- ☒ 0.4
- ☐ 1.0

11 Suyun dibində yaşayan canlılarla qidalanan balıq növü

- ☐ Qızıl
- ☐ Su tısbağası
- ☐ Gümüşü
- ☐ Qızılxallı
- ☒ Nərə

12 Xəzər dənizində 100 ilədək yaşayan balıq növünün adı

- ☐ Dəniz iblisi
- ☐ Xanı
- ☐ İlan balığı
- ☒ Nərə balığı
- ☐ Qızıl

13 Ekoloji tarazlığı pozan fəaliyyətin təsiri adlanır

- ☐ Ekoloji təsir
- ☐ Düşünülmə təsir
- ☐ Səmərəli təsir
- ☒ Zərərli təsir
- ☐ Düşünülməmiş təsir

14 Ətraf mühitin təbii və antropa gen vəziyyəti haqqında məlumat hansı üsulla əldə edilir?

- ☐ Fərdi
- ☐ Ekonometrika
- ☐ Təhlil
- ☒ Manitorinq
- ☐ Anket

15 Təbiətləcəmiyyət arasında yaranan kütləvi hadisələri öyrənən elm:

- ☐ ədəbiyyat
- ☐ Fizika
- ☐ Kimya
- ☒ Statistika
- ☐ Ekonomiks

16 İnsanla təbii mühitin qarşılıqlı əlaqəsini öyrənən elmi adı

- ☐ iqtisadi nəzəriyyə
- ☐ fiziologiya
- ☐ biologiya
- ☒ ətraf mühitin qorunması
- ☐ coğrafiya

17 Fransada ətraf mühitin qorunması barədə məlumat hansı prinsipə toplanır?

- ☐ Ehtiyac olmasada
- ☐ Konüllülük
- ☐ Mərkəzləşmiş
- ☒ Qeyri-mərkəzləşmiş
- ☐ Ehtiyac olduqda

18 Ətraf mühit statistikasında məlumatın toplanması növü

- ☐ Manitorinq
- ☐ Müşahidə
- ☐ Anket
- ☒ Statistika hesabatı və xüsusi təşkil olunmuş müşahidə
- ☐ Sorğu

19 İlkin statistika məlumatı hansı üsulla ümumiləşdirir?

- ☐ Qrafik
- ☐ Mütləq kəmiyyət
- ☐ Nisbi kəmiyyət
- ☒ Yekunlaşdırma və qruplaşdırma
- ☐ Indeks

20 Statistika tədqiqatının 2-ci mərhələsi necə adlanır

- ☐ Balans
- ☐ Yekunlaşdırma
- ☐ Qruplaşdırma
- ☒ Yekunlaşdırma və qruplaşdırma
- ☐ Indeks

21 Statistika tədqiqatının ilkin mərhələsi necə adlanır?

- ☐ Balans
- ☐ Yekunlaşdırma
- ☐ Qruplaşdırma
- ☒ Statistika müşahidəsi
- ☐ Təhlil

22 Ətraf mühitin çirkləndirilməsi və mühafizəsini öyrənən statistika elminin adı ?

- ☐ fiziologiya
- ☐ təbiətşünaslıq
- ☐ coğrafiya
- ☒ ətraf mühitin qorunması
- ☐ biologiya

23 Bioloji hadisələri tədqiq edən elm sahəsi

- ☐ əmtəəşünaslıq
- ☐ Biologiya
- ☐ Kimya
- ☒ Statistika elmi
- ☐ ədəbiyyat

24 Təbiətlə cəmiyyət arasında yaranan kütləvi hadisələri öyrənən elm

- ☒ Statistika
- ☐ Informatika
- ☐ Biologiya
- ☐ Kimya
- ☐ Statika

25 Metalın çatlamasına hansı yüksəklikdə olan səs-küy səbəb ola bilər

- ☒ 180 dB
- ☐ 100 dB
- ☐ 500 dB
- ☐ 50dB
- ☐ 5 dB

26 Neçə dB-dən yüksəkdən səs-küy insan orqanizminə dağıdıcı təsir göstərir

- ☐ 10.0
- ☐ 500.0
- ☐ 70.0
- ☐ 5.0
- ☒ 130.0

27 Azərbaycanın 30%-lik zəlzələ ehitamathı ərazisi neçə ballı sayılır

- ☐ 42525.0
- ☐ 7.0
- ☒ 42621.0
- ☐ 12.0
- ☐ 42493.0

28 İqtisadiyyatın inkişafına təsir edən təbii proseslərdən ibarət amillərin sayı

- ☐ 1.0
- ☒ 5.0
- ☐ 2.0
- ☐ 6.0
- ☐ 3.0

29 Ekoloji amillər neçə qrupdan ibarətdir

- ☐ 7.0
- ☒ 3.0
- ☐ 10.0
- ☐ 1.0
- ☐ 5.0

30 Hadisələrin kəmiyyət və keyfiyyət tərəfini qarşılıqlı öyrənən elm

- ☐ Monoroiqtsiadiyyat
- ☒ Statistika
- ☐ Menecment
- ☐ Marketing
- ☐ İqtisadi nəzəriyyə

31 Ekoloji daxili məhsulun və əhəlinin rifahının hesablanması hansı kompleks sistemlə həyata keçirilir.

- ☐ İqtisadi
- ☒ Ekoloji iqtisadi uçot sistemi
- ☐ Kombinə olunmuş
- ☐ Şərti –natural
- ☐ Natural

32 Statistika təqiratinin 2-ci mərhələsi necə adlanır?

- ☐ Mexaniki təhlil
- ☒ Yekunlaşdırma
- ☐ Balans
- ☐ İndeks
- ☐ Orta kəmiyyət

33 Ətraf mühitə atılmış tullantıların miqdarı hansı üsulla öyrənilir

- ☐ Bilavasitə
- ☐ Anket
- ☐ Koordinasiya
- ☒ Sorğu
- ☐ Könüllü

34 Statistika tədqiqatının ilkin mərhələsi

- ☐ Anket
- ☒ Müşahidə
- ☐ qruplaşdırma
- ☐ Yekunlaşdırma
- ☐ Hesabat

35 Ətraf mühitə dair qeyri mərkəzləşdirilmiş sorğu hansı qitədə aparılır

- ☐ Cənubi Afrika
- ☐ Amerika
- ☒ Avropa
- ☐ Asiya
- ☐ Afrika

36 Qeyri-bioloji kütləvi hadisələri öyrənən predmet

- ☐ Kimya
- ☒ Statistika
- ☐ İqtisad
- ☐ Coğrafiya
- ☐ Statika

37 İnsanla təbii mühit arasındakı tədqiqat obyektini öyrənən elm

- ☐ Flora
- ☒ Statistika
- ☐ Statika
- ☐ Uçot
- ☐ İqtisad

38 Işığın fotosintetik udulması, ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti necə adlanır:

- ☒ Absorbasiya
- ☐ Aerazol
- ☐ Abiotik
- ☐ Aerob

39 180 dB-dən yüksək olan səs-küy hansı cismin çatlamasına (parçalanmasına) səbəb olur

- ☐ Oksigenin
- ☐ ağacın
- ☒ metalın
- ☐ daşın
- ☐ torpaq qatının

40 130 dB-dən yüksək olan səs-küy insanın hansı üzvünə dağıdıcı təsir göstərir

- ☐ qulaq batmasına
- ☐ ürək –damar çatışmamazlığına
- ☒ eşitmə orqanlarına
- ☐ baş gicəllənməsinə
- ☐ əsəb gərginliyinə

41 Ətraf təbii mühitə dağıdıcı zərbə vuran ekstremal amillərə aid olan antropogen amillər hansılardır

- ☐ hərbi və təbii fəlakətlər
- ☒ hərbi və təbii fəlakətlər , qəzalar, 16-dan 2000 hertsədək tezlikdən çox və Qs –dən az olan infrasəslər
- ☐ qəzalar
- ☐ 16-dan 2000 hertsədək tezlikdən çox və Qs –dən az olan infrasəslər
- ☐ təbii səslər

42 Azərbaycanda daşqınlar Kür və Araz çaylarının hansı axarlarında baş verir

- ☐ yuxarı axarlarında
- ☒ aşağı axarlarında
- ☐ dağ ətəyi zonalarda
- ☐ dəniz vadisində
- ☐ orta axarlarında

43 Ölkə ərazisinin neçə %-i 8-9 ballıq zəlzələ ehtimalı zonadır

- ☐ 0.4
- ☐ 0.15
- ☐ 0.25
- ☐ 0.35
- ☒ 0.3

44 İqtisadiyyatın inkişafına təsir edən təbii proseslərdən ibarət amillərə daxildir

- ☐ eroziya və səhralaşma
- ☐ ildırım vurma
- ☒ torpaq sürüşməsi , zəlzələlər
- ☐ zəlzələlər
- ☐ sel və su basmaları

45 Ekoloji amillər bir neçə qrupa bölünür . Bu qrupları sadalayın

- ☐ canlı təbii (biotik) amillər
- ☒ canlı təbii (biotik) amillər, qeyri-canlı təbii amillər(biotik və ya fiziki-kimyəvi), insan fəaliyyəti ilə əlaqədar (antropogen) amillər
- ☐ yem sahələrinin məhvi amili
- ☐ insan fəaliyyəti ilə əlaqədar (antropogen) amillər
- ☐ qeyri-canlı təbii amillər(biotik və ya fiziki-kimyəvi)

46 İnsanı əhatə edən mühit adətən dörd (4) komponentdən ibarətdir. Bunlar hansılardır?

- ☐ təbii fəlakətin yaratdığı mühit
- ☐ fəlakət verici silahla yaranmış mühit
- ☒ ilkin təbii mühit, insan tərəfindən yaradılmış mühit, sosial mühit
- ☐ insan tərəfindən yaradılmış mühit
- ☐ sosial mühit

47 Orqanizmin “yaşadığı mühit” terminindən başqa hansı terminlərdən istifadə olunur

- ☐ ekoloji mühit
- ☐ ətraf mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer
- ☐ ətraf mühit
- ☐ yaşadığı yer
- ☒ ətraf təbii mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer, ətraf mühit

48 Orqanizmin birbaşa və dolayı yolla əlaqədə olduğu (hadisə və əşyalar) təbii şərait necə adlanır

- ☐ yerin relyefi
- ☐ su və oksigendən ibarət
- ☒ mühit
- ☐ kainat
- ☐ günəş sistemi

49 Suyun çirklənmə meyarı kimi Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən “icazə verilən qarışıqın son həddi” (İVKSH) normativinin sayı

- ☐ 600.0
- ☒ 500.0
- ☐ 90.0
- ☐ 120.0
- ☐ 200.0

50 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinə nəzarət məqsədi ilə yaradılan məntəqələr neçə mərhələdən ibarətdir?

- ☐ 1.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 5.0
- ☐ 4.0

51 Ətraf mühitin çirklənməsinə nəzarət məqsədi ilə təşkil edilən müşahidə hansı tabeçilik mərhələsi ilə həyata keçirilir.

- ☐ ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə
- ☒ ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi, ilkin məlumatın qeydə alınması, ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə
- ☐ ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi
- ☐ ilkin məlumatın qeydə alınması
- ☐ ilkin məlumatın ərazi (region) üzrə cəmlənməsi və təhlili

52 “Uçota alınan təbii sərvətlər” anlayışı dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ əhalinin sərəncamındakı sərvətlər
- ☒ müəyyən konkret tarixə qeydə alınmış təbii sərvətlər
- ☐ ehtiyac duyulduqda qeydə alınan sərvətlər
- ☐ qeydə alınan və alınmayan sərvətlər
- ☐ əhalinin sərəncamındakı sərvətlər

53 MHS-də milli sərvətin tərkibində uçota alınan hansı təbii sərvətlər mövcuddur?

- ☐ canlıların yaşaması üçün olan
- ☒ kəşf edilmiş, kəşf edilməmiş
- ☐ geoloji kəşfiyyatı nəzərdə tutulan
- ☐ kəşf edilməmiş
- ☐ istifadəsi tükənmiş

54 Təbii bioloji ehtiyatlar hansı aktivlərə aid edilir :

- ☐ Sığorta texniki ehtiyatlarına
- ☒ İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- ☐ Maliyyə aktivlərinə
- ☐ İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- ☐ Depozitlərə

55 Yeraltı su ehtiyatları hansı aktivlərə aiddir :

- ☐ Sığorta texniki ehtiyatlarına
- ☒ İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə

- ☐ İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- ☐ Maliyyə aktivlərinə
- ☐ Depozitlərə

56 Torpaq və yerin təki hansı aktivlərə aiddir ?

- ☐ Depozitlərə
- ☐ İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- ☒ İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- ☐ Maliyyə aktivlərinə
- ☐ Sığorta texniki ehtiyatlarına

57 Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən statistika metodlarını öyrənən elm sahəsi necə adlanır ?

- ☐ sosial statistika
- ☒ ekologiya statistikas
- ☐ ətraf mühitin qorunması statistikas
- ☐ əhali statistikas
- ☐ qiymət statistikas

58 Ətraf mühitin mühafizəsi statistikasının göstəricilər sisteminə rəqəmlərlə ifadə olunan hansı göstəricilər daxildir?

- ☐ keyfiyyət göstəricilərinin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☒ kəmiyyət göstəriciləri , kəmiyyət və keyfiyyətin qarşılıqlı münasibəti
- ☐ kəmiyyət göstəriciləri
- ☐ keyfiyyət göstəriciləri
- ☐ kəmiyyət və keyfiyyətin qarşılıqlı münasibəti

59 Müəssisənin ekosistemin çirkləndirilməsinə nəzarət və işinin kompleks təhlili hansı sənədə əsaslanır?

- ☐ müəssisənin texnoloji pasportuna
- ☐ müəssisənin texniki-iqtisadi pasportuna
- ☒ müəssisənin ekoloji iqtisadi pasportuna
- ☐ müəssisənin ekoloji pasportuna
- ☐ müəssisənin iqtisadi pasportuna

60 Kompleks ekoloji-iqtisadi uçot sistemi vasitəsi ilə 2 əsas göstərinin hesablanmasını mümkün edir. Onları sadalayın.

- ☐ əhalinin maddi rifahı anlayışını
- ☒ ekoloji daxili məhsulun (EDM), əhalinin maddi rifahı anlayışını
- ☐ təbii ehtiyatların bolluğunu
- ☐ təbii qüvvənin bərpası
- ☐ ekoloji daxili məhsulun (EDM)

61 Təbii aktivlər bazar əməliyyatları ilə əlaqədar olmadıqda dolayı və birbaşa qiymətləndirilməsi mümkündürmü?

- ☐ MHS-nə əsaslanmır
- ☒ mümkündür
- ☐ mümkün deyil
- ☐ beynəlxalq konvensiya olduqda

- ☐ beynəlxalq konvensiya olmadıqda

62 Dolay qeyri-bazar qiymətləndirmə üsulunun digər başqa forması hansıdır?

- ☐ təbiətin estetik funksiyasının bərpası xərcləri
☒ xərclərin şərti(hipotetik) hesablanması variantı
☐ gələcəkdə istifadə üçün çəkilən xərc
☐ ətraf mühitə dəyən zərərin qarşısının alınması
☐ sağlamlığa dəyən zərər

63 Dolay qeyri – bazar qiymətləndirilməsi hansı metodologiyaya əsaslanır?

- ☐ çəkilən xərcin həcmi ilə
☒ ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq üçün həqiqi, çəkilən xərcin həcmi ilə
☐ təbiətin estetik funksiyasının azaldılması
☐ sağlamlığa dəyən zərərin həcmi ilə
☐ mühitin balansının pozulması ilə

64 Bir başa qeyri-bazar qiymətləri ilə qiymətləndirilmə üsulu nə zaman tətbiq edilir?

- ☐ beynəlxalq bazar bilindikdə
☐ konkret aktiv növünün satışa hazır olduqda
☒ konkret aktiv növünün satışa hazır olduqda, konkret aktiv növünün alışı hazır olduqda
☐ konkret aktiv növünün alışı hazır olduqda
☐ daxili bazar bilindikdə

65 istehsal edilən maddi aktivlərin bazar dəyəri necə təyin edilir?

- ☐ istehsal edilən bioloji aktivlər
☒ təbii aktiv olmayan antropogen aktivlər kimi
☐ təbii bioloji aktivlər
☐ istehsal edilməyən hər cür aktivlər
☐ istehsal edilən qeyri-bioloji aktivlər

66 Təbii aktivlərin qiymətləndirilməsinin formalarını sadalayın.

- ☐ dolay qeyri bazar
☒ bazar, birbaşa qeyri bazar, dolay qeyri bazar
☐ birbaşa qeyri bazar
☐ beynəlxalq bazar
☐ müştərək bazar

67 Təbii aktivlərin qiymətləndirilməsinin neçə forması var?

- ☐ 6.0
☒ 3.0
☐ 2.0
☐ 5.0
☐ 4.0

68 İqtisadi aktivlər neçə növə bölünür?

- ☐ istehsal edilən aktivlər
☒ istehsal edilən və edilməyən aktivlər
☐ torpaq və su ehtiyatları aktivləri
☐ hasil edilən və edilməyən faydalı qazıntılar

☐ istehsal edilməyən aktivlər

69 Təbii aktivlərə nələr daxil edilir?

- ☐ ev və çöl heyvanları
- ☐ akosistəmlə birlikdə flora və fauna
- ☐ ekosistəmləri ilə birlikdə yer, yerin təki və su
- ☒ təbiətin yaratdığı bioloji aktivlər , ekosistəmləri ilə birlikdə yer, yerin təki və su , akosistəmlə birlikdə flora və fauna
- ☐ meşə və çəmənliklər

70 Azərbaycan əhalisinin neçə %-i su və kanalizasiya sistemi olmayan ərazidə yaşayır?

- ☐ 300.0
- ☐ 1000.0
- ☐ 10.0
- ☒ 80.0
- ☐ 20.0

71 Gün ərzində hər nəfərə düşən su istehlakı neçə m³ –dir?

- ☐ 101.0
- ☐ 50.0
- ☒ 130.0
- ☐ 700.0
- ☐ 90.0

72 Xəzər dənizinin müəyyən dərinliyində balığın nəfəs alması üçün oksigen 40% azalmışdır. Bu hansı dərinlikdə baş verib?

- ☐ 250-300m
- ☐ 50-100m
- ☐ 200-250 m
- ☒ 100-200m
- ☐ 100-150m

73 Müəssisənin ekoloji-iqtisadi pasportu hansı məlumatlara əsasən doldurulur?

- ☐ Monoqrafiya müşahidəsinə əsasən
- ☐ Seçmə müşahidəsinə
- ☐ Xüsusi təşkil edilmiş müşahidəyə əsasən
- ☒ Statistika hesabatlarına
- ☐ Bilavasitə müşahidəyə əsasən

74 Azərbaycan əhalisinin neçə % - i kanalizasiya sistemi olan ərazidə yaşayır ?

- ☐ 0.5
- ☐ 0.8
- ☐ 0.3
- ☒ 0.2
- ☐ 0.4

75 Ətraf mühit statistikasını nəyi öyrənir ?

- ☐ İnsan cəmiyyətini
- ☐ İctimai hadisələri

- ☐ Sosial – iqtisadi hadisələri
- ☒ Təbii mühitin dəyişmə amillərini
- ☐ Təbiət hadisələri

76 Ekoloji sistem nədir ?

- ☐ Mendeleyev cədvəlinin elementləri
- ☐ Məcmu vahidi
- ☐ Elementar vahidlər məcmusu
- ☒ ətraf mühitin tərkib ünsürlərinin məcmusu
- ☐ Təbiət hadisələri

77 Azərbaycan Respublikasında ətraf mühitə dair məlumatlar necə toplanır ?

- ☐ anket üsulu ilə
- ☐ mərkəzləşdirilməmiş qaydada
- ☐ qeyri – mərkəzləşdirilmiş qaydada
- ☒ mərkəzləşdirilmiş qaydada
- ☐ sorğu üsulu ilə

78 Ətraf mühitin qorunması statistikasının obyektı nədir ?

- ☐ kütləvi ictimai – iqtisadi hadisələr
- ☐ ictimai hadisələr
- ☐ sosial – iqtisadi hadisələr
- ☒ təbiətin insan cəmiyyətində təzahür edən hadisələri
- ☐ sosial hadisələr

79 İlkin fiziki vahidlərdə göstərilmiş kəmiyyət göstəricilərinin mümkün hesablama vahidlərinə çevrərək yenidən hesablanmasında istifadə olunan göstərici

- ☐ gülüş əmsalı
- ☐ çevirmə əmsalı
- ☐ təzələnmə əmsalı
- ☒ yenidən hesablanma əmsalı
- ☐ genetik əmsalı

80 Təbii mühitin komponentlərini, mühitin biotasını və mühitin dəyişməsi amillərini öyrənən elm sahəsi

- ☐ təbiət
- ☐ audit
- ☐ botanika
- ☒ ətraf mühit statistikas
- ☐ ekologiya

81 Nərə balığı yaşayan xırda canlılarla qidalanır

- ☐ mamırlı sahədə
- ☐ sahil suda
- ☐ suyun səthində
- ☒ suyun dibində
- ☐ sahildən 200 m uzaqda

82 Nərə balığı günəşli suda neçə il yaşaya bilər?

- ☐ 40 il
- ☐ 30 il
- ☐ 10 il
- ☒ 100 il
- ☐ 70 il

83 Ətraf mühitin keyfiyyəti göstəriciləri dedikdə ətraf mühitin qorunmasını təşkil edən..... başa düşülür.

- ☐ ətraf mühitin ilkin göstəriciləri
- ☐ standartlar
- ☐ normativ-texniki səbəblər
- ☒ məhsullar , normativ-texniki səbəblər , standartlar , məhsullar və standartlar , ətraf mühitin ilkin göstəriciləri
- ☐ məhsullar və standartlar

84 Dağ-mədən işlərini yerinə yetirərkən təbiətdən israfçılıqla istifadə səbəbindən ekoloji tarazlığı pozan fəaliyyət.....

- ☐ torpağın aşınmasını ifadə edir
- ☐ floranın azalmasını ifadə edir
- ☐ faunanın azalmasını ifadə edir
- ☒ ətraf mühitə zərərli təsir adlanır
- ☐ mühitin keyfiyyətini ifadə edir

85 Bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan və ətraf mühitin tərkib üsürlərin mənbələrinin vəhdətini?

- ☐ bioloji sistemi təşkil edir
- ☐ siyasi ekologiyanı təşkil edir
- ☐ təbii sistemi təşkil edir
- ☒ ekoloji sistemi təşkil edir
- ☐ fizioloji sistem təşkil edir

86 Ətraf mühitin monitorinqi təsir nəticəsində ətraf mühitə atılmış tullantıların kəmiyyət və keyfiyyətinə nəzarət üçün aparılır.

- ☐ Fizioloji
- ☒ Təbii , antropogen
- ☐ sosial
- ☐ antropogen
- ☐ bioloji

87 Ətraf mühit qorunmasına dair qanunu ətraf mühit qorunmasının müəyyən edir.

- ☐ Təsərrüfat fəaliyyətinin əsaslarını
- ☐ İctimai əsaslarını
- ☒ Hüquqi əsaslarını, iqtisadi əsaslarını , sosial əsaslarını
- ☐ İqtisadi əsaslarını
- ☐ Sosial əsaslarını

88 Statistika müşahidəsinin əldə edilmiş məlumatı necə ümumiləşdirilir?

- ☐ Nisbi və orta kəmiyyəti hesablamaqla , indeks üsulu ilə
- ☒ Yekunlaşdırılır, qruplaşdırılır
- ☐ Qruplaşdırılır
- ☐ Nisbi və orta kəmiyyəti hesablamaqla

☐ İndeks üsulu ilə

89 Ətraf mühit statistikasının özünə məxsus tədqiqat üsulları hansıdır?

- ☐ cədvəl və balans
- ☒ müşahidə, yekunlaşdırma və qruplaşdırma, cədvəl və balans , indeks
- ☐ yekunlaşdırma və qruplaşdırma
- ☐ indeks
- ☐ inventarizasiya , yekunlaşdırma və qruplaşdırma , cədvəl və balans

90 AR-da ətraf mühitə dair məlumat..... müşahidə aparmaq yolu ilə toplanır.

- ☐ anket
- ☐ hesabat
- ☒ Statistika hesabatı və xüsusi təşkil olunmuş
- ☐ sorğu
- ☐ Korrespondent

91 İnkişaf etmiş Avropa ölkələrində ətraf mühitə dair məlumat qaydada toplanır.

- ☐ Korrespontent
- ☐ Sorğu
- ☐ Fərdilər tərəfindən
- ☒ Qeyri – mərkəzləşdirilmiş
- ☐ Anket

92 Ətraf mühitin qorunması statistikasının vəzifəsi kütləvi hadisələrə dair məlumat toplamaqdır.

- ☐ Biofiziki
- ☒ Bioloji və qeyri bioloji
- ☐ Bioloji
- ☐ Qeyri-bioloji
- ☐ Biokimyəvi

93 Ətraf mühitin qorunması statistikasının predmeti hansı qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət və keyfiyyət tərəfini öyrənir?

- ☐ Sosial təzahürlərin
- ☐ Yeraltı və üst qatının əlaqəsini
- ☒ Təbiətlə cəmiyyət arasında yaranan kütləvi hadisələrin
- ☐ Dövlətlərarası əlaqənin
- ☐ Qitələrarası əlaqənin

94 Statistika tədqiqatının “obyekti” nəyin qarşılıqlı təsiri prosesidir?

- ☐ Yerlə ayın
- ☒ İnsanla təbii mühitin
- ☐ Flora və fauna mühiti
- ☐ Okean dibi mühiti
- ☐ Yerüstü mühit

95 Ətraf mühit dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ Statosfer
- ☒ İnsanı əhatə edən təbii mühit
- ☐ Azon təbəqəsi

- ☐ Karbohidrogen təbəqə
- ☐ Mitasfer

96 Aerasiya suyun ilə zənginləşməsini səciyyələndirir

- ☐ Qar
- ☐ Çürüntü
- ☐ Karbon
- ☒ Hava
- ☐ Nəmlik

97 Kimyəvi, bioloji və fiziki yolla ən çox çirklənən hansı elementdir?

- ☐ Bitki
- ☒ Su
- ☐ Qurğuşun
- ☐ Dəmir
- ☐ Qaya

98 $TOD = A \times 100 / T$ düsturu nəyin təmin olunma dərəcəsini ifadə edir?

- ☐ Palçıqla
- ☐ Odunla
- ☒ Su ilə
- ☐ Kömürlə
- ☐ Qazla

99 Çirkab suları qəbul edən müəssisə və təşkilatlar müşahidə vahidi kimi qəbul edilirmi?

- ☐ Anlamıram
- ☒ Bəli
- ☐ Yox
- ☐ Olmaya bilər
- ☐ Xeyir

100 Müəssisə və təşkilatlar su istifadəçisinin müşahidə vahidi ola bilərmi?

- ☐ Nə deyim?
- ☒ Bəli
- ☐ Yox
- ☐ Xeyir
- ☐ Olmaya bilər

101 Su istifadəçiləri hansı statistikasının tədqiqat obyektidir

- ☐ sənaye
- ☐ nəqliyyat
- ☐ ekologiya
- ☒ ətraf mühit
- ☐ təbii sərvət

102 Su götürənlər hansı mövzunun müşahidə obyektidir?

- ☐ Atmosfer
- ☒ Su resursları
- ☐ Təbii sərvət

- ☐ Flora
- ☐ Fauna

103 $Ob + \Gamma b = Oj + \Gamma j$ modulu yer kürəsində nəyin bərabərlik balansıdır?

- ☐ hidrogenin
- ☐ Oksigenin
- ☒ Suyun
- ☐ Torpağın
- ☐ Karbonun

104 Azərbaycanda mineral su mənbələri neçə kateqoriya bölünür?

- ☐ 7.0
- ☒ 3.0
- ☐ 30.0
- ☐ 20.0
- ☐ 10.0

105 $Ob + \Gamma b = Oj + \Gamma j$ balansı hansı göstəricisini səciyyələndirir?

- ☐ okeana düşməsinə
- ☒ buxarlanan suyun yer kürəsinə düşməsinə
- ☐ dənizə düşməsinə
- ☐ torpağa düşməsinə
- ☐ quruya düşməsinə

106 Su kimyəvi, və fiziki yolla çirklənir

- ☐ Mexaniki
- ☒ Bioloji
- ☐ Kameta düşməsi
- ☐ Vulkanik püskürmə
- ☐ Zəlzələ

107 Müşahidə vahidi qismində müəssisə və təşkilatlar su istehlakçıları ola bilərlərmi?

- ☐ Yox
- ☒ Ola bilər
- ☐ İfadə zəifdir
- ☐ İfadə düz deyil
- ☐ Ola bilməz

108 Orta hesabla ölkə əhalisinin hər nəfərinə 150 L su düşə bilərmi?

- ☐ Su qıtlığı mövcuddur
- ☒ Bəli
- ☐ Yox
- ☐ Azdır
- ☐ Çoxdur

109 İnsanlar 7 gün susuz yaşayır, bəs heyvanlar?

- ☐ 2 gün
- ☒ 4-8 gün
- ☐ 1 gün

- ☐ 10 gün
- ☐ 7 gün

110 Xəzər dənizində canlıların hava ilə qidalanması 200 m-dək dərinlikdə azalması doğrudurmu?

- ☐ Yalandır
- ☒ Doğrudur
- ☐ Dənizin dərinliyi dəyişir
- ☐ Balığın gülməyi gəlir
- ☐ Uydurmadır

111 Su götürən və su istifadəçiləri müşahidə obyektinə ola bilərmi?

- ☐ Mümkünsüzdür
- ☐ Su götürən
- ☐ Su istifadəçiləri
- ☒ Əlbəttə
- ☐ Xeyir

112 Hər gün əhalinin hər nəfərinə 130m³ su dərf edilə bilərmi

- ☐ Ondan çoxdur
- ☐ Xeyir
- ☐ Yox
- ☒ Bəli
- ☐ Ola bilməz

113 $S=x/v$ tənziqlənən su təshizatı mənbəyində olan suyun hansı göstəricisini ifadə edir.

- ☐ Səmərliliyini
- ☒ Maya dəyərini
- ☐ Axarın sürətini
- ☐ Suyunu həcmi
- ☐ Su durğunluğunu

114 Suyun biosfor funksiyası və ekoloji mahiyyəti nəyi ifadə edir

- ☐ Aracın şəffaflığını
- ☒ Suların çirkləndirilməsi
- ☐ Havanın çirkləndirilməsi
- ☐ Bulağın bulanmasını
- ☐ Çayın bulanlığını

115 Suyu çirkləndirən amillər

- ☐ Fiziki
- ☐ Kimyəvi
- ☒ Kimyəvi bioloji və fiziki
- ☐ Bioloji
- ☐ Fiziki-bioloji

116 $TOD=A/100 \times T$ nəyi ifadə edir

- ☐ Orqanizmin su ilə təminatı
- ☒ Ərazinin su ilə təminatı
- ☐ Mənzilim su təminatı

- ☐ Susulluq təminatı
- ☐ Yanqınlıq təminatı

117 Heyvanlar susuz neçə gün yaşaya bilər

- ☐ 10.0
- ☒ 4-8 gün
- ☐ 4.0
- ☐ 9.0
- ☐ 2.0

118 İnsanlar susuz neçə gün yaşaya bilər

- ☒ 7.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0
- ☐ 8.0
- ☐ 3.0

119 İnsan orqanizmin də suyun miqdarı

- ☐ 80-90%
- ☐ 0.7
- ☐ 0.85
- ☐ 0.9
- ☒ 65-75%

120 Heyvan orqanizmində suyun miqdarı

- ☐ 0.2
- ☐ 0.35
- ☒ 0.75
- ☐ 0.8
- ☐ 0.9

121 Bitki orqanizmində suyun miqdarı

- ☐ 0.3
- ☒ 0.9
- ☐ 0.2
- ☐ 0.65
- ☐ 0.5

122 $Ax+a=ax-as$ düsturunu səciyyələndirən balans

- ☐ Səhra su buxarı
- ☒ Buxarlanan su balansı
- ☐ Çirkab su balansı
- ☐ Şəffaf su balansı
- ☐ Bataqlıq su balansı

123 $Ob + Qb = Oj + Qj$ düsturunun adı

- ☐ Çay balansı
- ☒ Su balansı düsturu
- ☐ Torpaq-yer balansı

- ☐ Məə balansı
- ☐ Dəniz balansı

124 Azərbaycanda mineral su mənbələri neçə kateqoriyaya bölünür

- ☐ 30.0
- ☒ 3.0
- ☐ 20.0
- ☐ 12.0
- ☐ 8.0

125 İcməli və çirkab suları qəbul edəcək müəssisələr statistika müşahidəsinin nəyi adlanır

- ☐ Obyektidir
- ☒ Vahididir
- ☐ Marağıdır
- ☐ Məqsədidir
- ☐ Hədəfidir

126 Su götürən və su istifadəçiləri statistika tədqiqatının hansı obyektidir

- ☐ Şifahi sorğu
- ☐ Sorğu
- ☐ Qeyri-müntəzəm
- ☒ Müşahidə
- ☐ Müntəzəm

127 Azərbaycan da hansı çayların aşağı axarlarında daşqınlar baş verir

- ☐ Alazan və Şəmkir çay
- ☒ Kür və Araz
- ☐ Zəyəm
- ☐ Alazan – Çaldaş
- ☐ Sumqayıtçay

128 Hansı ölkə əhalisinin 80%-nin su və kanalizasiya tərhizatı tam deyildir

- ☐ Astana
- ☐ Daşkənd
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Moldava
- ☐ Daşkəsən

129 Günlük su istehlakı 130 m³ olan ölkə

- ☐ Qazaxıstan
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Gürcüstan
- ☐ Türkmənistan
- ☐ Rusiya

130 Xəzər dənizinin hansı dərinliyin üst qatı oksigenlə zəngindir

- ☐ 2/3 hissəsi
- ☒ Üst qatı
- ☐ Orta qatı

- ☐ Aşağı qatı
- ☐ Dib qatı

131 Suyun qiymətləndirilməsi zamanı əsas meyar kimi nə götürülür?

- ☐ Su istehlakçılarının sudan istifadə üçün çəkdiyi xərclər
- ☐ Tənzimlənən su təchizatı mənbəyində olan suyun maya dəyəri
- ☐ Su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclər
- ☒ Çayda, hövzədə və ya onun bir hissəsində su axarının tənzimləmə dərəcəsi
- ☐ Suyun keyfiyyəti

132 Su hövzəsində suyun həcmində daxil olan tullantıların ümumi həcmində nisbəti göstəricisi

- ☒ qarışma əmsalı
- ☐ müvəqqətilik əmsalı
- ☐ intensivlik əmsalı
- ☐ qəti qiymətlər əmsalı
- ☐ ekstensivlik əmsalı

133 Su hövzəsinin tullantıları assimilyasiya etmək qabiliyyətini əks etdirən göstəri

- ☒ qarışma əmsalı
- ☐ intensivlik əmsalı
- ☐ müvəqqətilik əmsalı
- ☐ qəti qiymət əmsalı
- ☐ ekstensivlik əmsalı

134 Müəssisənin çirkab suların təmizlənməsi üçün 100 dəzgaha malikdir. Onun 45 ədədi bir növbədə, 25 ədədi iki növbədə və 20 ədədi üç növbədə işləmiş, 10 dəzgah isə tamamilə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- ☒ 2,28 növbə
- ☐ 4,21 növbə
- ☐ 3,27 növbə
- ☐ 2,93 növbə
- ☐ 2,56 növbə

135 2012-ci ilin 8 ayı ərzində müəssisə tərəfindən sututara hər ay 10 min ton, 9-cu ay ərzində - 20 min ton, son 3 ayda hər ay - 24 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla sututara axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın.

- ☒ 14,3 min ton
- ☐ 16,6 min ton
- ☐ 15,6 min ton
- ☐ 13,7 min ton
- ☐ 12,5 min ton

136 2005-ci ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 30% , 2010-cu ildə isə 38,2%-ni təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- ☒ 1.27
- ☐ 1.4
- ☐ 1.17
- ☐ 1.22

☐ 0.0132

137 Aşağıdakı dövrlər üzrə sututarın orta hesabla çirklənməsi haqqında məlumat verilmişdir. 1-ci yarımildə 30 min ton, 3-cü rübdə - 27 min ton və oktyabr ayında -9 min ton. 10 ay ərzində sututarın orta çirklənmə dərəcəsini müəyyən edin.

- ☐ 30 min t
- ☐ 24 min t
- ☒ 27 min ton
- ☐ 25 min t
- ☐ 29 min t

138 Suyun qiymətinin 3% aşağı düşməsi ilə məhsul istehsalına su sərfi 10% ixtisar olunmuşdur. Suyun istehlakına olan xərcin necə dəyişməsinə təyin edin.

- ☒ 1.08
- ☐ 1.02
- ☐ 1.06
- ☐ 1.2
- ☐ 1.1

139 Müəssisənin çirkab suların təmizlənməsi üçün 1100 dəzgaha malikdir. Onun 300 ədədi bir növbədə, 450 ədədi iki növbədə və 250 ədədi üç növbədə işləmiş, 100 dəzgah isə tamamilə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın.

- ☒ 1,95 növbə
- ☐ 1,15 növbə
- ☐ 1,35 növbə
- ☐ 1,25 növbə
- ☐ 1,75 növbə

140 2012-ci ilin 8 ayı ərzində müəssisə tərəfindən sututara 18 min ton, 9 ay ərzində - 20 min ton, 11 ay ərzində - 24 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla sututara axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın.

- ☐ 17 min ton
- ☐ 25 min ton
- ☐ 23 min ton
- ☒ 21 min ton
- ☐ 19 min ton

141 Suyun qiymətinin 5% aşağı düşməsi ilə məhsul istehsalına su sərfi 10% ixtisar olunmuşdur. Suyun istehlakına olan xərcin necə dəyişməsinə təyin edin.

- ☒ 1.05
- ☐ 1.5
- ☐ 2.02
- ☐ 1.1
- ☐ 1.0

142 Su başqa hövzədən alınıb emal edilərək istifadəsinin maya dəyəri göstəricisi

- ☐ $V_m = S_2 / S_1$
- ☐ $S_2 = S_1 / V_m$
- ☐ $X_n = S_2 + S_1 / V_m$

- ☐ $X_n = S_2 / V_m$
- ☒ $S_1 = S_2 + X / V_u$

143 Tənzimlənən su təchizatı mənbəyində olan suyun maya dəyəri göstəricisi

- ☐ $V_i = S / X_n \times 100$
- ☒ $S = X / V_i$
- ☐ $S = X \times 100$
- ☐ $S = V_i / X_n$
- ☐ $S = V_i \times 100 / X_n$

144 Su axarının tənzimlənmə dərəcəsi baxımından çəkilən xərclərin məbləğinin su istehlakçılarının rejminə uyğun istifadə ediləcək suyun həcmi göstəricisi necə adlanır

- ☐ dövrü məsrəflərin səviyyəsi
- ☐ yarımillik su istismar xərci
- ☐ aylıq istismar xərci
- ☒ illik istismar xərci
- ☐ aylıq məsrəflərin səviyyəsi

145 Suyun qiymətləndirilməsini səciyyələndirən illik istismar xərcləri göstəricisi

- ☐ $V_n = V_{\text{Faydalı}} / V_{r95} \cdot 100\% - 20\%$
- ☐ $V_n = V_{\text{Faydalı}} / V_{r95} \cdot 100\%$
- ☐ $V_n = (20\% + 50\%) V_{r95}$
- ☒ $V_u = (20\% + 50\% + V_{\text{Faydalı}} / V_{r95} \cdot 100\%) V_{r95}$
- ☐ $V_n = 20\% + 50\% + V_{\text{Faydalı}} / V_{r95}$

146 Suların çirkləndirilməsi dedikdə onların aşkar edilməsi başa düşülür

- ☐ Yoluxmasızlaşdırılması
- ☐ ekoloji mahiyyəti
- ☐ biosfer funksiyası
- ☒ biosfer funksiyası , ekoloji mahiyyəti
- ☐ dövriyəliliyi

147 Suyun çirklənməsi yolları aşağıdakılardır

- ☐ Fiziki
- ☐ kimyəvi
- ☐ təbii və qeyri-kimyəvi
- ☒ kimyəvi , bioloji , fiziki
- ☐ bioloji

148 Bakı şəhərindəki sənaye müəssisələri tərəfindən hər il 24 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- ☐ 2,4 min ton
- ☒ 2 min ton
- ☐ 1,5 min ton
- ☐ 1,2 min ton
- ☐ 4 min ton

149 2014-cü ilin 6 ayı ərzində müəssisə tərəfindən sututara 15 min ton, 7 ayı ərzində 18 min ton, 8 ayı ərzində 20 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla sututara axıdılan çirkab suyunun miqdarını

hesablayın

- ☐ 22 min ton
- ☐ 20 min ton
- ☐ 18,9 min ton
- ☒ 17,9 min ton
- ☐ 21 min ton

150 2014-cü ilin 9 ayı ərzində müəssisə tərəfindən su tutara 20 min ton, 10 ay ərzində 24 min ton, 11 ay ərzində 30 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla sututara axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın:

- ☐ 21 min ton
- ☐ 22 min ton
- ☐ 20 min ton
- ☒ 25 min ton
- ☐ 24 min ton

151 Götürülən və qaytarılan suyun miqdarı arasındakı fərq adlanır:

- ☐ Humus suyu
- ☐ Yeraltı axın
- ☐ Xalis su istehlakı
- ☒ Xalis su götürümü
- ☐ Yeraltı su

152 Su eroziyası hansı formada baş verir:

- ☐ maye, bərk və qaz formada
- ☐ Fiziki və kimyəvi formada
- ☐ Fiziki və bioloji formada
- ☒ sərti, şımaqlı və yarqanlı formada
- ☐ Maye və bərk formada

153 İş gününün uzunluğu 8 saat , əmək məhsuldarlığının orta saatlıq səviyyəsi 10 ədəddir. Əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsini hesablayın .

- ☐ 50.0
- ☐ 150.0
- ☐ 120.0
- ☒ 80.0
- ☐ 60.0

154 Su ehtiyatları və istifadəsi statistikasının göstəricilər sisteminə daxil deyil

- ☐ Su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclər
- ☐ Atılan çirkab suların həcmi
- ☐ Su ehtiyatları və istifadəsi
- ☒ Su anbarlarını ucaldanlar
- ☐ Suyun təmizlənməsi

155 il ərzində okean səthindən 452,6 min m³ , qurudan isə 72,5 min m³ su buxarlanmış və okeana düşən yağıntının miqdarı 411,6 və quruya düşən yağıntının miqdarı isə 113,5 min m³ – a bərabər olmuşdur . Bu məlumatlara əsasən su balansını qurun.

- ☐ $452,6 - 411,6 = 113,5 - 72,6$
- ☐ $452,6 - 113,5 = 411,6 - 72,5$
- ☐ $452,6 - 72,5 = 411,6 + 113,5$
- ☒ $452,6 + 72,5 = 411,6 + 113,5$
- ☐ $452,6 + 72,5 = 411,6 - 113,5$

156 Əgər ötən dövrlə müqayisədə istehsal edilmiş məhsulun həcmi 12% artarsa, işlənmiş vaxtın miqdarı isə 2% azalarsa əmək məhsuldarlığının səviyyəsi necə dəyişilər?

- ☐ 15% azalar
- ☐ 13,3% artar
- ☐ 14,3% azalar
- ☒ 14,3 % artar
- ☐ 14,8% artar

157 Dəyişən tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksinin 1.5, sabit tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksinin isə 1.25 olduğunu bilərək quruluşun dəyişilməsi indeksini hesablayın:

- ☐ 1.25
- ☐ 0.9
- ☐ 1.3
- ☒ 1.2
- ☐ 0.89

158 2012-ci ilə nisbətən 2012-cü ildə ümumi məhsul istehsalının 35%, işlənmiş vaxt fondunun 20% artdığını bilərək əmək məhsuldarlığı indeksini hesablayın:

- ☐ 1.135
- ☐ 1.035
- ☐ 1.025
- ☒ 1.125
- ☐ 1.03

159 İstehsal olunmuş məhsulun dəyərinin 1,25 mln. man., işçilərin sayının 250 nəfər olduğunu bilərək əmək məhsuldarlığının səviyyəsini müəyyən edin

- ☐ 50.0
- ☐ 6000.0
- ☐ 5500.0
- ☒ 5000.0
- ☐ 500.0

160 Şirkətin fəaliyyəti haqqında aşağıdakı şərti məlumatlar verilmişdir: 1. İşçilərin sayı (nəfər) - 500
2. İstehsal olunmuş məhsul (ədəd) – 655000 3. İşlənmiş adam-günlr - 8000 4. İşlənmiş adam-saatlar - 60000 Şirkətin orta saatlıq əmək məhsuldarlığını hesablayın:

- ☐ 10.8
- ☐ 11.9
- ☐ 11.25
- ☒ 10.9
- ☐ 11.5

161 Noyabrda məhsul vahidinin əmək tutumunun 6 adam-saat, dekabrda isə 5 adam-saat olduğunu bilərək əmək tutumunun fərdi indeksini hesablayın

- ☐ 0.8
- ☐ 0.93
- ☐ 0.63
- ☐ 0.73
- ☒ 0.83

162 Əgər ötən dövrlə müqayisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsi 12,2% artarsa, işlənmiş vaxtın miqdarı isə 2% azalarsa istehsal edilmiş məhsulun həcmi necə dəyişər?

- ☐ 20% artar
- ☐ 15%artar
- ☐ 10% azalar
- ☒ 10% artar
- ☐ 15%azalar

163 Əgər ötən dövrlə müqayisədə istehsal edilmiş məhsulun həcmi 10%, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi 12,2% artarsa, işlənmiş vaxtın miqdarı necə dəyişər?

- ☐ 5% artar
- ☐ 3% azalar
- ☐ 2% artar
- ☒ 2% azalar
- ☐ 3% artar

164 İş ayının uzunluğu 22 gün, əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsi 95 ədəd təşkil etmişdir. Əmək məhsuldarlığının orta aylıq səviyyəsini hesablayın

- ☐ 2150.0
- ☐ 2190.0
- ☐ 1090.0
- ☒ 2090.0
- ☐ 2050.0

165 İş gününün uzunluğunun 8 saat, əmək məhsuldarlığının orta saatlıq səviyyəsi 15 ədəd təşkil etmişdir. Əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsini hesablayın

- ☐ 160 ədəd
- ☐ 140ədəd
- ☐ 130 ədəd
- ☒ 120 ədəd
- ☐ 150 ədəd

166 Məhsul vahidinin əmək tutumu indeksi 0,86 olduğu halda əmək məhsuldarlığı neçə faiz artar?

- ☐ 16.5%
- ☐ 17.5%
- ☐ 16.3%
- ☒ 16.2%
- ☐ 18.3%

167 Bitki mənşəyli turşularla zəngin olzn su

- ☐ yağış suyu
- ☐ şoranlı su
- ☐ qara su

- ☒ humus suyu
- ☐ bataqlıq suyu

168 Axıdılan suyun (dinamik ehtiyatını) miqdarını (A) və ərazinin tələbatına (T) əsasən su ilə təmin olunma dərəcəsi (TOD) belə hesablanır

- ☐ $TOD = T \times A / 100$
- ☐ $TOD = A / T - 100$
- ☐ $TOD = A / 100 \times T$
- ☒ $TOD = A \times 100 / T$
- ☐ $TOD = A / T - 100$

169 Cavan orqanizmin embrionunda və meduzada suyun nisbəti belədir

- ☐ 300-500%
- ☐ 3,5-9,5%
- ☐ 05-09%
- ☒ 97-99%
- ☐ 200-300%

170 Bitgilərdə, heyvan və insan orqanizmində suyun miqdarı aşağıdakı % nisbətindədir

- ☐ 65%, 80% və 80%
- ☐ 50%, 95% və 85%
- ☐ 30%, 80% və 70-80%
- ☒ 90%, 75% və 65-70%
- ☐ 55%, 60% və 90%

171 İnsanlar və heyvanlar susuz neçə gün yaşaya bilər

- ☐ 8 və 9 gün
- ☐ 4 və 4 gün
- ☐ 7 və 4-8 gün
- ☒ 3 və 5 gün
- ☐ 5 və 4 gün

172 Dünya əhalisinin hər nəfərinə gündə orta hesabla aşağıdakı miqdarda su düşür

- ☐ 250 litr
- ☐ 200 litr
- ☐ 50 litr
- ☒ 150 litr
- ☐ 100 litr

173 Okean və qurudan buxarlanan suyun və okeana və quruya düşən yağıntının miqdarı balansı necə qurulur

- ☐ $sa-su=bu-Bs$
- ☐ $Ax \times As=az-bs$
- ☐ $Ax+a=ax-as$
- ☒ $Ob + \Gamma b = Oj + \Gamma j$
- ☐ $Bu/Su=su/sa$

174 Yeraltı su hövzələri dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ Bir geoloji struktur daxilində olan qatlarda, boşluqlarda və sulu laylarda olan sular

- ☐ Yer səthi səviyyəsindən aşağıda yerləşən quyular
- ☐ Təzyiq altında bulaq və ya süzülmüş su şəklində çayın məcrasına axan yeraltı sular
- ☐ Yerin üstünə çıxarmaq üçün əlverişli şəraiti olan layın bir hissəsi
- ☐ Müəyyən bitkinin yetişdirilməsi üçün lazım olan suyun miqdarı

175 Yerin üstünə çıxarmaq üçün əlverişli şəraiti olan sulu layın bir hissəsi necə adlanır?

- ☐ Yeraltı su obyektləri
- ☐ Yeraltı su axarları
- ☐ Yeraltı su hövzələri
- ☒ Yeraltı su yataqları
- ☐ Yeraltı su resursları

176 Ölkə ərazisindəki bütün su tutarlarında olan suyun ümumi miqdarını uçota almaqla hansı göstərici hesablanır?

- ☐ Sudan istifadə əmsalı
- ☐ Çirkab suların həcmi
- ☐ Su istehlakı
- ☒ Su ehtiyatlarının həcmi
- ☐ Təmizlənmiş çirkab suların həcmi

177 Suyun toprağı yuyub dağıtması necə adlanır:

- ☐ Sürüşmə
- ☐ Suyun çirklənməsi
- ☐ Suyun keyfiyyəti
- ☒ Suyun eroziyası
- ☐ Suyun dövriliyi

178 Humus suyu nədir ?

- ☐ yataq suyu
- ☐ duzlu su
- ☐ ağır metallarla zəngin su
- ☒ bitki mənşəli turşularla zəngin su
- ☐ bataqlıq suyu

179 Səthi axınların təsiri ilə yamaclardan nazik torpaq təbəqələrinin yuyulub aparılması adlanır

- ☐ sürüşmə
- ☐ yarıqanlı eroziya
- ☐ şırnaqlı eroziya
- ☒ səthi eroziya
- ☐ su axını

180 Normadan artıq suyu yararsız edən xırdalanmış üzvi və qeyri-üzvi maddələrin suda mövcudluğu necə adlanır

- ☐ bərk hissəciklər
- ☐ bioloji etalon
- ☐ bentos
- ☒ bərk qalıq
- ☐ bakterialar

181 Suyun hava ilə zənginləşdirilməsi necə adlanır

- ☐ ağır metallar
- ☐ aerob
- ☐ aerazol
- ☒ aerasiya
- ☐ anaerobik

182 Yer kürəsində su balansını belə bərabərlik şəklində vermək olar

- ☐ $O_j + Q_j = O_b - Q_j$
- ☐ $O_b + Q_b = O_j - Q_j$
- ☐ $O_b - Q_b = O_j + Q_j$
- ☒ $O_b + \Gamma_b = O_j + \Gamma_j$
- ☐ $O_b \times Q_b = O_j \times Q_j$

183 Azərbaycanda mineral su mənbələri üç (3) kateqoriyaya bölünür. Hansılardır?

- ☐ kükürlü və karbon turşulu
- ☐ kükürlü hidrogenli
- ☐ karbohidrogenli
- ☒ karbon turşulu, karbohidrogenli , kükürlü hidrogenli
- ☐ karbon oksidli

184 Statistika müşahidəsinin vahidi içməli və çirkab suları qəbul edəcək

- ☐ canlı aləmdir
- ☐ heyvanlardır
- ☐ insanlardır
- ☒ müəssisə və təşkilatlardır
- ☐ quşlardır

185 Su ehtiyatı statistikasının müşahidə obyektı

- ☐ su ambarlarını ucaldanlardır
- ☐ su istifadəçiləridir
- ☐ su götürənlərdir
- ☒ su götürən və su istifadə ediciləridir
- ☐ su ehtiyatı axtaranlardır

186 Su ehtiyatları və istifadəsi statistikasının göstəricilər sisteminə daxildir

- ☐ su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclərin və onun səmərəliliyi
- ☐ atılan çirkab sularının həcmi və təmizlənməsi
- ☐ su ehtiyatları və istifadəsi
- ☒ su ehtiyatları və istifadəsi, atılan çirkab sularının həcmi və təmizlənməsi, su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclərin və onun səmərəliliyi
- ☐ sudan səmərəsiz istifadə olunması

187 Azərbaycanda ən çox quraqlıq keçən ərazi

- ☐ Lerik
- ☒ Abşeron
- ☐ Lənkəran
- ☐ Quba
- ☐ Qusar

188 Yaşıl bitkilərin karbon 4-oksigenə qlikoza almaq üçün nədə yazarlanır

- ☐ Tufan enerjisi
- ☒ Işıq enerjisi
- ☐ Su enerjisi
- ☐ Külək enerjisi
- ☐ Dalğa enerjisi

189 “Aytəgen nüvələri” atmosferdə olan hissəciklərə verilən addır

- ☐ Yanar
- ☒ Olduqca kiçik
- ☐ Orta
- ☐ Bütöv
- ☐ Yanmış

190 Yer kürəsinə düşən yağıntının miqdarı hansı balans düsturu ilə səciyyələndirilir?

- ☐ $C_k - d_j = d_k + C_j$
- ☒ $O_b + Q_b = O_j + Q_j$
- ☐ $A B_i - T_i = T_i$
- ☐ $K_j + B_j = \Sigma B_j$
- ☐ $C_k - d_k = d_k + C_k$

191 Atmosferə buraxılan ziyanlı maddələrin təbiətə vurduğu ziyanın məbləği hansı göstərici ilə hesablanır?

- ☐ $Q = [\Sigma C_0 \times FZ / V_0]$
- ☒ $Q = [\Sigma C_i (\lambda) N_i] F_3 Z_5 (\lambda) V_5 (\lambda)$
- ☐ $Q = \Sigma F_1 Z_1 / \Sigma C_1$
- ☐ $Q = \Sigma C_5 / \Sigma F_1 Z_1 (\lambda)$
- ☐ $Q = \Sigma C_3 / F_1 Z_1$

192 Təbii və antropogen yolla çirkləndirmə hansı istiqamətlidir?

- ☐ mikroblar
- ☐ Azon
- ☐ Su
- ☐ Torpaq
- ☒ Atmosfer havası təyinatlı

193 Atmosferin 5 –km liyində hansı qatı yerləşir?

- ☐ Tozlu qatı
- ☐ Havasız qatı
- ☒ Alt qatı
- ☐ Üst qatı
- ☐ Ümumi qatı

194 Yerdən 10-50 km hündürlükdəki təbəqənin adı ...

- ☐ Hidrosfer
- ☒ Azone
- ☐ Zəylik
- ☐ Kükürlü

☐ Karbon

195 $\Sigma x_1 s_1 / \Sigma x_0 s_1$ atmosfer havasının hansı moduludur

- ☐ Hava kristalları
- ☒ Havanın çirkləndirilməsi
- ☐ Hava nəmliliyi
- ☐ Hava quruluğu
- ☐ Havasızlığı

196 $j = \Sigma x_1 s_1 / \Sigma x_0 s_1$ hansı mühit indeksidir

- ☐ neft qatının
- ☒ atmosfer havasının
- ☐ azon qatının
- ☐ yer səthinin
- ☐ meşə səthinin

197 İstilik enerjisi və su ilə təmin olunma hansı amil adlanır?

- ☐ kimya
- ☒ İqlim
- ☐ Mühit
- ☐ Azon
- ☐ Hidrogen

198 “ $\Sigma x_1 s_1 / x_0 s_1$ ” indeksin nəyi ifadə edir.

- ☐ Atmosfer dalğası
- ☒ Atmosferin sirkəndirilməsi
- ☐ Atmosfer qatını
- ☐ Atmosfer yağışını
- ☐ Atmosfer qaranlıq

199 “Troposfer” yer səthindən nə qədər hündürlükdədi

- ☐ 3 km
- ☒ 10 km
- ☐ 100 m
- ☐ 2 km
- ☐ 500 m

200 Yerdən 10 km hündürlükdə yerləşən təbəqənin adı

- ☐ Fiziki təbəqə
- ☒ Azon təbəqəsi
- ☐ Donmuş maye
- ☐ Hydrogen təbəqəsi
- ☐ Maye təbəqə

201 $J = \Sigma x_1 s_1 / \Sigma x_0 s_1$ atmosfer statistikasının hansı göstəricisini ifadə edir.

- ☐ Atmosfer dumanı
- ☐ Atmosfer qaranlığı
- ☐ Atmosfer toxu
- ☐ Atmosfer suları

☒ Atmosfer çirkləndirilməsi

202 Atmosfer kütləsinin neçə%-i atmosferin alt qatında yerləşir

- ☐ 5%-i
- ☐ 10%-i
- ☒ 50%-i
- ☐ 70%-i
- ☐ 90%-i

203 İnsanı əhatə edən mühit neçə komponentdən ibarətdir

- ☐ 50.0
- ☒ 4.0
- ☐ 0.0
- ☐ 1.0
- ☐ 30.0

204 Antraktida üzərində 15-20 km hündürlükdə ozonun müntəzəm artması sahəsinin adı

- ☐ bermut üçbucağı
- ☐ biosfera
- ☐ ozonosfer
- ☒ ozon dəliyi
- ☐ litosfera

205 Karbon 4-oksidinə və başqa parnik qazlarının atmosferdə yığılması nəticəsində baş verən hadisənin elmi adı

- ☐ Mikroiklim
- ☐ qələvilik
- ☐ qəbuledici
- ☒ qlobal istiləşmə
- ☐ metan (CH₄)

206 Azon qatının potensial dağılmasının göstəricisi olan atmosferdə xlorun ümumi miqdarı göstəricisi

- ☐ xlorlu təbəqə
- ☐ xlorlu karbohidrogen
- ☐ xlorlanma
- ☒ xlorla yüklənmə
- ☐ xloruzlaşdırma

207 Yüksəkliyə uçan işlənmiş qazlarla birlikdə atmosferə düşən hissəciklərin adı

- ☐ iqlim çöküntüsü
- ☐ humus
- ☐ his hopması
- ☒ his tökülməsi
- ☐ humus suyu

208 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosferə 20 min ton zəhərli maddə buraxılır. Beş (5) ayda atmosferə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- ☐ 8110 ton
- ☐ 6980 ton

- ☐ 7315 ton
- ☒ 8335 ton
- ☐ 7940 ton

209 Atmosfer havasının təmizlənməsi məqsədi ilə elmi-texniki tərəqqinin tətbiqi üçün müəssisəyə aşağıdakı dövrlərdə kredit verilmişdir: 10 avqust 2010-cu ildə -20 000 min manat (15 ay müddətinə), 5 sentyabrda – 3000 manat (2 ay müddətinə) və 10 noyabrda – 4000 manat (3 ay müddətinə). Verilmiş ssudanın orta həcmi hesablayın.

- ☐ 14200 man
- ☐ 16500 man
- ☐ 11200 man
- ☒ 15 360 man
- ☐ 17300 man

210 Gəncə şəhərindəki sənaye müəssisələrindən hər il səmaya 20 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- ☐ 2,67 min ton
- ☐ 1,50 min ton
- ☐ 2,60 min ton
- ☒ 1,67 min ton
- ☐ 1,57 min ton

211 İlin əvvəlində atmosfərə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 7 mln ton olmuş, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 15 % azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosfərə atılan çirkəbli maddələr həcmi nə qədər olmuşdur?

- ☐ 4,5 mln t
- ☐ 12 mln t
- ☐ 6,0 mln t
- ☒ 5,95 mln t
- ☐ 5,5 mln t

212 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 40 min ton zərərli maddə buraxılır. İki(2) ayda atmosfərə atılan zərərli maddələrin miqdarını tapın.

- ☐ 5,3 min ton
- ☐ 6,9 min ton
- ☐ 5,5 min ton
- ☒ 6,6 min ton
- ☐ 5,6 min ton

213 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 40 min ton zərərli maddə buraxılır. İki(2) ayda atmosfərə atılan zərərli maddələrin miqdarını tapın.

- ☐ 5,3 min ton
- ☐ 6,9 min ton
- ☐ 5,5 min ton
- ☒ 6,6 min ton
- ☐ 5,6 min ton

214 Atmosfer havasının təmizlənməsi məqsədi ilə elmi-texniki tərəqqinin tətbiqi üçün müəssisəyə aşağıdakı dövrlərdə kredit verilmişdir: 10 avqust 2010-cu ildə -20 000 min manat (15 ay müddətinə), 5 sentyabrda – 3000 manat (2 ay müddətinə) və 10 noyabrda – 4000 manat (3 ay müddətinə). Verilmiş

ssudanin orta müddətini hesablayın.

- ☐ 10,2 ay
- ☐ 3 ay
- ☐ 15 ay
- ☒ 11,8 ay
- ☐ 2 ay

215 Şirvan şəhərindəki sənaye müəssisələri tərəfindən hər il (havaya) 27 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- ☐ 3,42 min ton
- ☐ 3,25 min ton
- ☐ 1,25 min ton
- ☒ 2,25 min ton
- ☐ 6,15 min ton

216 İlin əvvəlində atmosfərə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 7 mln ton, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 20% azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosfərə atılan çirkəbli maddələrin nə qədər azalmasının həcmi müəyyən edin.

- ☐ 2 mln ton
- ☐ 1, 8 mln ton
- ☐ 1,2 mln ton
- ☒ 1,4 mln ton
- ☐ 0, 90 mln ton

217 Havada qazların bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyirlər?

- ☐ Ozon qatının çirklənməsi
- ☐ Litosfer çirklənməsi
- ☐ Suyun çirklənməsi
- ☒ Atmosfer çirklənməsi
- ☐ Biosfer çirklənməsi

218 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- ☐ Ozonosfer
- ☐ Biosfer
- ☐ Litosfer
- ☒ Atmosfer
- ☐ Hidrosfer

219 $\sum X_1 S_1 = 1,168$, $\sum X_0 S_1 = 0,92$ olduğunu bilərək atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın:

- ☐ 1.182
- ☐ 1.186
- ☐ 1.17
- ☒ 1.27
- ☐ 1.172

220 $\sum X_1 S_1 = 1242$, $\sum X_0 S_1 = 1065$ olduğunu bilərək atmosferin çirkləndirilməsi indeksini

hesablayın:

- ☐ 1.182
- ☐ 1.186
- ☐ 1.201
- ☒ 1.168
- ☐ 1.172

221 Gəncə şəhərində hər il sənaye müəssisələrindən atmosferə 90 min ton zəhərli maddə buraxılır. Üç ayda atmosferə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- ☒ 22,5 min ton
- ☐ 20,2 min ton
- ☐ 18,7 min ton
- ☐ 28,5 min ton
- ☐ 21,2 min ton

222 İlin əvvəlində atmosferə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 8,6 mln ton olmuş, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 22% azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosferə atılan çirkəbli maddələrin həcmi nə qədər olmuşdur?

- ☐ 6,2 min ton
- ☐ 6,0 min ton
- ☐ 12 min ton
- ☒ 6,7 min ton
- ☐ 5,5 min ton

223 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosferə 60 min ton zəhərli maddə buraxılır. Dörd ayda atmosferə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- ☐ 6 min ton
- ☐ 3 min ton
- ☐ 15 min ton
- ☒ 20 min ton
- ☐ 2 min ton

224 Neftçala şəhərində hər il havaya 66 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın .

- ☐ 3,5 min ton
- ☐ 3,25min ton
- ☐ 2,25 min ton
- ☒ 5,50 min ton
- ☐ 2,75 min ton

225 Mingəçevir şəhərində müəssisələr hər il havaya 45 min ton zərərli maddələr buraxılır . Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın :

- ☐ 2,3 min ton
- ☐ 2,5 min ton
- ☐ 4,00 min ton
- ☒ 3,75 min ton
- ☐ 3,5 min ton

226 Sumqayıtda hər il atmosferə 60 min ton zəhərli maddələr buraxılır . 3 ayda atmosferə atılan

zəhərli maddələrin miqdarını tapın :

- ☐ 10 min ton
- ☐ 30 min ton
- ☐ 20 min ton
- ☒ 15 min ton
- ☐ 5 min ton

227 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 60 min ton zəhərli maddə buraxılır . İki ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın :

- ☐ 6 min ton`
- ☐ 3 min ton
- ☐ 15 min ton
- ☒ 10 min ton
- ☐ 2 min ton

228 Neftçala şəhərində hər il havaya 30 min ton zəhərli maddələr buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan maddələrin həcmi hesablayın :

- ☐ 3,5 min ton
- ☐ 3,25 min ton
- ☐ 2,25 min ton
- ☒ 2,50 min ton
- ☐ 2,75 min ton

229 $\sum x_1 s_1 = 1,032$ $\sum x_0 s_0 = 1,028$ olarsa atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın

- ☐ 1.032
- ☐ 1.034
- ☐ 1.104
- ☒ 1.004
- ☐ 1.014

230 Eyni atmosfer təzyiqinə malik olan nöqtələri xəritədə birləşdirən xətt adlanır :

- ☐ immunitet
- ☐ ionosfer
- ☐ izoterma
- ☒ izobara
- ☐ inversiya

231 Yer kürəsinin səthindən 10 km hündürlükdə olan atmosfer qatı

- ☐ toz qatı
- ☐ ağızasfer
- ☐ bordosfer
- ☒ troposfer
- ☐ qulaqasfer

232 Yerdən 50 km –dək yüksəklikdə yerləşən (troposferdən sonra) atmosferin üst qatı necə adlanır

- ☐ azonlaşma
- ☐ rentgen şuaı
- ☐ skrubber

- ☒ stratopauza
- ☐ soyuqluq dərəcəsi

233 Yer səthindən təxminən 50 km hündürlükdə stratosfer ilə mezosfer arasında keçici təbəqə

- ☐ sorbsiya
- ☒ strato pauza
- ☐ strato sfer
- ☐ səhra
- ☐ stratogel

234 Ozonosferin başqa adı hansıdır

- ☐ nəmli qat
- ☐ karbon örtüyü
- ☐ ozon örtüyü
- ☒ sulu qat
- ☐ sulu qat

235 Yer səthindən 15-20 km hündürlükdə stiatosferin, xüsusilə azonun çox olduğu aşağı qat necə adlanır

- ☐ biosfer
- ☐ ozon yoxsulluğu
- ☐ ozon dəliyi
- ☒ ozonosfer
- ☐ ozon bolluğu

236 Tam yanmama nəticəsində əmələ gələn kömür tozunun elmi adı

- ☐ Ionosfera
- ☐ izobara
- ☐ humus
- ☒ his
- ☐ izoterma

237 Yer kürəsinin səthində baş verən ümumi atmosfer proseslərini müəyyənləşdirən coğrafi rayon dedikdə nə başa düşülür

- ☐ gen mühəndisliyi
- ☐ gen
- ☐ ftorid
- ☒ qırmızı kitab

238 Yanma prosesləri nəticəsində yaranan qatılıqda atmosferdə olan olduqca kiçik hissəciklərə verilən ad

- ☐ aerob
- ☐ azot maddəsi
- ☐ anerobik
- ☐ arid zonası
- ☒ aytgen nüvələri

239 Sərbəst və ya həll olunmuş oksigenin mövcudluğu şəraitində baş verən və mövcud olana verilmiş ad

- ☐ arid zonası
- ☐ azot
- ☐ aerazol
- ☐ anerobik
- ☒ aerob

240 Absorbasiyaya nələr daxildir

- ☐ ətraf mühitin qalıqları udma qabiliyyəti
- ☐ ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti
- ☒ mühitin çürütmə qabiliyyəti, işığın fotosintetik udulması, ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti
- ☐ işığın fotosintetik udulması
- ☐ ətraf mühitin udmamaq qabiliyyəti

241 Cansız, olğun və qeyri-həyatilik necə adlanır

- ☐ absorbasiya
- ☒ abiotik
- ☐ Aerazol
- ☐ aerob
- ☐ aerasiya

242 Torpaq statistikasının göstəricilər sisteminə daxildir

- ☐ keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- ☒ torpağın qorunması, torpaq fondu, torpağın transformasiyası, yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan, keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- ☐ torpaq fondu
- ☐ torpağın transformasiyası
- ☐ yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan

243 Tullantıların toksiki qaza və buxarabənzər qazlardan təmizlənməsinin neçə üsulu vardır

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 5.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0

244 Hava hövzəsinə atılan zərərli tullantılar hesabına iqtisadiyyata dəyən zərərin qiymətləndirilməsi modeli Q=

- ☐ $[\sum C_i (\lambda) N_i] F_3 Z_5(\lambda) V_5(\lambda)$
- ☒ $[\sum C_i (\lambda) N_i] F Z(\lambda) V(\lambda)$
- ☐ $(\sum C_0 \times F Z (\lambda) / V_0(\lambda))$
- ☐ $\sum C_3 / F_1 Z_1 \times V_0(\lambda)$
- ☐ $[\sum t N_t] F_0 Z_0(\lambda) V_0(\lambda)$

245 Azon təbəqəsi yer kürəsinin hansı hündürlüyündə yerləşir

- ☐ yerdən 10 km hündürlükdə
- ☒ yerdən 10-50 km hündürlükdə
- ☐ yerdən 15-20 km hündürlükdə
- ☐ yerdən 5-10 km hündürlükdə
- ☐ yerdən 55 km hündürlükdə

246 Aqreقات vəziyyətinə görə atılan zərərli tullantıların növlərinə daxildir

- ☐ maye halında olan tullantı
- ☐ qazabənzər tullantı
- ☐ kimyəvi və qazabənzər tullantılar
- ☒ qazabənzər, maye və bərk tullantılar
- ☐ bərk tullantılar

247 Atmosfer havasının çirklənməsi istiqamətlərinə daxildir

- ☐ səhra yanğınları
- ☒ təbii və antropogen yolla çirkləndirmə
- ☐ təbii yolla çirkləndirmə
- ☐ antropogen yolla çirkləndirmə
- ☐ göbələk mikrobları yolu ilə

248 Statistika sudan istifadəni öyrənərkən hansı suları fərqləndirir?

- ☐ Ön təmiz, nisbətən təmiz
- ☐ Yeraltı və yerüstü sular
- ☒ İstehsal, içmək, təsərrüfat ehtiyaclarına sərf edilən sular
- ☐ Karbon turşuları, karbohidrogenli, kükürlü hidrogenli sular
- ☐ Çirklənmiş və çirklənməmiş sular

249 Atmosferi çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır ?

- ☐ neftçıxarma sənayesi , dəmiryolu , quşçuluq
- ☒ Sənaye müəssisələri , nəqliyyat vasitələri , kənd təsərrüfatları
- ☐ Məişət , kommunal , heyvandarlıq təsərrüfatları
- ☐ Dəmiryolu , quşçuluq , tikinti təsərrüfatları
- ☐ əkinçilik , məişət , nəqliyyat təsərrüfatları

250 Sulu qatın elmi adı?

- ☐ Sorbsiya
- ☒ ozonosfer
- ☐ Biosfer
- ☐ Stratopauza
- ☐ Stratosfer

251 His nədir?

- ☐ Su dənəcikləri
- ☐ Oduncaq
- ☐ Ozon dəliyi
- ☐ Ozon yoxsulluğu
- ☒ Yanma nəticəsində kömür tozu

252 Abiotik nədir?

- ☐ Torpağın çirklənməsi
- ☐ Havasızlıq
- ☐ Susuzluq
- ☐ Buxarın çoxluğu
- ☒ qeyri-həyatilik

253 Mühütün çürümə qabiliyyəti necə adlanır

- ☐ Aerob
- ☐ Aerasiya
- ☒ Absorbasiya
- ☐ Aerazol
- ☐ Abiotik

254 Mikroiklim nədir?

- ☐ Böyük ərazidə iqlim strukturu
- ☒ Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu
- ☐ Biolojo etalon
- ☐ Suyun çirklənməsi
- ☐ Atmosferin çirklənməsi

255 Atmosfer dispersiyası nədir?

- ☐ Bioloji etalon
- ☒ Tüstünün atmosferə dağılması
- ☐ Suyun çirklən məsi
- ☐ Bakteroloji təmizlik
- ☐ Bioloji dövrən

256 Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu necə adlanır

- ☐ makrosfera
- ☒ mikroiklim
- ☐ biosfera
- ☐ litosfera
- ☐ mikrosfera

257 Tüstüdə mövcud olan kansorogen karbohidratın elmi adı

- ☐ bioqaz
- ☒ benzopiren
- ☐ bioloji akkumulasiya
- ☐ bərk tullantılar
- ☐ bioloji etalon

258 Qaza oxşar çirkləndiricilərin və ya tüstünün atmosferdə dağılması prosesinin adı

- ☐ bioloji etalon
- ☒ atmosfer dispersiyası
- ☐ bioqaz
- ☐ bakterial təmizlik
- ☐ bioloji dövrən

259 Yer kürəsinin əsasən oksigen və azotdan ibarət olan hava örtüyünün elmi adı

- ☐ atmosfer yağıntıları
- ☐ bioqaz
- ☐ bərk qalıq
- ☒ atmosfer
- ☐ bakterial təmizlik

260 Oksigensiz mühitdə baş verən və ya müvcud olanın elmi adı

- ☐ ağır metallar
- ☒ anaerobik
- ☐ pestisidlər
- ☐ aqro-ekologiya
- ☐ bioloji oksidləşmə

261 Atmosfer havasının çirkləndirilməsi indeksi

- ☐ $J = \sum x_1 S_o / \sum x_1 S_o$
- ☐ $J = \sum x_o S_1 / \sum x_o S_o$
- ☒ $J = \sum X_1 S_1 / \sum X_o S_1$
- ☐ $J = \sum X_o S_o / \sum X_1 S_1$
- ☐ $J = \sum x_1 S_o / \sum x_1 S_1$

262 Atmosferin vəziyyəti çirkləndirilməsi və qorunması statistikasının göstəriciləri

- ☐ atmosferin vəziyyətinə nəzarətin təşkili
- ☒ bunların hamısı
- ☐ atmosferin çirkləndirilməsi
- ☐ atmosferin qorunması tədbirləri
- ☐ atmosferin qorunmasına çəkilən xərclər

263 Atmosfer kütləsinin təqribən yarısı atmosferin hansı qatındadır

- ☐ 5 km-lik üst qatında
- ☒ 5 km-lik alt qatında
- ☐ 100 km-lik üst qatında
- ☐ 100 km-lik alt qatında
- ☐ 10 km-lik üst qatında

264 İnflyasiyanı səviyyəsi nəzərə alınaraq hansı təbii sərvətin tarif dərəcəsi indeksləşdirilir?

- ☐ Otmosfer
- ☐ Flora
- ☐ Fauna
- ☒ Torpaq
- ☐ Tullantı

265 $S = PQ_1 (P_1 - P_2)$ düsturu nəyin məhsuldarlığına dəyən zərəri ifadə edir?

- ☐ heyvandarlığın
- ☐ Çayın
- ☐ Suyun
- ☒ Torpağın
- ☐ Qayanın

266 Texnogen bitkilər nəyə çox həssas deyildir?

- ☐ soyuğa
- ☐ əlvan metalla
- ☐ Yüngül metalla
- ☒ Ağır metalla çirklənməyə
- ☐ buza

267 Ağır metallar hansı amilin ərazisinin landşafını pozur?

- ☐ Suda artması
- ☐ Cansız orqanizmdə artması
- ☐ Canlı orqanizmdə artması
- ☒ Torpağın artması
- ☐ Ayda artması

268 Təbii sərvətin hansı elementi bərpa oluna bilməz?

- ☐ oksigen
- ☐ dolma
- ☐ ərzaq
- ☒ Torpaq
- ☐ buz

269 Qara yel adlanan hadisə nəticəsində nə deformasiyaya uğrayır?

- ☐ fauna
- ☐ Bitki
- ☐ Meşə
- ☒ Torpaq
- ☐ Flora

270 Qum tıfanı nəyin deformasiya olunma amilidir?

- ☐ Göllərin
- ☐ Canlıların
- ☐ Suyun
- ☒ Torpağın
- ☐ Yataqların

271 Səmum küləyi nəyin deformasiyasına səbəb olur?

- ☐ balıqların
- ☐ Bitkinin
- ☐ Suyun
- ☒ Torpağın
- ☐ Heyvanların

272 Təbii proseslər və insanların təsərrüfat fəaliyyəti hansı mövzunun göstəriciləridir.

- ☐ kömür emalı
- ☐ mineral hasilatı
- ☐ ərzaq ehtiyatları
- ☒ Torpaq ehtiyatları

273 S=PN3 hansı təbii sərvətin istifadə haqqını səciyyələndirir?

- ☐ Atmosferin
- ☐ Biokütlənin
- ☐ Canlıların
- ☒ Torpağın
- ☐ Suun

274 Renta qiyməti ilə qiymətləndirmə hansı vergi sisteminə daxildir?

- ☐ Bitki
- ☐ Tullantı
- ☐ Su
- ☒ Torpaq
- ☐ Meşə

275 200-250 ilə münbit torpaq qatı neçə santimetrə çatır?

- ☐ 50 sm
- ☐ 0 sm
- ☐ 5 sm
- ☒ 1 sm
- ☐ 30 sm

276 Torpağın transformasiyası və fondu hansı göstəricilər sisteminə aiddir?

- ☐ Fauna
- ☐ Atmosfer
- ☐ Su ilə təmin olunmaya
- ☒ Torpaq ehtiyatına
- ☐ Ekologiya

277 $T=SBHQsR\dot{I}nt$ əlaqə funksiyası nəyin əmələ gəlmə funksiyasını ifadə edir

- ☐ Karbonun
- ☐ Oksigenin
- ☐ Havanın
- ☒ Torpağın
- ☐ Kislənin

278 İstilik və su enerjisi nəyin əmələ gəlmə prosesinə təsir edir?

- ☒ Torpağın
- ☐ Suyun
- ☐ İstiliyin
- ☐ Soyuqun
- ☐ buzlaşmanın

279 Torpaq fondunun ziyanlı maddələrdən təmizlənməsi neçə üsullar aparılır?

- ☐ 10.0
- ☐ 9.0
- ☒ 3.0
- ☐ 12.0
- ☐ 6.0

280 Torpağı səciyyələndirən əsas göstərici hansıdır

- ☐ Torpağın dərinliliyi
- ☒ Torpaq fondu
- ☐ Torpağın şorluğu
- ☐ Torpağın quruluşu
- ☐ Torpağın nəmliyi

281 Hansı göstəricilə torpağın keyfiyyətini ifadə edir

- ☒ Yaralılıq
- ☐ Daşlılıq
- ☐ Sonanlılıq
- ☐ Okean dibi
- ☐ Buzlaqlı

282 S=PN3 nəyin səviyyəsi göstəricisidir

- ☐ Enerji haqqı
- ☒ Torpaqdan istifadə haqqı
- ☐ Torpağın becərilməsi cəriməsi
- ☐ Aşınma haqqı
- ☐ Suvarma haqqı

283 Torpağın rentə qiyməti hansı məqsədə xidmət edir

- ☒ Torpaq vergi tutumun
- ☐ Torpaq bazarına
- ☐ Dövlət satınalma
- ☐ Güzəştli kredit
- ☐ Qısamüddət istifadəyə

284 Torpağın qiymətləndirilməsində istifadə olunan meyar göstəricisi

- ☒ Normativ qiymət
- ☐ İstehsalın həcmi
- ☐ Tədavül xərcləri
- ☐ Maya dəyəri
- ☐ Bazar qiyməti

285 İnflasiyanın səviyyəsinə uyğun torpağın normativ qiymətləri nəyə əsasən qiymətləndirilir

- ☐ Fişer indeksinə görə
- ☐ Qurulmuş indeksinə görə
- ☐ Dəyişən indeksə görə
- ☐ Sabit qiymət indeksi
- ☒ Tarif göstəricisinə görə

286 Torpağın məhsuldarlığının azalmasına dəyən zərər hansı amilə görə hesablanır.

- ☐ Torpağın münbitliyi
- ☐ Torpağın aşınması
- ☐ Qoruyucu bənd
- ☐ Susuzluq
- ☒ Torpağın çirklənməsi

287 Ərazinin landşaftını kəsibləşdirən amil

- ☐ yüngül metal
- ☐ əhəng
- ☐ daş çuxuru
- ☐ əlvan metal
- ☒ Ağır metal

288 Hansı təbii sərvət bərpa oluna bilir

- ☐ Filiz
- ☐ Daş
- ☐ Neft
- ☐ Qaz
- ☒ Torpaq

289 T=SBHQR İnt torpaq əmələtirən hansı funksiyanı yerinə yetirir

- ☐ Köməkçi
- ☒ Amillərin əlaqəsi
- ☐ Nəmləşdirici
- ☐ Davamlılıq
- ☐ Torpağın qorunması

290 Torpaq transformasiyası torpaq ehtiyatları statistikasını göstəricisi hesab olunurmu

- ☐ Bəlkə də
- ☐ Yox
- ☒ Bəli
- ☐ Ola bilməz
- ☐ Olar-olmaz

291 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 32 hektardır. Keyfiyyətinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 8 manatdır. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə olan vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- ☒ 256 man
- ☐ 260 man
- ☐ 258 man
- ☐ 252 man
- ☐ 250 man

292 Çıxarılmış torpaq sahəsi 30 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər hektarından 3 ton arpa götürülmüşdür. Torpağın çıxarılmasından əvvəl arpanın 1 kq-nın qiyməti 25 qəpik, sonra isə 22 qəpik olmuşdur. Torpağın sahəsinin çıxarılması nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- ☒ 180 man
- ☐ 140 man
- ☐ 125 man
- ☐ 120 man
- ☐ 150 man

293 Torpağın tərkibində zəhərli kimyəvi maddələrin və ağır metal birləşmələrinin miqdarı müəyyən edilir.

- ☐ Bioloji yoxlama zamanı
- ☐ Sanitar – epidemioloji yoxlama zamanı
- ☒ Kimyəvi yoxlama zamanı
- ☐ Mexaniki yoxlama zamanı
- ☐ Fiziki yoxlama zamanı

294 Torpaq səthinin müxtəlif bərk , geoloji axtarış və dağ – mədən işləri nəticəsində çıxarılan sükurlar və məişət tullantıları ilə çıxarılması necə adlanır ?

- ☒ Torpağın mexaniki çirklənməsi
- ☐ Torpağın kimyəvi çirklənməsi
- ☐ Torpağın təbii çirklənməsi
- ☐ Torpağın süni çirklənməsi
- ☐ Torpağın fiziki çirklənməsi

295 2009-cu ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 28% , 2014 - cü ildə isə 32,8%-ni təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- ☐ 1.22
- ☐ 1.4
- ☐ 1.32
- ☐ 1.27
- ☒ 1.17

296 Torpaq resurslarının keyfiyyətini statistik baxımdan qiymətləndirmək üçün hansı göstəricidən istifadə edilir?

- ☒ Rekultivasiya olunmuş torpaqlar
- ☐ İşlənilmiş torpaqlar
- ☐ Xam torpaqlar
- ☐ Çirklənmiş torpaqlar
- ☐ Pozulmuş torpaqlar

297 Faydalı qazıntı yataqlarının işlənməsi başa çatdırıldıqdan, əsas xammalla yanaşı çıxan qiymətli komponentlər çıxarıldıqdan və aparılmış geoloji, tikinti və başqa işlər nəticəsində qismən və ya tamamilə pozulmuş torpaqlar adlanır?

- ☐ Çirklənmiş torpaqlar
- ☒ İşlənilmiş torpaqlar
- ☐ Pozulmuş torpaqlar
- ☐ Rekultivasiya olunmuş torpaqlar
- ☐ Xam torpaqlar

298 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 50 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 7 man təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın:

- ☒ 150 manat
- ☐ 120 manat
- ☐ 153 manat
- ☐ 118 manat
- ☐ 135 manat

299 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 500 m² , torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi müəyyən edin:

- ☒ 9 min man
- ☐ 19 min manat
- ☐ 12 min manat
- ☐ 8 min man
- ☐ 18 min man

300 Torpaqdan istifadə nəticəsində üst qatı pozulmuş torpaqların məhsuldarlığını artırmaq və ya

başqa keyfiyyət parametrlərini bərpa etmək məqsədilə yerinə yetirilən işlər kompleksi dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ Torpağın istifadəsi
- ☒ Torpağın rekultivasiyası
- ☐ Torpağın bərpası
- ☐ Torpağın işlənməsi
- ☐ Torpağın yenilənməsi

301 Dəyər göstəricisi olmaqla torpaq sahəsinin təbii və iqtisadi potensialına ekvivalent olan iqtisadi kateqoriya necə adlanır:

- ☐ Torpağın istehsalçı qiyməti
- ☐ Torpağın əsas qiyməti
- ☐ Torpağın bazar qiyməti
- ☒ Torpağın normativ qiyməti
- ☐ Torpağın faktor qiyməti

302 Yer qabığı və üst mantiya da daxil olmaqla səthin üst hissəsinin adı

- ☐ Zontiya
- ☐ rütubətli zona
- ☐ quraqlıq zonası
- ☒ litosfera
- ☐ mantiya

303 Səhrələşmə ilə nəticələnə bilən yağıntının çatışmamazlığı nə ilə nəticələnir

- ☐ genişlənmə (cismın)
- ☐ çatlama
- ☐ lillik
- ☒ quraqlıq
- ☐ parçalanma

304 Torpağın çürümüş bitki və heyvan mənşəyli maddələrdən ibarət olan üzvi komponent

- ☐ həşarat çürüntüsü
- ☐ təbii peyin
- ☐ torf
- ☒ humus
- ☐ quş peyini

305 Eroziya nəticəsində itkilərin universal bərabərləşdirilməsi göstəricinin adı

- ☐ fiziki indekslər
- ☐ riyazi indekslər
- ☐ ekoloji indekslər
- ☒ eroziya indeksi
- ☐ ehtimallıq indeksi

306 Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı istifadə edilən qiymətləndirmə üsulunun adı

- ☐ riyazi üsullar
- ☐ mikro üsullar
- ☐ eroziya indeksi

- ☒ ehtimal olunan qiymətləndirmə
☐ makro üsullar

307 Azərbaycanda çoxlu sayda kiçik vulkanik püskürmə ərazisi

- ☐ Qobustan
☐ Şamaxı
☐ Abşeron
☒ Yasamal
☐ Xızı

308 Bakı şəhərində ən ciddi torpaq sürüşməsinə məruz qalan ərazi

- ☐ Xırdalan
☐ Balaxanı
☐ Neft daşları
☒ Bayıl
☐ Binəqədi

309 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 120 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 5 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfat təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın

- ☐ 800 man
☒ 600 manat
☐ 590 man
☐ 750 man
☐ 540 man

310 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 2000 m² və torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi təyin edin.

- ☐ 40 min manat
☐ 17 min manat
☐ 30 min man
☒ 36 min manat
☐ 20 min manat

311 “X” məhsulu istehsal edilən 200 ha sahənin çirklənməsi nəticəsində hər hektardan yığılan məhsulun həcmi 8 tondan 4 tona enmişdir. Hər ton məhsulun alış qiyməti çirklənməzdən əvvəl 60 min manat və çirklənmədən sonra 50 min manat olmuşdur. Məhsuldarlığın aşağı düşməsi nəticəsində yaranmış zərərin məbləğini tapın.

- ☐ 40 min man
☐ 27 min man
☐ 35 min man
☒ 48 min manat
☐ 15 min man

312 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 20 ha-dır. Keyfiyyətinə görə fərqləndirilən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər ha üçün 6 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə olan torpağa görə vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- ☐ 126 man
☐ 150 man

- ☐ 130 man
- ☒ 120 man
- ☐ 110 man

313 Çirkləndirilmiş torpaq sahəsi 20 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər ha-dan 2 t buğda götürülmüşdür. Torpağın çirkləndirilməsindən əvvəl buğdanın 1 kq –nın qiyməti 15 qəpik, sonra isə 12 qəpik olmuşdur. Torpaq sahəsinin çirkləndirilməsi nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- ☐ 100 man
- ☐ 140 man
- ☐ 130 man
- ☒ 120 man
- ☐ 110 man

314 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 30 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 7 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın.

- ☐ 205 man
- ☐ 270 man
- ☐ 240 man
- ☒ 210 manat
- ☐ 235 man

315 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 1000 m2 torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi təyin edin.

- ☐ 8 min manat
- ☐ 14 min manat
- ☐ 10 min manat
- ☒ 18 min manat
- ☐ 12 min manat

316 “X” məhsulu istehsal edilən 150 ha sahənin çirklənməsi nəticəsində hər hektardan yığılan məhsulun həcmi 8 tondan 7 tona enmişdir. Hər ton məhsulun alış qiyməti çirklənmədən əvvəl 60 min manat çirklənmədən sonra 50 min manat olmuşdur. Məhsuldarlığın aşağı düşməsi nəticəsində zərərin məbləğini tapın.

- ☐ 25 min manat
- ☐ 33 min manat
- ☐ 17 min manat
- ☒ 36 min manat
- ☐ 30 min manat

317 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 25 ha-dır. Keyfiyyətinə görə fərqləndirilən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 6 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə torpağa görə vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- ☐ 119 man
- ☐ 141 man
- ☐ 159 man
- ☒ 150 man
- ☐ 133 man

318 Çirkləndirilmiş torpaq sahəsi 25 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər ha-dan 2 t buğda

götürülmüşdür. Torpağın çirkləndirilməsindən əvvəl buğdanın 1 kq –nın qiyməti 15 qəpik, sonra isə 12 qəpik olmuşdur. Torpaq sahəsinin çirkləndirilməsi nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- ☐ 130 man
- ☐ 100 man
- ☐ 120 man
- ☒ 150 man
- ☐ 180 man

319 Qeyri k/t-ı məqsədilə istifadə olunduqda torpaqdan istifadə haqqının səviyyəsi göstəricisi

- ☐ $S = PN3Z1(Z3/Z2)$
- ☐ $S = PN3Z1(Z2 - Z3)$
- ☐ $S = PN3/Z1 \times Z2$
- ☒ $S = PN3Z1 Z2Z3$
- ☐ $S = PN3/Z1(Z2 - Z3)$

320 Torpaqdan k/t-ı məqsədləri üçün istifadə olunduqda torpaqdan istifadə haqqının səviyyəsi göstəricisi

- ☐ $S = N3/P$
- ☐ $S = P - N3/100$
- ☐ $S = P/N3$
- ☒ $S = PN3$
- ☐ $S = P + N3/100$

321 Torpaq vergisini müəyyən etmək üçün müəyyən vaxtan bir torpağın qiymətləndirilməsi hansı göstəriciyə əsasən keçirilir

- ☐ beynəlxalq tariflərə əsasən
- ☐ razılaşdırma qiymətinə
- ☐ bazar qiymətləndirilməsinə
- ☒ rentə qiymətləndirilməsi
- ☐ bəyənnamə qiymətlərinə görə

322 Ölkədə torpaqdan istifadəyə görə verginin ödənmə formaları hansıdır

- ☐ hüquqi və fiziki şəxslərdən torpaq vergisi
- ☐ torpaqların orta bonitet balına əsasən
- ☐ təyinatından asılı olmayaraq torpaqdan vergi tutumu
- ☐ torpaq sahəsinə görə sabit vergi
- ☒ bütün cavablar doğrudur

323 Torpağın normativ qiymətlərini hesablayarkən istifadə olunan tariflər nəyə əsasən indeksləşdirilir

- ☐ bazar məzənnəsi nəzərə alınmaqla
- ☐ beynəlxalq tariflərə əsasən
- ☐ tələb və təklifin səviyyəsinə
- ☒ inflyasiyanın səviyyəsinə uyğun
- ☐ hərracdakı qiymətlər əsasında

324 Torpağın normativ qiyməti hansı hallarda meyar kimi istifadə olunur

- ☐ torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- ☐ ipoteka və sığortalanma

- ☐ alqı-satqı
- ☒ alqı-satqı, ipoteka və sığortalanma, torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- ☐ nizamnamə və icarəyə verildikdə

325 Çıxılma nəticəsində torpağın məhsuldarlığının azalmasından dəyən zərərin məbləği bu düsturla hesablanır

- ☐ $S = PQ_1 / (P_2 - P_1)$
- ☐ $S = P_2 / P_1 \times PQ_1$
- ☐ $S = (P_1 - P_2) / PQ_1$
- ☒ $S = PQ_1 (P_1 - P_2)$
- ☐ $S = P_1 (PQ_1 - P_2)$

326 Görünməni çətinləşdirən təsirin ölçüsü göstəricisinin adı

- ☐ bitki örtüyü
- ☐ cod su əmsalı
- ☐ çirkləndirici
- ☒ bulanıqlıq əmsalı
- ☐ şor torpaq əmsalı

327 Canlı orqanizmlər kütləsinin yerləşdiyi yer kürəsinin nazik qatı və su səthinin üst qatı necə adlanır

- ☐ Biotop
- ☐ biosit
- ☐ biomonitorinq
- ☒ biosfera
- ☐ biotic

328 Çıxılma həssas olan bitkiləri sıradan çıxaran ağır metal çox olan ərazidə başqa bitki növünün adı

- ☐ mamırabənzər
- ☐ qamışabənzər
- ☐ gibril bitkilər
- ☒ texnogen bitkilər
- ☐ asırğal

329 Hansı metalın torpaqda artması həmin ərazinin landşaftını kəsibləşdirir

- ☐ əhəng tozu
- ☐ yüngül metalın
- ☐ əlvan metalın
- ☒ ağır metalın
- ☐ aliminium tozu

330 Səmada azon kütləsinin axınına səbəb olan “Azon deşiyi” yerin hansı qitəsindədir

- ☐ Cənubi Amerika qitəsində
- ☐ Avrasiyada
- ☐ Afrika qitəsində
- ☒ Antraktida
- ☐ Arktikada

331 Başqa təbii sərvətlərdən fərqli olaraq torpaq sərvəti bərpa oluna bilərmi

- ☐ bərpası zəlzələ yolu ilə mümkündür
- ☐ bərpasına su çatmır
- ☐ bərpa olunur
- ☒ bərpa olunmur
- ☐ bərpasına istilik çatmır

332 Torpağın eroziyasına qarşı mübarizə tədbirlərinin istiqamətlərinə hansılar daxildir

- ☐ irriqasiya eroziyasına yol verilməsi
- ☐ həmin tədbirlərin fasiləsizliyi
- ☐ eroziya törədən səbəbin aradan qaldırılması
- ☒ eroziya törədən səbəbin aradan qaldırılması , eroziyanın iqtisadi təsiri , həmin tədbirlərin fasiləsizliyi ola bilər
- ☐ eroziyanın iqtisadi təsiri

333 Torpağın defilyasiyası hansı təbii proseslərin təsiri nəticəsində baş verir

- ☐ qum tufanı və qara yel
- ☐ səmum küləyi və ay tutulması
- ☐ sum küləyi və qasırğa
- ☒ səmum küləyi, qum tufanı və qara yel
- ☐ qara yel və astroidlər

334 Dünyada hər il əridilən 500 milyon ton metalın neçə %-i koroziyaya uğrayır

- ☐ 40 %-i
- ☐ 30 %-i
- ☐ 50 %-i
- ☒ 25 %-i
- ☐ 15 %-i

335 Torpağın keyfiyyətini səciyyələndirən statistika göstəricilərinə daxildir

- ☒ təbii proseslər , insanların təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi fəaliyyət
- ☐ insanların təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ təbii proseslər
- ☐ həddən çox kübrə verilməsi

336 Torpaq statistikasının göstəricilər sistemində daxildir

- ☐ keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- ☐ torpağın transformasiyası
- ☐ torpaq fondu
- ☒ torpağın qorunması, torpaq fondu, torpağın transformasiyası, yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan, keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- ☐ yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan

337 Ekoloji qrupların və ətraf mühit obyektlərinin şaquli olaraq yerləşməsinin elmi adı

- ☐ otlaqlıq yarusu
- ☐ yuxarı yarus
- ☐ aşağı yarus
- ☒ yarusluq

☐ kolluluq yarusu

338 Bir hüceyrəli orqanizmlərin elmi adı

- ☐ bioloji dövrən
- ☐ benzopiren
- ☐ bentos
- ☒ bakterialar
- ☐ bərk qalıq

339 Zərərvericiləri məhv edən və onların miqdarına nəzarət edən konkret kimyəvi maddənin adı

- ☐ aerasiya çəni
- ☐ quraq zonası
- ☐ aytgen nüvələri
- ☒ aktiv inqrediyent
- ☐ azot oksidi (H₂O)

340 Təbii proseslər və insanın təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində torpaqda hansı dəyişikliklər baş verir

- ☐ dağıdıcı təsir nəticəsində
- ☐ kəmiyyət və miqdar dəyişikliyi
- ☐ kəmiyyət dəyişikliyi
- ☒ keyfiyyət dəyişikliyi
- ☐ eroziyaya uğrama

341 “İqlim amili” dedikdə nəyin dərəcəsi başa düşülür

- ☐ küləyin miqdarı dərəcəsi
- ☐ küləyin sürəti dərəcəsi
- ☐ su ilə təmin olunma dərəcəsi
- ☒ istilik enerjisi və su ilə təmin olunma
- ☐ relyefin dəyişməsi dərəcəsi

342 Torpağın əmələ gəlməsi prosesinə təsir edən amillər hansılardır

- ☐ üzvi minerallar
- ☐ su ilə təmin olunma
- ☐ isti-soyuq amili
- ☒ istilik enerjisi və su ilə təmin olunma
- ☐ üzvi turşular

343 Torpaq əmələ gətirən amillərin əlaqə funksiyası hansıdır

- ☐ $T=SBHQ_s \cdot R \cdot \dot{I}nt$
- ☐ $T=SB/HQ_s R \dot{I}nt$
- ☐ $T=S \cdot B+H \cdot Q_s \cdot R \cdot \dot{I}n \cdot t$
- ☒ $T=S \cdot B \cdot H \cdot Q_s \cdot R \cdot \dot{I}nt$
- ☐ $T=S/BHQ_s R \dot{I}nt$

344 Münbit torpaq örtüyünün 1 sm yaranmasına neçə il tələb olunur

- ☐ 5 il
- ☐ 10 il
- ☐ 500 il
- ☒ 200il

☐ 50 il

345 Torpağın yaranmasını (əmələ gəlməsinini) təmin edən səbəblərə aiddir

- ☐ zaman-ərazinin yaşı (t)
- ☐ Bitki (B) və heyvan (H) çürüntüləri
- ☐ torpaq əmələ gətirən süxurlar (S)
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ iqlim (İ) və relyef (R)

346 Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəricilər sisteminə daxildir

- ☐ torpaqdan səmərəli istifadəsinə çəkilən xərclər
- ☐ kənd təsərrüfatı torpaqlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbirləri
- ☐ torpaq fondu və torpağın transformasiyası
- ☒ yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan, torpaq fondu və torpağın transformasiyası, kənd təsərrüfatı torpaqlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbirləri, bioloji meliorasiya ilə əhatə olunma sahəsi
- ☐ bioloji meliorasiya ilə əhatə olunma sahəsi

347 Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür

- ☐ dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
- ☐ yaşayış və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları
- ☐ Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür
- ☒ kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlar, yaşayış kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlar və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları, dövlət meşə fondu, dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
- ☐ dövlət meşə fondu

348 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşə materialı aşağıdakı göstəricisi ilə hesablanır

- ☐ $M3+S$
- ☒ $M3/S$
- ☐ $S/M3$
- ☐ $M3-S$

349 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşə sahəsi (M) bu düsturla hesablanır

- ☒ $M \setminus S$
- ☐ S/M
- ☐ $M/100$
- ☐ $S/100$
- ☐ $M/0,1$

350 1 mt nömrəli hesabatda hansı meşə sahəsinin məlumatı verilir?

- ☐ Suvarma
- ☒ Bərpa
- ☐ Meşəlik
- ☐ Kolluq
- ☐ Dəmyə

351 Ölkə əraizisinin 11,5%-ni hansı təbii sərvət təşkil edir

- ☐ Torpaq
- ☒ Meşə

- ☐ Göl
- ☐ Dəniz
- ☐ Çay

352 Kökü üstə ağacın dəyəri ekoloji uçot sistemində hansı qiyməti müəyyənləşdirir

- ☒ Xalis qiyməti
- ☐ Təmiz
- ☐ Saf
- ☐ Gizli
- ☐ Dolayı qiymət

353 Meşə təsərrüfatı işlərinin aparılmasına dair hesabat

- ☐ 5-ək
- ☐ 10-ək
- ☐ 3-ək
- ☐ 4-ək
- ☒ 7-mt

354 Meşə yanğınları ahqqında hesabat

- ☐ 4-kt
- ☐ 3-kt
- ☒ 5-mt
- ☐ 1-kt
- ☐ 2-kt

355 Meşə mühafizəsi haqqında hesabat

- ☐ 1-t\l
- ☒ 12-mt
- ☐ 3-x
- ☐ 7-x
- ☐ 5-x

356 Meşə qırma sahələrində oduncaq qalığı və qırma yerlərinin təmizlənməsinə dair hesabat

- ☐ 5-əmək
- ☒ 4-mt
- ☐ 1-əmək
- ☐ 2-əmək
- ☐ 3-əmək

357 Meşə xidməti və sanitariya qırılmasına dair hesabat

- ☐ 3-ks
- ☒ 3-mt
- ☐ 30-k
- ☐ 1-ks
- ☐ 2-ks

358 Meşə yanğınlılarına dair hesabat forması

- ☐ 1-ks
- ☒ 5-mt

- ☐ 1-t
- ☐ 3-ks
- ☐ 2-ks

359 1 mt N-li hesabat formasının adı

- ☐ Meşə qoruğuna dair
- ☒ Meşənin bərpasına dair
- ☐ Karbon qazına dair
- ☐ Boyatmaya dair
- ☐ Yanğına dair

360 Meşə təsərrüfatında nəzərdə tutulmuş ölçü vahidləri hansı halda istifadə edilir.

- ☐ Quraqlıqda
- ☐ Yanğınında
- ☐ Doğrandıqda
- ☒ Hesabat ahzırlandıqda
- ☐ Don vurduqda

361 Külək və su yolu ilə torpağın aşınmasını ləngidən amil

- ☐ Tufanlar
- ☒ Meşələr
- ☐ Suyun söğulması
- ☐ Yarğanlar
- ☐ Baxımsızlıq

362 Təbii və insan fəaliyyəti yer kürəsidə hansı dəyişikliyə rəvac verir

- ☐ Heyvan artıqlığına
- ☐ İnsan artıqlığına
- ☒ İstiləşməyə
- ☐ Buzlaşma
- ☐ Qaynamağa

363 Ölkə ərazisinin 11,5%-ni nə təşkil edir.

- ☐ Dağlar
- ☒ Meşə
- ☐ Göl
- ☐ Torpaq
- ☐ Dəniz

364 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 32%, 2012-ci ildə isə 36 % təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- ☐ 1.05
- ☒ 1.125
- ☐ 1.303
- ☐ 1.401
- ☐ 1.1

365 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 35%, 2012-ci ildə isə 39,4% təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- ☐ 0.825
- ☒ 1.129
- ☐ 1.14
- ☐ 1.79
- ☐ 0.734

366 2005-ci ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 33% , 2010-cu ildə isə 38,2%-ni təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- ☐ 0.215
- ☐ 0.059
- ☐ 0.049
- ☐ 0.067
- ☒ 0.052

367 Kök üstə olan meşə materiallarının həcmi (m³) bölgə əhalisinin sayına olan nisbəti necə adlanır

- ☐ əhalinin 10 000 nəfərinə düşən meşə materialı
- ☐ əhalinin 1000 nəfərinə düşən meşə materialı
- ☒ əhalinin hər nəfərinə düşən meşə materialı
- ☐ oduncağın xüsusi çəkisi
- ☐ meşənin odun tutumu

368 Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsinin region əhalisinin ümumi sayına olan nisbəti hansı göstəricidir

- ☐ ərazinin meşəliliyi
- ☒ əhalinin hər nəfərinə düşən meşə sahəsi
- ☐ əhalinin hər 10 000 nəfərinə düşən meşə sahəsi
- ☐ əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən
- ☐ ərazinin sıxlığı

369 Meşəlik sahənin regionun ümumi sahəsinə olan nisbəti göstəricisinin adı

- ☐ meşə sahəsinin mütləq artımı
- ☒ ərazinin meşəlilik göstəricisi
- ☐ ərazinin meşə sıxlığı
- ☐ hər nəfərə düşən meşə sahəsi
- ☐ meşə ilə örtülmüş sahə

370 5-mt mt №-li hesabat nəyə aiddir

- ☐ meşə səpini və əkininə dair
- ☒ meşə yanğınları haqqında hesabat
- ☐ meşəqırmaya aid
- ☐ meşəyə xidmət və sanitariya
- ☐ meşə bərpa tədbirlərinə dair

371 Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsi 40 min m² , həmin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayının 288 min nəfər olduğunu bilərək , əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəni hesablayın

- ☐ 0,2 km²
- ☒ 0,14 km²

- ☐ 0,34 km²
- ☐ 0,28 km²
- ☐ 0,24 km²

372 Ümumi sahəsi 200 min m² olan regionda meşələrlə örtülü sahə 50min m² –a bərabərdir. Ərazinin meşəlik göstəricisini hesablayın:

- ☐ 0.22
- ☒ 0.25
- ☐ 0.28
- ☐ 0.4
- ☐ 0.3

373 Ümumi sahəsi 250 min m² olan regionda meşələrlə örtülü sahə 80 min m² –a bərabərdir. Ərazinin meşəlik göstəricisini hesablayın:

- ☐ 0.37
- ☐ 0.3
- ☐ 0.39
- ☒ 0.32
- ☐ 0.35

374 Regionda meşələrlə örtülü sahənin 50min m² həmin ərazidə yaşayan əhalinin 500 min nəfər olduğunun bilərək əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsini hesablayın:

- ☐ 1,2 km²
- ☒ 0,1 km²
- ☐ 0,2 km²
- ☐ 2 km²
- ☐ 1,1 km²

375 Regionda meşələrlə örtülü sahələrin 80 min m², həmin ərazidə yaşayan əhalinin 400 min nəfər olduğunu bilərək əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsini hesablayın:

- ☐ 1,2 km²
- ☐ 1,1 km²
- ☒ 0,2 km²
- ☐ 0,1 km²
- ☐ 2 km²

376 Meşə bərpası tədbirlərinin aparılması haqqında hesabatın nömrəsi (№)

- ☐ 2- mt №-li
- ☒ 1- mt №-li
- ☐ 3 –mt №-li
- ☐ 5- mt №-li
- ☐ 4- mt №-li

377 Hesabat məlumatları meşə hesabat formalarında nəzərdə tutulmuş hansı ölçü vahidlərində verilir

- ☐ km² –lə
- ☒ nəzərdə tutulmuş ölçü vahidində
- ☐ ədətlə
- ☐ km-lə
- ☐ m³ –la

378 Meşə ehtiyatlarının vəziyyəti, istifadə qorunması statistikanın göstəriciləri hansılardır

- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ meşə ehtiyatlarının mövcudluğu
- ☐ meşələrin hərəkəti və qorunması
- ☐ meşələrin bərpası
- ☐ meşələrin qıtlığı

379 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsi necə hesablanır?

- ☐ İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq sahəsinə bölməklə
- ☐ Regionun meşəlik sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- ☐ Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə
- ☐ Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla
- ☒ Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə

380 Hər hektar meşə sahəsinə düşən meşə materiallarının əlavə mütləq artımı necə hesablanır?

- ☐ İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- ☐ Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə
- ☒ müəssisələrin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla
- ☐ Regionun meşəlik sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- ☐ Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə

381 Meşəlik sahəsinin ümumi mütləq artımı neçə hesablanır?

- ☐ Regionun meşəlik sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- ☒ İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- ☐ Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla
- ☐ Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə
- ☐ Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə

382 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşə materialları (m3) necə hesablanır

- ☐ İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- ☒ Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə
- ☐ Regionun sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- ☐ Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə
- ☐ Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla

383 2009-cu ildə regionun ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 23% , 2014-cü ildə isə 29,2% təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin:

- ☐ 1.187
- ☒ 1.27
- ☐ 1.112
- ☐ 1.14
- ☐ 1.17

384 Ərazinin meşəlik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsinin region əhalisinin ümumi sayına nisbəti kimi
- ☒ Meşəlik sahənin regionun ümumi sahəsinə nisbəti kimi
- ☐ Kök üstə olan meşə materiallarının həcmnin bölgə əhalinin sayına olan nisbəti kimi
- ☐ Meşə materiallarının həcmnin region əhalisinin ümumi sayına olan nisbəti kimi
- ☐ Meşəlik sahənin regionun əhalisinin ümumi sayına nisbəti kimi

385 Şirkətin fəaliyyəti haqqında aşağıdakı şərti məlumatlar verilmişdir: 1) İşlənmiş adam-günlər - 8000 2) İşlənmiş adam-saatlar - 60000 Şirkətin iş gününün müddətini (uzunluğunu) hesablayın:

- ☐ 7.6
- ☒ 7.5
- ☐ 7.8
- ☐ 8.6
- ☐ 8.5

386 Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: 1) İşçilərin aylıq əmək haqqı fondu – 165 min man 2) işçilərin orta aylıq sayı – 650 nəfər Orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini hesablayın

- ☐ 320 man
- ☐ 300 man
- ☐ 350 man
- ☒ 254 man
- ☐ 280 man

387 BMT-nin “İqlim dəyişmələri üzrə cərcivə konvensiyası” hansı ilə təsadüf edir

- ☐ 1993-cü ilə
- ☒ 2000-ci ilə
- ☐ 1948-ci il
- ☐ 2010-cu ilə
- ☐ 1960-cı ilə

388 Yer kürəsində iqlim dəyişmələrinə (istiləşmə) iki (2) hadisə nəticəsində baş verir

- ☐ suyun və torpağın çirkləndirilməsi
- ☐ suyun duzlaşması və quruması
- ☒ təbii və insan fəaliyyəti
- ☐ təbii iqlim dəyişikliyi
- ☐ təbii və insan fəaliyyəti

389 Meşəliklər hansı səbəbə görə torpağın eroziyasının yayılmasını ləngidir

- ☐ buzluqların artması
- ☒ külək və su yolu ilə
- ☐ su ilə eroziya
- ☐ külək yolu ilə
- ☐ qızmar günəş

390 Ölkə ərazisinin neçə %-i meşəliklərlə örtülmüşdür

- ☐ 0.095
- ☒ 0.115
- ☐ 0.215
- ☐ 0.315
- ☐ 0.045

391 İnsan əlində ən yavaş uzanan dırnaq hansı barmaqdadır

- ☐ Kəsik
- ☐ Orta
- ☐ Çəçələ
- ☒ Baş barmaq
- ☐ Cüt

392 Hansı heyvanın gözlərinin arasındakı məsafə ayaqlarına bərabərdir

- ☐ tısbağanın
- ☐ Su ilanı
- ☐ Su sıçovulu
- ☒ timsah
- ☐ Qızıl balığın

393 Hansı heyvanın yuvası şimala baxır

- ☐ Dələ
- ☐ canavar
- ☐ tülkü
- ☒ ayı
- ☐ dovşan

394 Hansı həsarətin sürəti saatda 8 km-dir

- ☐ Kəpənək
- ☐ Mız-mızı
- ☐ Milçək
- ☒ Ağcaqanad
- ☐ Üçan qarışqa

395 Hansı heyvan yetkin yaşında olanda at qədər sürətlə qaça bilir

- ☐ dana
- ☐ buğa
- ☐ qoç
- ☒ ayı
- ☐ öküz

396 Məməli heyvanlardan hansı tullana bilmir

- ☐ Dəvə
- ☐ Inək
- ☐ Zürafə
- ☒ fil
- ☐ Donuz

397 Dünyada ən zəhərli ilan hansıdır

- ☐ Soğulcanabənzir
- ☐ Gürzə
- ☐ Səhra kobrası
- ☒ Dəniz kobrası
- ☐ Su ilanı

398 Qiymətli daşlardan hansı tamamilə karbondan ibarətdir

- ☐ qızıl
- ☐ gümüş
- ☐ mirvari
- ☒ Brilyant
- ☐ kəhrəba

399 Hansı qanadlılın gözü beynindən böyükdür

- ☐ Göyərçin
- ☐ Quzgün
- ☐ Sərçə
- ☒ Dəvəquşu
- ☐ qartal

400 Hansı dəniz heyvanı gözləri açıq yatır

- ☐ Nərə balığı
- ☐ Qurbağa
- ☐ Tısbağa
- ☒ Delfin
- ☐ Su iblizi

401 Son hansı ildə təbiətdə rast gəlinməyən növ yox olmuş növ hesab edilir

- ☐ 201.0
- ☐ 10.0
- ☐ 1.0
- ☒ 50.0
- ☐ 200.0

402 Heyvanları tədqiq edən qırmızı kitaba nəslə kəsilmiş neçə heyvan daxil edilmişdir

- ☐ 2000.0
- ☐ 10.0
- ☐ 7000.0
- ☒ 6000.0
- ☐ 1500.0

403 “Abiotik” və qeyri həyatiliyi ifadə edir

- ☐ Onurğasız
- ☐ Qüvətli
- ☐ Canlı
- ☒ Cansız
- ☐ Zəifliyi

404 2-TP hansı təsərrüfata dair hesabatdır?

- ☐ südçülük
- ☐ Heyvandarlıq
- ☐ Quşçuluq
- ☒ Ovçuluq
- ☐ ətlük

405 Dünyada mövcud olan bitkilərdən 4100 növünə ərazisində rast gəlinir

- ☐ Özbəkistan
- ☐ Qarabağ
- ☐ Rusiya
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Gürcüstan

406 Zaqafkaziya mövcud olan bitki ailəsindən 125 hansı regiondadır?

- ☒ Azərbaycan
- ☐ Qırğıstan
- ☐ Naxçıvan
- ☐ Batumi
- ☐ Abxaziya

407 Kök, gövdə və yarpaqlardan iabət bitkilər hansı quruluşlu sayılır?

- ☐ uzunsov
- ☒ Mürəkkəb
- ☐ Qarışıq
- ☐ Sadə
- ☐ Oval

408 Sadə gövdən quruluşlu bitkilər ... bitkilər daxildir

- ☐ Yeni eradakı
- ☒ İbtidai
- ☐ Antik
- ☐ Ati-müasir
- ☐ Müasir

409 Mərkəzi Afrikada yaradılan park dünyanın ... milli parkıdır

- ☐ orta saylı
- ☐ ən kiçik
- ☒ ən böyük
- ☐ ən uzun
- ☐ ən az ərazili

410 Mərkəzi Kalaxarskda hansı park yerləşir?

- ☐ Balıqçılıq
- ☒ Milli park
- ☐ Yasaqlıq
- ☐ Qoruq
- ☐ Qışlama

411 10-20 ilədək hansı qoruq yaradılır

- ☐ Qoruq
- ☒ Yasaqlıq
- ☐ Parklıq
- ☐ Bağçılıq
- ☐ Mühafizə

412 Hansı canlının embrionunda suyun nisbəti 97-99%-dir?

- ☐ İnsanın
- ☐ Bitkinin
- ☐ Quşun
- ☒ Meduzanın
- ☐ Heyvanın

413 Hansı canlı orqanizmin bədən üzvlərinin 65-75%-i sudur

- ☐ Tısbağanın
- ☒ İnsan
- ☐ Heyvan
- ☐ Bitki
- ☐ İlanın

414 Faunaların orqanizminin nə qədəri sudur?

- ☐ 95%-ni
- ☐ 50%-ni
- ☒ 75%-ni
- ☐ 90%-ni
- ☐ 20%-ni

415 Flora bitkilərini tərkibinin neçə faizini su təşkil edir?

- ☐ 20%-ni
- ☒ 90%-ni
- ☐ 75%-ni
- ☐ 65%-ni
- ☐ 70%-ni

416 “Təbii tarazlıq” kimlərin birgə yaşamalarını təmin edir.

- ☐ Hüceyrələrin
- ☒ Orqanizmlərin
- ☐ Cansızların
- ☐ Mövcud olmayan
- ☐ Gözlənilən

417 “Mutagen” hansı amili dəyişdirə bilər

- ☐ Çiçəklənmə
- ☐ Cinsi amillər
- ☒ Genetik amilləri
- ☐ Tozlanma
- ☐ Sükumət

418 Humus suyu hansı mənşəlidir

- ☐ Arı
- ☐ Qarışqa
- ☐ Soğulcan
- ☒ Bitki
- ☐ Qundur

419 “Flora” hansı aləmə verilən addır

- ☐ Andıza
- ☒ Bitki
- ☐ Heyvanat
- ☐ Bostana
- ☐ Baölara

420 “Fauna” hansı aləmə verilən addır

- ☐ Tükənənlərə
- ☐ Mövcud olanlar
- ☒ Heyvanat
- ☐ Bitkilər
- ☐ Yox olanlara

421 Qobustan vulkanik püskürmə zonasıdır mı

- ☐ Deyirlər
- ☒ Bəli
- ☐ Yox
- ☐ Bilmirəm
- ☐ Ola bilsin

422 “Biota” ekoloji sistemin hansı komponentidir

- ☐ başsızlar
- ☒ Canlı
- ☐ Cansız
- ☐ əlsizlər
- ☐ yırtıcılar

423 Bentos orqanizmlərinin yaşadığı yerin adı

- ☒ Suyun dibi
- ☐ Dayazlıqda
- ☐ Bulaqlarda
- ☐ Qarda
- ☐ Arxın səthində

424 Bakteriyalar neçə hüceyrəli orqanizmlərdir

- ☐ 40-ayaqlı
- ☐ 9-hüceyrəli
- ☒ Bihüceyrəli
- ☐ Çoxhüceyrəli
- ☐ May böcəyi

425 2-tp (ovçuluq) hesabatı nəyə aiddir

- ☒ Ovçuluq təsərrüfatına
- ☐ Timsahçılıq
- ☐ Cüyürcülük
- ☐ Ceyrançılıq
- ☐ Balıqçılıq

426 Yerin təki yer səthinin hansı hissəsində yerləşir

- ☐ Qayavatlı
- ☐ Aşağı
- ☐ Orta
- ☐ Yan qabığı
- ☒ Alty qabığı

427 Kök, gövdə və yarpaqlı biliklər hansı bitkilərin veqatativ orqanlarıdır

- ☒ Ali
- ☐ Kaktus
- ☐ Süni
- ☐ Adaçayı
- ☐ Üzvi

428 Mərkəzi Kalaxarskda hansı park yerləşir

- ☐ İlan vadisi
- ☐ şirlər sığınacağı
- ☐ itlər mərkəzi
- ☒ Milli heyvanat
- ☐ Quşlar diyarı

429 Birbaşa müəyyən mühitdə yaşayanlar necə adlanır

- ☐ Parazitlər
- ☒ Canlı orqanizmlər
- ☐ Cansız orqanizmlər
- ☐ İkibaşlı orqanizmlər
- ☐ Təkgöz orqanizmlər

430 Təbiətin qorunması baxımından yaradılan məntəqənin adı

- ☐ Yetişdirmə
- ☒ Nəzarət
- ☐ Mühafizə
- ☐ Daldalanma
- ☐ Yeniləmə

431 Dəniz suyunun dibində yaşayan balıq növü

- ☐ Kütüm
- ☒ Nərə
- ☐ Sazan
- ☐ Xəşəm
- ☐ Qızılxallı

432 Günəşli suda 100 il yaşaya bilən balıq növü

- ☐ Bıqlı
- ☒ Nərə balığı
- ☐ Şamayka
- ☐ Durna balığı
- ☐ İlan balığı

433 Son 50 ildə təbiətdə rast gəlinməyən bitki və canlı aləmə verilən ad

- ☐ itməkdə olan növ
- ☐ qış yuxusunda olan növ
- ☐ yuxuya dalmış növ
- ☒ yox olmuş növ
- ☐ genləşmiş növ

434 Bitki aləminin alternativ növlərinin yaradılması və yaxud Frankenşteyn ərzağı necə adlanır

- ☐ genetika
- ☒ gennomodifikasiya
- ☐ sintez olunma
- ☐ metastas
- ☐ mutastas

435 Bitki və heyvan orqanizimlərinin nəsildən-nəsilə keçməsi əlamətinin elmi adı

- ☐ foyi prosesi
- ☐ florid
- ☐ geoloji təhlükə
- ☒ gen
- ☐ gibrit

436 Yaşlı bitkilərin karbon 4-oksiddən qlikoza almaq üçün işıq enerjisini udaraq, oksigeni əlavə məhsul kimi ifraz edən kimyəvi proses

- ☐ genin təlabatı
- ☐ florlu karbon
- ☐ fon radiyasiyası
- ☒ fotosintez
- ☐ etorlu karbon

437 Yer səthinin qabığı altında olan və istifadə edilə bilən sahənin adı

- ☐ yerin quru sahəsi
- ☐ yer layı
- ☐ yer süxuru
- ☒ yerin təki
- ☐ yerin münbit qatı

438 Ovçuluq təsərrüfatına dair hesabatın №-si

- ☐ 7-P (ovçuluq)
- ☐ 2-T(ovçuluq)
- ☐ 11 (ovçuluq)
- ☒ 2-TP (ovçuluq)
- ☐ 1-TH (ovçuluq)

439 Ovçu insaf eylə keçmə bu düzdən, o ellər qızını ayırma bizdən şerini yazan şair

- ☐ Azafılı aşiq
- ☐ Cəfər Cabbarlı
- ☐ Nazim Hikmət
- ☒ Səməd Vurğun

☐ Süleyman Rüstəm

440 Yer kürəsində 500 minə yaxın ibtidai və ali bitkilərdən neçə növünə Azərbaycanada rast gəlinir

- ☐ 1500.0
- ☐ 2360.0
- ☐ 1200.0
- ☒ 4100.0
- ☐ 3150.0

441 Bütün bitki aləminə verilən elmi ad

- ☐ foyiprosesi
- ☐ filtrat
- ☐ fauna
- ☒ flora
- ☐ qloriya

442 Bütün heyvanat aləminə verilən elmi ad

- ☐ dovşan
- ☐ firəngiz
- ☐ flora
- ☒ fauna
- ☐ piyon

443 Canlı orqanizimlərin müəyyən qrupunun yaşadığı sahəyə verilən elmi ad

- ☐ Biosfera
- ☐ biosit
- ☐ biota
- ☒ biotop
- ☐ bulanlıq əmsalı

444 Ekoloji sistemin canlı komponenti necə adlanır

- ☐ biotop
- ☐ biosfera
- ☐ biosit
- ☒ biota
- ☐ botanika pestisidi

445 Qafqazda olan 1286 bitgi növündən neçəsi Azərbaycanada bitir

- ☐ 850-si
- ☐ 1020-si
- ☐ 1100-ü
- ☒ 920-si
- ☐ 800-ü

446 Qafqazda olan 156 bitki ailəsindən neçəsi Azərbaycanada bitir

- ☐ 100-ü
- ☐ 145-i
- ☐ 150-si
- ☒ 125-i

☐ 105-i

447 Mürəkkəb quruluşlu ali bitkilər hansı vegetativ orqanlara malikdir

- ☐ çopurlu və tüklü gövdə
- ☐ yarpaq
- ☐ gövdə və yarpaq
- ☒ kök, gövdə və yarpaq
- ☐ şaquli gövdə və yarpaq

448 İbtidai bitkilərin quruluş forması

- ☐ üfunətvericidir
- ☐ çılpəq təbiətlidir
- ☐ yarpaqdan ibarətdir
- ☒ sadə gövdədən ibarətdir
- ☐ tikanlıdır

449 Yer kürəsinin bitki aləmi aşağıdakı qruplara bölünür

- ☐ sadə quruluşlu ibtidai bitkilər , mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi
- ☐ sadə quruluşlu ibtidai bitkilər
- ☒ sadə quruluşlu ibtidai bitkilər , mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi
- ☐ mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi
- ☐ qıtlığı olan bitkilər aləmi

450 Dünyada ən böyük milli parkın yerləşdiyi qitə

- ☐ şimali Amerika
- ☐ mərkəzi Asiya
- ☐ mərkəzi Avropa
- ☒ Afrika (mərkəzi)
- ☐ mərkəzi Amerika

451 Növlərin sayı ilə fərdilərin əhəmiyyətlik kəmiyyətləri arasındakı nisbətə ifadə olunan növlərin müxtəliflik dərəcəsi göstəricisinin adı

- ☐ biota
- ☐ cod su
- ☐ biotop
- ☒ bioloji müxtəliflik
- ☐ biosid

452 Müəyyən bir zona üçün səciyyəvi olan genetik, növ və ekoloji sistem müxtəlifliyinin diapazonun elmi adı

- ☐ bioqaz
- ☐ bioloji etalon
- ☐ benzopiren
- ☒ bakterialar

453 Canlı orqanizimlərin toxumalarında zərərli maddələrin elementlərinin və birləşmələrinin yığılıb qalmasının adı

- ☐ bakterisid
- ☐ bioloji etalon

- ☐ bioloji dövrən
- ☒ bioloji akkumulyasiya

454 Sututların dibində yaşayan bitki və heyvan orqanizimlərinin elmi adı

- ☐ bərk tullantılar
- ☐ bərpa olunan
- ☐ bərk qalıq
- ☒ bentos
- ☐ bioloji müxtəliflik

455 Flora və fauna orqanizmlərinin qida zəncirində yığılıb qalan hansı toksik maddədir

- ☐ anaerobik
- ☐ aytgen nüvələr
- ☐ aerob
- ☒ ağır metallar
- ☐ aerasiya

456 Almaniyada kommunal su təchizatı və çirkab suların axıdılması işi iki istiqamətdə aparılır. Onlar

- ☐ kommunal su ehtiyatı
- ☐ çirkab su axını və təmizliyi
- ☐ məişət su təchizatı və ehtiyatı
- ☒ kommunal su təchizatı və çirkab suların kommunal uzaqlaşdırılması
- ☐ çirkab suyun filtirlənməsi

457 Dünyada ən böyük milli park Afrikanın hansı ərazisində yerləşir

- ☐ mərkəzi Malidə
- ☐ ölü dəniz ərazisində
- ☐ kolonxoyda mərkəz
- ☒ mərkəzi Kalaxarskda
- ☐ mərkəzi Anqolada

458 Yasaqlıqlar hansı məqsəd üçün yaradılır. Təbii cəhətdən əlverişli şəraitdə.....

- ☐ çay hövzəsinin qorunması
- ☐ heyvan növlərinin mühafizəsi
- ☐ bitki növlərinin mühafizəsi
- ☒ flora və fauna növlərinin mühafizəsi
- ☐ daş və yataq növünün qorunması

459 Yasaqlıqlar daimidir, yoxsa müəyyən müddətə yaradılır

- ☐ 80-100 ilədək yaradılır
- ☐ 50-60 ilədək yaradılır
- ☐ daimidir
- ☒ 10-20 ilədək yaradılır
- ☐ 30-50 ilədək yaradılır

460 “Yasaqlıq” bütün təbii kompleks deyil , onun ayrı-ayrı komponentlərinin mühafizəsidir. Bu komponentlərə:

- ☐ tarixi –xatirə əhəmiyyətli ərazilər daxildir
- ☐ heyvan və quş aləmi daxildir

- ☐ bitgi örtüyü daxildir
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ göllər və faydalı qazıntılar daxildir

461 Bütünlüklə təsərrüfat dövriyyəindən çıxarılan qoruq sahələrinə daxildir

- ☐ vəhşi heyvan yetişdirmə məntəqələri
- ☐ yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatı
- ☐ qoruqlar, ovçuluq təsərrüfatı
- ☒ yaşıllıqlar, qoruqlar, ovçuluq təsərrüfatı , milli park və bulvarlar , vəhşi heyvan yetişdirmə məntəqələri
- ☐ milli park və bulvarlar

462 Təbii özəlliyi qoruma ərazilər (akvatoriyalar) necə adlanır

- ☐ xüsusi qoruyucu zolaqlar
- ☐ cansız aləmin qorunması
- ☐ canlı heyvanların qorunması
- ☒ qoruq
- ☐ xüsusi qoruyucu sədd

463 $\Sigma=0,0135 \times h \times M$ faydalı qazıntıların tərkibində hansı ehtiyatı ifadə edir.

- ☐ Qaz
- ☐ Duru maddə
- ☐ Bərk maddə
- ☒ Kükürd
- ☐ Filiz

464 İl ərzində emal edilən dəmirin neçə faizi çürüyür

- ☐ 0.51
- ☒ 0.25
- ☐ 0.7
- ☐ 0.5
- ☐ 0.4

465 Hansı maddə sinifə bölünür

- ☐ Oksigen
- ☐ Qumsallı
- ☒ Toksiki
- ☐ Daşlı
- ☐ Oksalit

466 $E=0,0135 \times h \times M$ düsturla faydalı qazıntıların tərkibində olan hansı maddənin ehtiyatı hesablanır.

- ☐ Etan
- ☒ Kükürd
- ☐ Tutan
- ☐ Propan
- ☐ Butan

467 Kəşf edilmiş və geoloji kəşfiyyatı nəzərdə tutulan sərvət hansı sərvətin tərkibidir

- ☐ xalqın

- ☒ Milli sərvətin
- ☐ kerditorların
- ☐ sərmayədarların
- ☐ özgələrinin

468 Müəyyən konkret tarixə qeydə alınmış təbii sərvətlər hansı anlayış anlamıdır.

- ☐ Biosfer qatı
- ☒ Uçota alınan təbii sərvətlər
- ☐ Öyrənilən təbii sərvət
- ☐ Aydakı sərvətlər
- ☐ Marsdakı sərvət

469 Təbii aktivlərin dolayı və birbaşa qiymətləndirilməsi hansı ahlda mümkündür

- ☐ Güzəştli qiymət nəzərə alındıqda
- ☒ Bazar qiymətləri ilə əlaqədar olmadıqda
- ☐ Əlaqədə olduqda
- ☐ Razılaşdırıldıqda
- ☐ Nəqliyyat xərcləri nəzəri alınmadıqda

470 Konkret aktiv növünün satışa hazır olduğu halda hansı qiymətlə qiymətləndirilir.

- ☐ Pərakəndə satış
- ☒ Birbaşa qeyri-bazar
- ☐ Dəyişməz
- ☐ Korpotiv
- ☐ Topdan satış

471 Təbii aktiv olmayan antropoqen aktivlər necə adlanır

- ☐ Torpaq
- ☐ Qeyri-maddi
- ☒ Maddi istehsal aktivləri
- ☐ Maliyyə
- ☐ Kainat

472 Bazar, birbaşa qeyri-bazar və dolayı qeyri-bazae hansı aktivlərin qiymətləndirilməsi formasıdır

- ☐ Balans
- ☒ Təbii aktivlərin
- ☐ Torpaq aktivləri
- ☐ Su
- ☐ Balansarxası

473 Hansı aktivlərin qiymətləndirilməsinin 3 forması var

- ☐ Torpaq aktivləri
- ☒ Təbii aktivlər
- ☐ Balans
- ☐ Balansarxası
- ☐ Su

474 İstehsal olunan və olunmayan aktivlər necə adlanır

- ☐ Balans aktivi

- ☒ İqtisadi aktivlər
- ☐ Maliyyə aktivlər
- ☐ Bölünən aktivlər
- ☐ Bölünməyən aktivlər

475 Bioloji ekosistem və akosistem ümumilikdə nə adlanır

- ☐ Maddi aktivlər
- ☒ Təbii aktivlər
- ☐ Qeyri-maddi aktivlər
- ☐ Canlı aləm
- ☐ Maliyyə aktivləri

476 Ətraf mühitə zərərli təsir göstərən hadisələr

- ☐ Meşə zolağının salınması
- ☐ Çayların təmizlənməsi
- ☒ Dağ-mədən işlərinin icrası
- ☐ Torpaqların suvarılması
- ☐ Ot biçini

477 Tullantılardan istifadənin yaxşılaşdırılması və zərərli təsirinin azaldılması üzrə tədbirlərin səmərəliliyi göstəriciləri bunlardır. Tullantıların.....

- ☐ utilləşdirmə əmsalı
- ☐ istifadəsi hesabına qənaət olunan xammal
- ☐ emalından alınan məhsulun çeşidinin genişləndirilməsi
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ istehsalından alınan məhsulun dəyəri və rentabelliği

478 Toksik maddələr neçə sinifə bölünür

- ☐ 6 sinifə
- ☒ 4 sinifə
- ☐ 5 sinifə
- ☐ 2 sinifə
- ☐ 3 sinifə

479 Texnoloji emal zamanı faydalı qazıntılardan istifadəsinə dair 71-TQN₂-li hesabatda Toksik tullantılar dörd sinifə bölünür

- ☐ yüksək, mötədil və az təhlükəli
- ☐ mötədil və az təhlükəli
- ☒ fəvqaladə, mötədil, az və yüksək təhlükəli
- ☐ fəvqaladə (yüksək) təhlükəli
- ☐ yüksək və mötədil təhlükəli

480 Müəssisədə bir neçə yataqdan daxil olan qazın emalı zamanı tərkibində digər komponentlərin orta miqdarı bu düsturla hesablanır

- ☐ $E=10 \cdot h \cdot 1,35/XÇ$
- ☒ $M=M1 \times h1 \times M2 \times h2 + \dots Mn \times hn / h$
- ☐ $M= XÇ/ MÇ \times h/ Mn \times hn$
- ☐ $M= MÇ/h \times 0,150$
- ☐ $E= 10 \cdot h \cdot M$

481 Faydalı qazıntıların tərkibində etan, propan, butan, pentan və s. Həcmi bu düsturla hesablanır

- ☐ $M = XÇ / h \times MÇ$
- ☒ $E = 10 \times h \times M \times XÇ$
- ☐ $E = 10 \times h \times M$
- ☐ $E = 0,0135 \times h \times M$
- ☐ $M = MÇ / XÇ \times h$

482 Faydalı qazıntıların tərkibində kükürd ehtiyatı bu düsturla hesablanır

- ☐ $M = M1 \cdot h1 \cdot \dots \cdot Mn \times hn$
- ☐ $E = 10 \times h \times M$
- ☒ $E = 0,0135 \times h \times M$
- ☐ $E = 10 \times h \times M \times XÇ$
- ☐ $M = M1 \cdot h1 \times \dots \times Mn / h$

483 Təbii və yanaşı qazın tərkibində olan kükürdün ehtiyatının həcmi bu düsturla hesablanır

- ☐ $E = 10 \times h \times M \times XÇ$
- ☐ $E = 10 \times h \times M$
- ☐ $E = 10 \times h \times M$
- ☒ $E = 0,0135 \times h \times M$
- ☐ $M = (M1 \cdot h1 \cdot M2 \times h2 + \dots \cdot Mn \cdot hn) / h$

484 Emal zamanı təbii qazdan digər maddələrin çıxarılması haqqında illik hesabatda (31-TQ №-li) helium ehtiyatı hansı düsturla hesablanır

- ☐ $h = E \times M / 100$
- ☒ $E = 10 \times h \times M$
- ☐ $M = E \times h / 10$
- ☐ $E = 10 \times h \times M$
- ☐ $H = 10 \times E \times M$

485 Hesabat dövründə baza dövrü ilə müqayisədə işçilərin sayı 4,5%, işçilərin orta aylıq əmək haqqı isə 10% artmışdır. Əmək haqqı fondunun dinamikasını müəyyən edin.

- ☐ 10 qat dəyişilər
- ☐ 10 dəfə azalar
- ☒ 15% artar
- ☐ 15 dəfə artar
- ☐ 4,5% azalar

486 2012-ci ildə orta aylıq əmək haqqı 250 manat, 2013-cü ildə isə 300 manat təşkil etmişdir. Əmək haqqının nisbi artımını müəyyənə bilərsiniz:

- ☐ 1.2
- ☒ 0.2
- ☐ 50 manat
- ☐ 1.2
- ☐ 0.5

487 Dəyişən tərkibli əmək haqqı indeksinin 1,45, sabit tərkibli indeksdən isə 1,16 dəfə böyük olduğunu bilərək quruluşdəyişməsi indeksini hesablayın:

- ☐ 1.45

- ☒ 1.16
- ☐ 1.68
- ☐ 1.25
- ☐ 0.29

488 Nominal əmək haqqı indeksinin 1,05, real əmək haqqı indeksini isə 0,84 olduğunu bilərək manatın alıcılıq qabiliyyəti indeksini tapın:

- ☐ 1.25
- ☐ 0.85
- ☐ 1.89
- ☐ 1.11
- ☒ 0.8

489 İstehlak qiymətləri indeksinin 1.6 olduğunu bilərək manatın alıcılıq qabiliyyəti indeksini tapın:

- ☐ 0.64
- ☐ 0.82
- ☐ 0.94
- ☒ 0.62
- ☐ 1.0

490 2010-cu ildə müəssisə üzrə orta aylıq əmək haqqının 340 manat, işçilərin orta aylıq siyahı sayı isə 75 nəfər olduğunu bilərək illik əmək haqqı fondunu hesablayın:

- ☐ 250000 manat
- ☐ 300000 manat
- ☐ 25500 manat
- ☒ 306000 manat
- ☐ 255000 manat

491 Müəssisə üzrə aylıq əmək haqqı fondu 125 min manat, işçilərin orta siyahı sayı 250 nəfər olduğunu bilərək, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini müəyyənləşdirin:

- ☐ 250 manat
- ☐ 312,50 manat
- ☐ 125 manat
- ☒ 500 manat
- ☐ 4500 manat

492 Aylıq əmək haqqının 250 min manat, işlənmiş adam-günlərin sayının 4000 olduğunu bilərək orta günlük əmək haqqının səviyyəsini tapın:

- ☐ 10 manat
- ☐ 100,0 manat
- ☐ 25,4 manat
- ☒ 62,5 manat
- ☐ 6,25 manat

493 Firma üzrə yanvar ayında işçilərin orta siyahı sayı 56 nəfər, orta günlük əmək haqqının məbləğinin isə 68 manat olduğu məlum olmuşdur. Aylıq əmək haqqı fondunu tapın:

- ☐ 3808 manat
- ☐ 120560 manat
- ☐ 114240 manat

- ☒ 118048 manat
☐ 118000 manat

494 Orta saatlıq əmək haqqı indeksinin 20%, iş gününün orta faktiki uzunluğu indeksinin 1,05 təşkil etdiyini bilərək orta günlük əmək haqqının dinamikasını müəyyən edin:

- ☐ Dəyişilməz almışdır
☐ 25% azalmışdır
☐ 15% artmışdır
☒ 26% artmışdır
☐ 21,05% təşkil etmişdir

495 Orta saatlıq əmək haqqı indeksinin 20%, orta günlük əmək haqqı indeksinin 26% artdığını bilərək iş gününün orta faktiki uzunluğu indeksinin müəyyən edin:

- ☐ Dəyişilməz almışdır
☐ 15% azalmışdır
☐ 26% artmışdır
☒ 5% artmışdır;
☐ 46 % təşkil etmişdir

496 Orta günlük əmək haqqı indeksinin 26% artdığını və iş gününün orta uzunluğunun dinamikasının 1,05 təşkil etdiyini bilərək orta saatlıq əmək haqqı indeksinin müəyyən edin:

- ☐ Dəyişilməz almışdır
☐ 5% artmışdır
☐ 15% azalmışdır
☒ 20% artmışdır
☐ 21 % təşkil etmişdir

497 Ehtiyatların azalmasının iqtisadi dəyərini müəyyən etmək üçün ekoloji uçot sistemində qiymətləndirmə metodu

- ☐ üzücü qiymət üsulu
☐ ekspertiza üsulu
☐ ekspert üsulu
☒ qəti qiymət üsulu
☐ şübhəli qiymət üsulu

498 Bioloji, fiziki-kimyəvi ya da mexaniki təmizləmə kompleks qurğular sistemi nə adlanır

- ☐ sorucu qurğular sistemi
☐ yarımqeçirici qurğu sistemi
☐ müəssisə
☒ stansiya
☐ təmizləyici mühərriklər

499 Hasil edilmiş faydalı qazıntının həcmi, müəyyən olunan nəmliyə görə hansı düsturla hesablanır

- ☐ $D_{bal} = D_{həq}/100 + W_{ba1}$
☐ $D_{bal} = D_r / 100 - W_{bal}$
☐ $D_{bal} = D_r / 100 - W_{həq}$
☒ $D_{bal} = D_f \times (100 - W_f / 100 - W_{bal})$
☐ $D_{bal} = D_{həq}/100 + W_{həq}$

500 70 –TQ №-li faydalı qazıntılara dair hesabatın göstəriləri hansılardır

- ☐ tam çıxarılmış sahədə normadan artıq itgilərin həcmi
- ☐ çıxarılma zamanı itgilərin xüsusi çəkisi (%)
- ☐ çıxarılmış ehtiyatın həcmi
- ☒ normadan artıq itgilərə görə əlavə ödəniş məbləği, çıxarılmış ehtiyatın həcmi, çıxarılma zamanı itgilərin xüsusi çəkisi (%),kasıblaşdırıcı süxurların həcmi və xüsusi çəkisi, tam çıxarılmış sahədə normadan artıq itgilərin həcmi
- ☐ kasıblaşdırıcı süxurların həcmi və xüsusi çəkisi

501 Hasil edilmə zamanı faydalı qazıntıların çıxarılması haqqında 70 –TQ №-li illik hesabatın neçə göstəricisi var

- ☒ 5.0
- ☐ 7.0
- ☐ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 9.0

502 Balans (A+B və A+B+ S1) ehtiyatları ilə təmin olunma dərəcəsi ilə yanaşı hesablanan digər göstəricinin adı

- ☐ mürəkkəb qarşıqlıq əmsalı
- ☐ ehtiyatlar həcmi əmsalı
- ☐ ehtiyatların quruluşu əmsalı
- ☒ ehtiyatların itkisi əmsalı
- ☐ ehtiyatların qarışıq əmsalı

503 A+B və ya A+B+S1 kateqoriyalı balans ehtiyatları ilə təmin olunma göstəricisi ehtiyatların həcmnin müəssisənin illik gücünə bölünməsindən alınan ədəd nəyə vurulur

- ☐ ehtiyat komponentlərinə
- ☐ yerləşmə qatına(m)
- ☐ ərazinin sahəsinə (m²)
- ☒ çıxarılan ehtiyatın həcminə
- ☐ yaranmış itkilərin həcmi

504 Faydalı qazıntı ehtiyatlarının mövcudluğu və ehtiyat göstəriciləri hansı sənəddə əks olunur

- ☐ 18 №-li əsaslı tikinti
- ☐ 70-TQ №-li hesabat
- ☐ 1 №-li geoloji kəşfiyyat
- ☒ faydalı qazıntı ehtiyatları balansı
- ☐ 18 №-li əsaslı tikinti

505 İqtisadi əsaslığın artması ilə ehtiyatların hasilatının geoloji ehtimallı amillər üzrə tutuşdurulan ikiölçülü sxeminin adı

- ☐ Qusman sxemi
- ☐ Fiqaro sxemi
- ☐ Reşteyin sxemi
- ☒ Mak-Kelvi sxemi
- ☐ Fıfaro sxemi

506 Faydalı qazıntı yataqlarının tükənməsinin qiymətləndirilməsi üçün təklif olunan konsepsiya hansı göstərici ilə ifadə olunur

- ☐ Ekstensivlik
- ☐ iqtisadi amillər
- ☐ həyatilik indeksi
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ intensivlik

507 Yataqların yerləşməsi, forması və faydalı qazıntıların texnoloji xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsi kateqoriyası

- ☐ B2
- ☐ S1
- ☐ B
- ☒ A
- ☐ S2

508 A” kateqoriyasına aid olan ehtiyatlar hansı tələbləri ödəməlidir

- ☐ yataqların sərhəddinin müəyyən edilməsi
- ☐ kəşfiyyat işi aparılmışdır
- ☐ yatağın tipi, həcmi və səmərəli qalınlığı
- ☒ yataqların yerləşməsi, forması və texnoloji xüsusiyyətləri
- ☐ əvvəlcədən qiymətləndirilməsi üçün sahəsi açılmış yataqlar

509 Dağ-texniki şəraitlərinə görə, bərk faydalı qazıntıya görə yataqlar aşağıdakı kateqoriyaya bölünür

- ☐ K0 ,K1, T1 , S1
- ☐ T1 , T2, S1 , S2
- ☐ A, B, T1 , T2
- ☒ A, B, S1 , S2
- ☐ S1 , T1 , K0 ,K1

510 Təbii sərvət statistikasında tətbiq edilən əsas qruplaşdırmalar hansılardır

- ☐ kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- ☐ istehsal olunan və olunmayanlar
- ☐ təzələnə bilən və bilməyənlər
- ☒ mülkiyyət formasına görə və təzələnə bilən və bilməyənlər, istehsal olunan və olunmayanlar, tərkib üsulları və təyinatına görə, kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- ☐ tərkib üsulları və təyinatına görə

511 Təbii ehtiyatlar statistikasının öyrəndiyi obyekt göstərin

- ☐ yer təkindəki filiz yataqlar
- ☐ mineral təbii sərvətlər
- ☐ təbii sərvətin bəzi komponenti
- ☒ təbii sərvətlərin özləri
- ☐ qeyri-mineral sərvətlər

512 Təbii sərvətlər statistikasının predmeti hansı proseslərin kəmiyyət və keyfiyyətini öyrənir

- ☐ təbii proseslərin və antropogen amillərin təsirinin
- ☐ təbii sərvətlərin vəziyyətinin
- ☐ təbii sərvət və onun komponentlərinin
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ təbii sərvətlərin istifadəsinin

513 Kəmiyyət baxımından təbii sərvətlərlə qarşılıqlı münasibətdə olan təbii amillərə daxildir

- ☐ bitki və təbii minerallar
- ☐ atmosfer və heyvan ehtiyatları
- ☐ torpaq, meşə və su ehtiyatları
- ☒ torpaq, meşə və su ehtiyatları , atmosfer və heyvan ehtiyatları , bitki və təbii minerallar
- ☐ mineral və qeyri mineral təbii sərvətlər

514 Zərərvericiləri məhv edən pestisid necə adlanır

- ☐ karbon
- ☐ azon
- ☒ fumiqant
- ☐ kükürd
- ☐ oksigen

515 Zəlzələlər geoloji təhlükə ola bilərmi

- ☒ Bəli
- ☐ yox
- ☐ olmaz
- ☐ İzahı yoxdur
- ☐ anlamadım

516 Skiletə dəyişikliyin baş verməsi hansı xroniki zəhərlənmədən baş verir

- ☒ Ftorla
- ☐ göbələklə
- ☐ balıqla
- ☐ Su ilə
- ☐ ətlə

517 Toksiki, istehsal və istehlak tullantıları hansı hesabat formasında öz əksini tapır?

- ☐ 2 –s xərc
- ☒ 2-TK (toksiki)
- ☐ 2- t əmək
- ☐ 4 – t tərəqqi
- ☐ 3 – t tikinti

518 $Q=P \times m$ düsturu ilə ... ümumi həcmi hesablanır

- ☒ illik
- ☐ Həftəlik
- ☐ On günlük
- ☐ Günlük
- ☐ Rüblik

519 Hansı tullantılar 4 sinfə bölünür?

- ☐ Nəmli
- ☒ Toksiki
- ☐ Sulu
- ☐ Kovrək
- ☐ Bərk

520 Fövqaladə, mötədil, az və yüksək toksiki tullantılar hansı hesabat formasında öz əksini tapır?

- ☒ H – TQ
- ☐ 11- fond
- ☐ 1 – məhsul
- ☐ 2 - əsaslı
- ☐ K – Ks

521 Qazabənzər, maye və bərk tullantılar hansı tullantı növünə aid edilir?

- ☒ zərərli tullantı
- ☐ saf su
- ☐ texniki
- ☐ məişət
- ☐ qazaoxşar

522 Toksiki, istehsal, istehlak, tullantılar anlayışı hansı hesabatda verilir

- ☒ 2-tk
- ☐ 5-mt
- ☐ 3-mt
- ☐ 2-mt
- ☐ 1-mt

523 ($Q=P \times m$) düsturu ilə hansı tullantının həcmi hesablanır

- ☒ Yığılan
- ☐ Yumşaldılan
- ☐ Yuyulan
- ☐ Qovrulan
- ☐ Yandırılan

524 Dəyişən tərkibli əmək haqqı indeksinin 1,45, sabit tərkibli indeksdən isə 1,16 dəfə böyük olduğunu bilərək quruluş dəyişməsi indeksini hesablayın:

- ☐ 0.29
- ☐ 1.25
- ☐ 1.68
- ☒ 1.16
- ☐ 1.45

525 2012-ci ildə orta aylıq əmək haqqı 250 min manat, 2013-cü ildə isə 300 min manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilə nisbətən 2013-cü ildə orta aylıq əmək haqqı:

- ☐ 50% azalmışdır
- ☐ 20% azalmışdır
- ☐ 120% artmışdır
- ☒ 20 % artmışdır
- ☐ 15% artmışdır

526 Hesabat dövründə baza dövrü ilə müqayisədə əmək haqqı fondunun həcmi 15%, işçilərin orta aylıq əmək haqqı isə 10% artmışdır. İşçilərin sayının dinamikasını müəyyən edin.

- ☐ 10 qat dəyişilər
- ☐ 15 dəfə artar

- ☐ 4,5% azalar
- ☒ 4,5% artar
- ☐ 10 dəfə azalar

527 Aşağıdakı şərti məlumatlara əsasən orta günlük əmək haqqının səviyyəsini hesablayın: 1.Aylıq əmək haqqı fondu ---- 60 min. manat; 2.İşçilərin orta siyahı sayı --- 300 nəfər; 3.İşlənmiş adam-günlər ----- 8 min; 4.İşlənmiş adam-saatlar ----- 80 min;

- ☐ 200 manat
- ☐ 250 manat
- ☐ 75 manat
- ☒ 7,5 manat
- ☐ 220 manat

528 Müəssisədə orta əmək haqqının 150 manat, işçilərin sayının 200 nəfər olduğunu bilərək onun əmək haqqı fondunun həcmi hesablayın:

- ☐ 350 manat
- ☐ 350 min.manat
- ☐ 50 min.manat
- ☒ 30 min.manat
- ☐ 350 min mantat

529 Sənayedə istifadə edilən ağır metallara aid olunan toksik metallara daxildir

- ☐ aerazol, mis, nikel və s
- ☐ aerasiya, civə, mis və s
- ☐ arsen, aerob,nikel və
- ☒ arsen, xrom,mis, civə və s.
- ☐ abiotik, xrom, qurğuşun və s

530 Qəza nəticəsində tankerlə daşınan 50 min ton kimyəvi maddənin 20 min tonu okeana tökülmüşdür. Kimyəvi maddənin ümumi həcmi neçə %-i okeana axıdılmışdır.

- ☐ 0.25
- ☐ 0.35
- ☐ 0.5
- ☒ 0.4
- ☐ 0.2

531 Müəssisənin toksik təhlükəsi və tullantıların emalı aşağıdakı rəqəmlərlə ifadə olunur: 30 ton son dərəcəli birinci kateqoriya; 10 ton –ikinci, yüksək dərəcəli təhlükəli; 7 ton –üçüncü orta dərəcəli və 5 ton –dördüncü, aşağı dərəcəli. Emal olunmuş tullantıların orta həcmi 91 / 10 təyin edin.

- ☐ 8,7 ton
- ☐ 9,5 ton
- ☐ 10,2 ton
- ☒ 9,1 ton
- ☐ 8,7 ton

532 Sənaye tullantılarını emal edəcək müəssisə 27 oktyabrda istifadəyə verilib. Onun işçilərinin siyahı sayı 27 oktyabrda -61 nəfər, 28-30 oktyabrda -62 nəfər və oktyabrın 31-də -63 nəfər olduğunu bilərək oktyabr ayı üçün işçilərin həqiqi orta siyahı sayını hesablayın.

- ☐ 70 nəfər

- ☐ 58 nəfər
- ☐ 65 nəfər
- ☒ 62 nəfər
- ☐ 55 nəfər

533 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1-ci yarımda - 300 nəfər, 3-cü rübdə -380 nəfər və oktyabr ayında 390 nəfər olmuşdur. 10 ay üzrə işçilərin orta siyahı sayını hesablayın.

- ☐ 300 nəfər
- ☐ 370 nəfər
- ☐ 340 nəfər
- ☒ 333 nəfər
- ☐ 312 nəfər

534 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 15% artmış, ona çəkilən xərc isə 6% azalmışdır. Emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir?

- ☐ 20% azalmışdır
- ☐ 14% artmışdır
- ☐ 15% artmışdır
- ☒ 22 % artmışdır
- ☐ 11% azalmışdır

535 Tankerlə daşınan 60 min ton mazutun qəza nəticəsində 8 min tonu dənizə tökülmüşdür. Mazutun ümumi həcmnin neçə faizi dənizə axıdılmışdır

- ☐ 0.19
- ☐ 0.142
- ☐ 0.172
- ☒ 0.133
- ☐ 0.173

536 Qranit hasilatı karxanası aprel ayının 15-də istifadəyə verilmişdir. Aprelin sonunadək 6 min ton qranit emal edilmişdir. Həmin dövrdə atmosfərə 1,5 min ton m³ toz atılmışdır. İl ərzində karxanadan havaya atılan tozun miqdarını təyin edin.

- ☐ 34200 m³
- ☐ 36000 m³
- ☐ 37400 m³
- ☒ 36500 m³
- ☐ 35300 m³

537 Qəza nəticəsində nəticəsində 900 km uzunluğunda dəmir yolu ərazisində 150 m (0, 15 km) məsafəyə 5 ton, 100 m (0,10 km) məsafəyə - 2 ton və 200 m (0,20 km) məsafəyə - 4 ton neft dağılmışdır. Əraziyə dağıdılmış neftin orta həcmi təyin edin

- ☐ 4,0 ton
- ☐ 3,17 ton
- ☐ 4,12 ton
- ☒ 3, 89 ton
- ☐ 3,0 ton

538 Qəza nəticəsində tankerlə daşınan 150 min ton kimyəvi maddənin 11 min tonu okeana tökülmüşdür. Kimyəvi maddənin ümumi həcmnin neçə %-i okeana axıdılmışdır.

- ☐ 0.062
- ☐ 0.014
- ☐ 0.015
- ☒ 0.073
- ☐ 0.735

539 Noyabr ayında tullantıların emalı müəssisəsində 45 dəzgah quraşdırılmışdır. (planla 45 dəzgahın işləməsi nəzərdə tutulub). Lakin həqiqi olaraq 40 dəzgah işləmiş və həqiqi 12500 dəzgah/saat işlənmişdir. Müəssisənin həqiqi işlədiyi günlərin sayı 20 gündür. Müəssisə 2 növbədə işləyir. İş gününün uzunluğu 8 saatdır. Quraşdırılmış avadanlıqların rejim vaxt fondundan istifadə əmsalını hesablayın.

- ☐ 0.557
- ☐ 0.476
- ☐ 0.789
- ☒ 0.789
- ☐ 0.907

540 Emal olunmuş tullantı məhsullarının hər vahidinə elektrik enerjisi 10% azalmış, elektrik enerjisinin qiyməti isə 5% ucuzlaşmışdır. Elektrik enerjisinə olan məsrəfin necə dəyişdiyini təyin edin.

- ☐ 0,95 və ya 95%
- ☒ 1,05 və ya 105%
- ☐ 1,03 və ya 103%
- ☐ 1,25 və ya 125%
- ☐ 1,17 və ya 117%

541 Tullantıları emal edən müəssisənin aldığı dəzgah 12 il işləmişdir. Bütün xidmət müddəti ərzində 3 dəfə əsaslı təmir olmuş və hər bir təmirin dəyəri 600 manatdır. Dəzgahın ləğv dəyəri 80 manatdır. İllik amortizasiya ayırmalarının məbləği 800 manatdır. Dəzgahın tam ilk dəyərini hesablayın

- ☐ 9600 man
- ☒ 11 320 man
- ☐ 14300 man
- ☐ 13200 man
- ☐ 12700 man

542 Müəssisənin toksik təhlükəsi və tullantıların emalı aşağıdakı rəqəmlərlə ifadə olunur: 30 ton son dərəcəli birinci kateqoriya; 10 ton –ikinci, yüksək dərəcəli təhlükəli; 7 ton –üçüncü orta dərəcəli və 5 ton –dördüncü, aşağı dərəcəli. Tullantıların orta toksik təhlükə dərəcəsini müəyyən edin.

- ☐ 1,20 dərəcəli təhlükə
- ☒ 1,71 dərəcəli təhlükə
- ☐ 1,01 dərəcəli təhlükə
- ☐ 1,10 dərəcəli təhlükə
- ☐ 1,17 dərəcəli təhlükə

543 Sənaye tullantılarını emal edən müəssisə 27 oktyabrda istifadəyə verilib. Onun işçilərinin siyahı sayı 27 oktyabrda -61 nəfər, 28-30 oktyabrda -62 nəfər və oktyabrın 31-də -63 nəfər olduğunu bilərək oktyabr ayı üçün işçilərin həqiqi orta siyahı sayını hesablayın

- ☒ 62 nəfər
- ☐ 67 nəfər
- ☐ 63 nəfər

- ☐ 61 nəfər
☐ 50 nəfər

544 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1-ci yarımda - 370 nəfər, 3-cü rübdə -380 nəfər və oktyabr ayında 390 nəfər olmuşdur. 10 ay üzrə işçilərin orta siyahı sayını hesablayın

- ☐ 315 nəfər
☐ 390 nəfər
☐ 360 nəfər
☐ 370 nəfər
☒ 375 nəfər

545 Müəssisədə quraşdırılmış 800 qurğudan 200-i birinci növbədə, 350-si ikinci növbədə və 150-si üçüncü növbədə işləmişdir. Müəssisədə 100 qurğu işə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- ☐ 1.75
☐ 1.95
☐ 1.82
☐ 1.13
☒ 1.93

546 Tankerlə daşınan 110 min ton mazutun qəza nəticəsində 8 min tonu dənizə tökülmüşdür. Mazutun ümumi həcmnin neçə faizi dənizə axıdılmışdır

- ☒ 0.073
☐ 0.053
☐ 0.069
☐ 0.079
☐ 0.059

547 Qranit hasilatı karxanası aprel ayının 15-də istifadəyə verilmişdir. Aprelin sonunadək 6 min ton qranit emal edilmişdir. Həmin dövrdə atmosfərə 1,2 min m³ toz atılmışdır. İl ərzində karxanadan havaya atılan tozun miqdarını təyin edin.

- ☐ 11400 m³
☐ 18700 m³
☐ 19200 m³
☐ 18300 m³
☒ 29200 m³

548 Aşağıdakı dövrlər üzrə sututarın orta hesabla çirklənməsi haqqında məlumat verilmişdir. 1- ci yarımda 37 min ton, 3-cü rübdə - 27 min ton və oktyabr ayında -9 min ton. 10 ay ərzində sututarın orta çirklənmə dərəcəsini müəyyən edin.

- ☐ 33,4 ton
☐ 21,5 ton
☒ 31,2 ton
☐ 30,2 ton
☐ 32,3 ton

549 Qəza nəticəsində nəticəsində 900 km uzunluğunda dəmir yolu ərazisində 150 m (0, 15 km) məsafəyə 3 ton, 100 m (0,10 km) məsafəyə - 2 ton və 200 m (0,20 km) məsafəyə - 4 ton neft dağılmışdır. Əraziyə dağıdılmış neftin orta həcmi təyin edin.

- ☐ 2,99 ton

- ☐ 3,02 ton
- ☒ 3,22 ton
- ☐ 3 ton
- ☐ 4,2 ton

550 Utilizasiya nədir ?

- ☒ İstehsal tullantılarının xammal , yarımfabrikat , yanacaq kimi istifadə edilməsi
- ☐ İstehsal tullantılarından hazır məhsul kimi istifadə edilməsi və satılması
- ☐ İstehsal tullantılarının xüsusi poliqonlara daşınması və basdırılması
- ☐ İstehsal tullantılarının basdırılması
- ☐ İstehsal tullantılarının təmizlənməsi

551 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 18% artmış , ona çəkilən xərclər isə 8% azalmışdır . emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir ?

- ☐ 28,2 % azalmışdır
- ☐ 18,2 % artmışdır
- ☐ 22,2 % artmışdır
- ☒ 28,2 % artmışdır
- ☐ 18,2 % azalmışdır

552 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1 – ci yarım ildə 400 nəfər , 2 – ci yarımildə 400 nəfər , 3 – cü rübdə 420 nəfər , 4 – cü rübdə isə 440 nəfər olmuşdur . İl ərzində işçilərin orta siyahı sayını hesablayın

- ☐ 428.0
- ☒ 415.0
- ☐ 420.0
- ☐ 440.0
- ☐ 400.0

553 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət üstünlükləri nədən ibarətdir ?

- ☐ Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü
- ☐ Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında
- ☐ Torpağın suvarılması nəticəsində məhsuldarlığın artması
- ☒ Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- ☐ Çirkab suların zərərsizləşdirməsinin həyata keçirilməsi

554 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir ?

- ☐ Sudakı çirkləndirici maddələrin zərərsizləşdirilməsi ilə
- ☐ Sudakı çirkləndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğadılması ilə
- ☐ Çirkab suların suzgəcdən keçirilməsi ilə
- ☒ Sudakı çirkləndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
- ☐ Çirkab sulardakı çirkləndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə

555 Çirkab sularının minerallaşdırılması nədir ?

- ☐ Çirkab sulardakı mexaniki qarışıq qarışıqların təmizlənməsi
- ☐ Çirkab sulardan duzların qismən qismən çıxarılması
- ☐ Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- ☒ Təmizlənmiş sulardan duzların çıxarılması

☐ Çirkab sulardan duzuların həll olunmasını həyata keçirmək

556 Müəssisədə işçilərin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işdən çıxanların sayı isə 69 nəfər olmuşdur. İşdən çıxma üzrə dövrəyə əmsalını hesablamalı:

- ☒ 0.057
- ☐ 0.055
- ☐ 0.06
- ☐ 1.057
- ☐ 1.102

557 Müəssisədə əmək məhsuldarlığının əsas dövrdəkinə nisbətən hesabat dövründə 6,0 % artmış, işçilərin sayı isə 2,0% çoxalmışdır. Məhsul və xidmətlərin buraxılışının necə dəyişdiyini müəyyən edin

- ☐ 1.126
- ☐ 1.072
- ☐ 1.05
- ☒ 1.081
- ☐ 1.205

558 Məhsul vahidinə əmək məsrəfinin əsas dövrdəkinə nisbətən hesabat dövründə 5,0% aşağı salındığını bilərək, orta hasilatın necə dəyişdiyini hesablayın

- ☐ 7.5% artmışdır
- ☐ 3% artmışdır
- ☐ 5% aşağı salınmış
- ☒ 5.3% artmışdır
- ☐ 6.5% artmışdır

559 İş ayının uzunluğunun 25 gün, orta saatlıq hasilatın 6, orta günlük hasilatın isə 50 ədəd olduğunu bilərək əmək məhsuldarlığının orta aylıq səviyyəsini hesablayın

- ☐ 1500 ədəd
- ☐ 150 ədəd
- ☐ 1800 ədəd
- ☒ 1250 ədəd
- ☐ 750 ədəd

560 Müəssisədə əmək məhsuldarlığı əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə 12.2%, işlənmiş vaxt isə 5.6% artmışdır. Ümumi buraxılışın həcmnin necə dəyişdiyini müəyyən edin

- ☐ 26.4%
- ☐ 24.2%
- ☐ 0.22
- ☒ 18.5%
- ☐ 25.5%

561 İstehsal olunmuş məhsulun dəyərinin 20 mln. man., işlənmiş vaxtın 4 mln adam-saat olduğunu bilərək əmək tutumunu hesablayın.

- ☐ 0.6
- ☐ 0.4
- ☐ 0.3
- ☒ 0.2

☐ 0.5

562 Dəyişən tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksi 1.2-yə, sabit tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksi isə 1.12-yə bərabər olmuşdur. Quruluş dəyişilməsi əmək məhsuldarlığı indeksini hesablayın

- ☐ 0.7
- ☐ 1.05
- ☐ 0.89
- ☒ 1.07
- ☐ 1.15

563 Əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə məhsul istehsalı 22%, işlənmiş vaxt isə 14% artmışdır. Əmək məhsuldarlığı indeksini hesablayın

- ☐ 1.1
- ☐ 0.87
- ☐ 1.04
- ☒ 1.07
- ☐ 0.95

564 Əmək məhsuldarlığı 1,15 olduğu halda məhsul vahidinin əmək tutumu indeksi neçəyə bərabər olar?

- ☐ 0.59
- ☐ 2.35
- ☐ 1.98
- ☒ 0.87
- ☐ 0.8

565 Vahid hava və ya su həcminə düşən hissəciklərin kütləsinə verilən elmi ad

- ☐ bakterial təmizlik
- ☐ bakterialar
- ☐ bilavasitə çirkləndirmə mənbəyi
- ☒ bərk hissəciklərin mövcudluğu
- ☐ bentos

566 Noyabr ayında tullantıların emalı müəssisəsində 50 dəzgah quraşdırılmış (planda işləməsi nəzərdə tutulub 45 dəzgah) . Həqiqi işləmişdir -40 dəzgah. Həqiqi 12500 dəzgah / saat işlənilmişdir. Müəssisənin həqiqi işlədiyi günlərin sayı 20 gündür. Müəssisə 2 növbədə işləyir. İş gününün uzunluğu 8 saatdır. Quraşdırılmış avadanlıqların rejim vaxt fondundan istifadə əmsalını təyin edin.

- ☐ 0,92 və ya 92%
- ☐ 0,79 və ya 79%
- ☐ 0,52 və ya 52%
- ☒ 0,71 və ya 71%
- ☐ 0,42 və ya 42%

567 Emal olunmuş tullantı məhsullarının hər vahidinə elektrik enerjisi 10% azalmış, elektrik enerjisinin qiyməti isə 2% ucuzlaşmışdır. Elektrik enerjisi isə olan məsrəfin necə dəyişdiyini təyin edin

- ☐ 1.3
- ☐ 1.2
- ☐ 1.15

- ☒ 1.09
☐ 1.01

568 Tullantıları emal edici müəssisənin aldığı dəzgah 12 il işləmişdir. Bütün xidmət müddəti ərzində 5 dəfə əsaslı təmirdə olmuşdur. Hər bir təmirin dəyəri 600 manatdır. İllik amortizasiya ayırmalarının məbləği 800 manat olduğunu bilərək dəzgahın tam ilk dəyərini hesablayın.

- ☐ 15600 man
☒ 12 600 man
☐ 13200 man
☐ 17300 man
☐ 18200man

569 Müəssisədə quraşdırılmış 750 qurğudan 200-i birinci növbədə, 350-si ikinci növbədə və 100-ü üçüncü növbədə işləmişdir. Müəssisədə 100 qurğu isə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- ☐ 2,5 növbə
☐ 1,3 növbə
☐ 2,7 növbə
☒ 1,6 növbə
☐ 2,1 növbə

570 Hesabat dövrü ilə müqayisədə əsas dövrdə emal edilmiş tullantıların həcmi 10% yüksəlmiş, onlara çəkilən xərc isə 8% azalmışdır. Emal olunmuş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir.

- ☐ 1.4
☐ 1.3
☐ 1.5
☒ 1.2
☐ 1.1

571 Tullantıların emalı avadanlığı 12 il işləmişdir. O, xidmət müddəti ərzində 4 dəfə əsaslı təmir olunmuşdur. Hər təmirin dəyəri 1200 manatdır. Avadanlığın ləğv dəyəri 100 manatdır. İllik amortizasiya ayrılımlarının məbləği 1500 manat təşkil edir. Avadanlığın tam ilk dəyərini hesablayın

- ☐ 21500 manat
☐ 20300 manat
☐ 23 600 manat
☒ 22 700 manat
☐ 21 100 manat

572 2010-cu ildə kimya müəssisəsi 6 yeni təmizləyici qurğu almışdır. Bir ədəd qurğunun topdansa satış qiyməti 2000 manatdır. Gətirilməsi və quraşdırılması dəyəri 400 manat olmuşdur. Müəssisə 2012-ci ildə həmin konstruksiyadan olan daha 8 qurğu almış və quraşdırmışdır. Bu qurğuların dəyəri 9200 manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilin sonuna cəmi qurğuların ilkin dəyərini hesablayın

- ☐ 12200man
☐ 13300 man
☐ 14400 man
☒ 13320 man
☐ 12400 man

573 Hesabat dövrü ilə müqayisədə əsas dövrdə emal edilmiş tullantıların həcmi 15% yüksəlmiş, onlara çəkilən xərc isə 8% azalmışdır. Emal olunmuş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir

- ☐ 37% artmışdır
- ☐ 17% artmışdır
- ☐ 15% artmışdır
- ☒ 25% artmışdır
- ☐ 12% artmışdır

574 Tullantıların emalı avadanlığı 12 il işləmişdir. O, xidmət müddəti ərzində 3 dəfə əsaslı təmir olunmuş. Hər təmirin dəyəri 1200 manatdır. Avadanlığın ləğv dəyəri 100 manat, illik amortizasiya ayrılımlarının məbləği 1500 manat təşkil edir. Avadanlığın tam ilk dəyərini hesablayın.

- ☐ 22300 manat
- ☐ 19400 manat
- ☐ 20500 manat
- ☒ 21 500 manat
- ☐ 18700 manat

575 2010-cu ildə kimya müəssisəsi 6 yeni təmizləyici qurğu almışdır. Bir ədəd qurğunun topdansa satış qiyməti 2300 manatdır. Gətirilməsi və quraşdırılması dəyəri 400 manat olmuşdur. Müəssisə 2012-ci ildə həmin konstruksiyadan olan daha 8 qurğu almış və quraşdırmışdır. Bu qurğuların dəyəri 9200 manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilin sonuna cəmi qurğuların ilkin dəyərini hesablayın.

- ☐ 13450 man
- ☐ 23950 man
- ☐ 22401 man
- ☒ 23400 man
- ☐ 11500 man

576 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 12% artmış, ona çəkilən xərc isə 6% azalmışdır. Emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir

- ☐ 17% artmışdır
- ☐ 31% artmışdır
- ☐ 29% artmışdır
- ☒ 19 % artmışdır
- ☐ 15% artmışdır

577 Sənaye tullantıları ən çox hansı sahələrdə müşahidə olunur ?

- ☐ Faydalı qazıntı yataqlarının istismarında
- ☐ Neft - qaz quyularının qazılmasında
- ☐ Geoloji – kəşfiyyat işlərində
- ☒ Dag – mədən sənayesində
- ☐ Geoloji axtarış işlərində

578 Tullantılar nə üçün təkrar emal olunur ?

- ☐ Litosferi təmiz saxlamaq üçün
- ☐ Ekoloji sabitlik yaratmaq üçün ;
- ☐ Xammala qənaət endirmək üçün ;
- ☒ Təbii resurslardan istifadəni minimuma endirmək üçün ;
- ☐ Atmosferi təmiz saxlamaq üçün

579 İstehsalın zərərlik əmsalı necə hesablanır ?

- ☐ Bərk tullantıların ilkin həcmi sığışdırmadan sonrakı həcminə vurmaqla

- ☐ Su hövzəsində suyun həcminə daxil tullantıların suyun həcminə nisbəti ilə
- ☐ Bərk tullantıların ilkin həcmnin sıxışdırılmadan sonrakı həcminə nisbəti ilə
- ☒ tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti ilə
- ☐ Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə vurmaq

580 Sənaye tullantılarının təkrar emalının iqtisadi dəyəri nə ilə qiymətləndirilir:

- ☐ İstehsal qurğusunun normal iş rejimi ilə
- ☐ 1 ton məhsulun keyfiyyət göstəricisi ilə
- ☐ 1 ton məhsulun alınmasında enerji sərfi ilə
- ☒ 1 ton məhsulun maya dəyəri ilə
- ☐ Sərf olunan iş vaxtı ilə

581 Hesabat dövründə baza dövrü ilə müqayisədə əmək haqqı fondunun həcmi 15%, işçilərin sayı isə 4,5% artmışdır. İşçilərin orta aylıq əmək haqqının dinamikasını müəyyən edin.

- ☐ İkiqat dəyişilər
- ☐ 15 dəfə artar
- ☐ 10% azalar
- ☒ 10% artar
- ☐ 4,5 dəfə azalar

582 Aşağıdakı şərti məlumatlara əsasən orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini hesablayın: 1. Aylıq əmək haqqı fondu ---- 60 min. manat; 2. İşçilərin orta siyahı sayı --- 300 nəfər; 3. İşlənmiş adam-günlər ----- 8 min; 4. İşlənmiş adam-saatlar ----- 80 min;

- ☐ 7,5 manat
- ☐ 200 manat
- ☐ 220 manat
- ☒ 0,75 manat
- ☐ 250 manat

583 Aşağıdakı şərti məlumatlar əsasında İşə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 20 nəfər İşdən çıxanların sayı – 30 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 40 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 25 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 500 nəfər

- ☐ 0.05
- ☐ 0.06
- ☐ 0.03
- ☒ 0.04
- ☐ 0.08

584 Aşağıdakı şərti məlumatlar əsasında İşçi axını əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 20 nəfər İşdən çıxanların sayı – 30 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 40 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 25 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 500 nəfər

- ☐ 0.08
- ☐ 0.04
- ☐ 0.03
- ☒ 0.13
- ☐ 0.06

585 Aşağıdakı məlumat əsasında işə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 120 nəfər İşdən çıxanların sayı – 130 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 140 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 125 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 1500 nəfər

- ☐ 1.05
- ☐ 0.11
- ☐ 0.09
- ☒ 0.08
- ☐ 0.06

586 Müəssisədə işçiləin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işə qəbul olunanların sayı isə 45 nəfər olmuşdur. Orta illik siyahı sayını hesablamalı.

- ☐ 1229 nəfər
- ☐ 1168 nəfər
- ☐ 1088 nəfər
- ☒ 1207 nəfər
- ☐ 1454 nəfər

587 Müəssisədə işçiləin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işə qəbul olunanların sayı isə 45 nəfər olmuşdur. İşə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablamalı.

- ☐ 1.112
- ☐ 0.039
- ☐ 1.037
- ☒ 0.037
- ☐ 0.035

588 Rütubətliyi az olan yararsız (təhlükəli) materiala verilmiş ad

- ☐ bioloji akkumulyasiya
- ☐ bərk maye
- ☐ bioloji etalon
- ☒ bərk tullantılar
- ☐ bərk qalıq

589 Toksik istehsal və istehlak tullantılarının 4 təhlükəlilik dərəcələri necə adlanır

- ☐ qismən dərəcədə təhlükəli
- ☐ yüksək dərəcədə təhlükələri
- ☐ son dərəcə təhlükəli
- ☒ orta dərəcədə təhlükəli , son dərəcə təhlükəli , qismən dərəcədə təhlükəli
- ☐ orta dərəcədə təhlükəli

590 Toksik istehsal və istehlak tullantıları təhlükəliliyinə görə neçə dərəcəyə bölünür

- ☐ 1 dərəcə
- ☐ 3 dərəcə
- ☐ 5 dərəcə
- ☒ 4 dərəcə
- ☐ 2 dərəcə

591 2-tk (toksiki tullantılar) №-li hesabatda istifadə olunan anlayışlar hansılardır

- ☐ istehlak tullantıları
- ☒ toksiki,istehsal, istehlak tullantıları
- ☐ təbii qasırğa tullantıları
- ☐ təbii külək tullantıları
- ☐ istehsal tullantıları

592 Yığılan tullantıların illik ümumi həcmnin hesablanması düsturu

- ☐ $Q=P/m$
- ☒ $Q=p \cdot m$
- ☐ $P=p/m$
- ☐ $M=P/Q$
- ☐ $P=Q/m$

593 $C_m=B \cdot W \cdot (P_1-P_2)$ hansı səmərə göstəricini ifadə edir.

- ☐ Maddi
- ☒ İqtisadi
- ☐ Qazanc
- ☐ Ehtiyac
- ☐ Sosial

594 $\Delta B=B_0 - B_1$ düsturunda B_0 tədbirdən ... zəhərli maddələrin həcmi ifadə edir.

- ☐ prosesin ortasında
- ☒ əvvəl
- ☐ sonra
- ☐ sondakı
- ☐ prosesin sonund

595 $C=\Delta B/K$ nisbətində “K” nəyi ifadə edir?

- ☐ Aralıq istehlakı
- ☒ Kapitalın həcmi
- ☐ Maya dəyərini
- ☐ İstehsal xərcləri
- ☐ UDM –r

596 Az tullantılı texnoloji prosesi harada tədqiqini tapır?

- ☐ İstehlak
- ☒ İstehsal
- ☐ Cilalayıcı sexdə
- ☐ Qablaşdırma sexində
- ☐ Yığım sexində

597 BMT-nin tullantısız texnologiyaya dair deklarasiyası nə vaxt qəbul edilib?

- ☐ 2015.0
- ☐ 1905.0
- ☒ 1979.0
- ☐ 1930.0
- ☐ 2016.0

598 Əsaslı vəsait qoyuluşu aqreqların və ekoloji genişləndirilməsinə yönəldilir?

- ☐ Axının
- ☒ Gücün
- ☐ Binaların
- ☐ Qoruqların
- ☐ Dürğunluğuna

599 Hansı tullantılar 4 dərəcəyə bölünür?

- ☐ Yandırılan
- ☒ İstehsal və istehlak olunan
- ☐ İstehsal olunan
- ☐ İstehlak olunan
- ☐ Axıdılan

600 İnsan amilinin günahı üzrə torpaqda hansı dəyişiklik gedir

- ☐ Məqsəd
- ☒ Keyfiyyət
- ☐ Kəmiyyət
- ☐ Miqdar
- ☐ Eroziya

601 $K_{xüs} = K/\Delta B$ ilə əsaqlı vəsait qoyuluşunun hansı ekoloji səmərəlilik göstəricisi hesablanır

- ☐ Faydalılıq
- ☒ Mütləq
- ☐ Fondtutumu
- ☐ Fondverimi
- ☐ Səmərəlilik

602 $C = \Phi \cdot K_p \cdot (T_2 - T_1)$ avadanlığın işləmə müddətinin uzaldılmasından alınan hansı gəlirin həcmi göstərir

- ☒ Əlavə gəlirin
- ☐ Dolayı gəlirin
- ☐ Maya dəyərin
- ☐ Mənfəətin
- ☐ Rentabelliğin

603 $(\Theta_j = B_{0j} - B_{1j})$ hansı zərərlik əmsəlidir

- ☐ Səmərəlilik
- ☒ İnqrediyetin
- ☐ Fondtututumu
- ☐ Fondverimi
- ☐ Faydalılıq

604 Xərclərin şərti (hipotetik) hesablanması variantı hansı bazar qiymətləndirmə üsuludur.

- ☐ Beynəlxalq satış
- ☐ Bazar
- ☒ Dolayı qeyri-bazar
- ☐ Fərdi satış
- ☐ Pərakəndə satış

605 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinin dolayı qeyri-bazar qiymətləndirilməsində tətbi edilən qiymət

- ☐ Bazar
- ☒ Həqiqi qiymətlə
- ☐ Təklif edilən
- ☐ Cari

☐ Tələb olunan

606 Orqanizimlərin ətraf mühitdə sabit harmonik olaraq birlikdə yaşaması üçün nə lazımdır

- ☐ toksiklik
- ☐ oksigen
- ☐ təbii sərvət
- ☒ təbii tarazlıq
- ☐ karbon qazı

607 Elektromaqnit dalğalarının buraxılması və yayılması necə adlanır

- ☐ yüklənmə
- ☐ maqnit dalğası
- ☐ torralaşdırma
- ☒ şüalanma
- ☐ toz örtüyü

608 Atmosferdən yağmış yağıntının miqdarını dövr ərzində buxarlanmış suyun miqdarına bölməklə hesablanan göstərici

- ☐ çöküntü əmsalı
- ☐ kristallaşma
- ☐ buxarlanma
- ☒ rütübətlik əmsalı
- ☐ buzlaşma

609 Tullantılarda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin istifadə olunan xammal kütləsinə nisbəti göstəricisinin adı

- ☐ fondtutumu
- ☐ fondverimi
- ☐ istehsalın zərərlik əmsalı
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ istehsal xərcləri

610 Ehtiyatların mövcud olduğu müddətdə istehlak qiymətinə əlavəyə transformasiya edilən xalis məhsul kimi qəbul edilən gəlirin qalığı göstəricisi

- ☐ fondverimi
- ☐ insanların inkişaf indeksi
- ☐ iqtisadi amillər
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ insanların inkişafı

611 Orta uzunluq yaş müddəti, təhsil ocaqlarına qəbulolma əmsalı və adam başına ÜDM-a görə hesablanan göstəricinin adı

- ☐ ÜDM-da pay göstəricisi
- ☐ yaşamaq əmsalı
- ☐ istehlak dəyəri
- ☒ insanın inkişaf indeksi
- ☐ savadlılıq əmsalı

612 Üç əsas göstəriciyə əsasən hesablanmış həyat səviyyəsinin ümumiləşdirici göstəricisi

- ☐ renta
- ☐ iqtisadi amillər
- ☐ istehlak dəyəri
- ☒ insanın inkişaf indeksi
- ☐ nominal gəlirlər

613 Xəstəliyə, adətən müəyyən bir xəstəliyə və ya onun törədicilərinə həssaslıq necə adlanır

- ☐ inversiya
- ☐ izobara
- ☐ antit etik
- ☒ immunitet
- ☐ izoterma

614 Zıyanvericilərin sayının iqtisadi cəhətdən tənzimlənməsi baxımından nisbi sayının səviyyəsi göstərici

- ☐ iqtisadi amillər
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ insanın inkişaf indeksi
- ☒ iqtisadi zərərin səviyyəsi
- ☐ istehlak indeksi

615 Ətraf mühitin keyfiyyətinin qorunub saxlanmasına çəkilən xərclərin ailə büdcəsinə və müəssisələr sisteminə daxil edilən maliyyə stimulları necə adlanır

- ☐ insan amilləri
- ☐ coğrafi amillər
- ☐ təbii amillər
- ☒ iqtisadi amillər
- ☐ fiziki amillər

616 İnqrediyentin zərərlik əmsalı (Θ_j) hansıdır

- ☐ $\Theta_j = B_1 + K$
- ☐ $\Theta_j = Z_0 - B_1$
- ☐ $\Theta_j = B_1 - K$
- ☒ $\Theta_j = B_{0j} - B_{1j}$
- ☐ $\Theta_j = B_{0j} + B_{1j}$

617 Təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirdikdən əvvəl (T_1) və sonra (T_2) bir nəfər işçiyə düşən göstərir

- ☐ boş növbələrin sayını
- ☐ iş saatlarının saatların sayını
- ☐ faydalı iş əmsalını
- ☒ iş günlərinin sayını
- ☐ iş saatlarının saatların sayını

618 Əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirənlərə ödənilən yardımın hər xəstəlik

- ☐ 6 aya düşən həcmi
- ☐ ilinə düşən həcmi
- ☐ saatına düşən həcmi
- ☒ gününə düşən həcmi

☐ 3 aya düşən həcmi

619 Balığın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması nəticəsində əldə olunan səmərə $Ek =$

- ☐ $\Gamma_2 + K_2 \Gamma_2$
- ☐ $K_2 - K_1 \Gamma_1 / \Gamma_2$
- ☐ $K_1 - K_2 \Gamma_2 / \Gamma_1$
- ☒ $K_1 \Gamma_1 - K_2 \Gamma_2$
- ☐ $\Gamma_1 = K_1 - K_2 \Gamma_2$

620 Əsaslı vəsait qoyuluşunun ekoloji səmərəliliyinin mütləq göstəricisi =

- ☐ $K = K_{xüs} \times \Delta B$
- ☐ $\Delta B = K / K_{xüs}$
- ☐ $K = K_{xüs} - \Delta B$
- ☒ $K_{xüs} = K / \Delta B$
- ☐ $K_{xüs} = \Delta B / K$

621 Ekoloji təyinatlı əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi iqtisadi səmərəliliyi ixtisar edilmiş itkilərin ümumi məbləği ilə ekolojiya aid vəsaitə çəkilən əsasən hesablanır.

- ☐ ÜDM-n həcminə
- ☐ mənfəət həcminə
- ☐ maya dəyərin fərqi həcmi
- ☒ cari xərclərin fərqinə
- ☐ rentabelliliyə

622 Ekoloji təyinatlı əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi nəyə əsaslanır

- ☐ nəticə ilə mənfəətin müqayisəsinə
- ☐ nəticə ilə ziyanın məbləğinə
- ☐ məsrəflə maya dəyərinə
- ☒ məsrəflə nəticənin müqayisəsinə
- ☐ məsrəflə gəlirin fərqinə

623 Cari ildə müəssisədə işə salınan əsas kapitalın dəyərinin 1,3 mln. man., ilin əvvəlində onların tam dəyərinin 5,0 mln. man., ilin axırında isə 5.8 mln. man. Olduğunu bilərək, təzələnmə əmsalını hesablayın

- ☐ 20.0%
- ☐ 24.1%
- ☐ 23.6%
- ☒ 22.4%
- ☐ 25.9%

624 Müəssisədə məhsul istehsalının həcmi əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə 36% artmış, əsas kapitalın ortaillik həcmi isə 12% çoxalmışdır. Əsas kapitaldan istifadənin necə dəyişdiyini tapın

- ☐ 1.36
- ☒ 1.21
- ☐ 1.5
- ☐ 1.6
- ☐ 1.7

625 2013-cü ildə əsas kapitalın yararlılıq əmsalının 70.8% olduğunu bilərək, onun köhnəlmə əmsalını

hesablayın

- ☐ 32.4%
- ☒ 29.2%
- ☐ 28.2%
- ☐ 27.8%
- ☐ 29.1%

626 Cari ildə əsas kapitalın ortaillik tam dəyəri 30 mln. man., məhsul buraxılışının həcmnin 18 mln. man olduğunu bilərək kapitalveriminin səviyyəsini hesablayın

- ☐ 0.45 man
- ☒ 0.60 man
- ☐ 0.3 man
- ☐ 0.70 man
- ☐ 0.30 man

627 Bərk tullantıların ilkin həcmnin sıxışdırılmasından sonrakı həcmə olan nisbəti göstəricisi

- ☐ sıxışdırma anı
- ☒ sıxışdırma əmsalı
- ☐ presslənmə əmsalı
- ☐ sıxışdırma üsulu
- ☐ sıxışdırma dərəcəsi

628 Riskin azalması üzrə alternativ inzibati və başqa tədbirlərin qiymətləndirilməsi prosesi və digər amillər nəzərə alınmaqla müvafiq üsulların seçilmiş adı

- ☐ illik risk uçotu
- ☐ ani risk uçotu
- ☒ risk amillərinin uçotu
- ☐ dövrü risk uçotu
- ☐ pərakəndə uçot

629 Valideynlərdən keçməyən , lakin fərdi özünə məxsus öz gələcək törəmələrinə ötürülə biləcək xüsusiyyətə verilən ad

- ☐ gen
- ☒ mutasiya
- ☐ Deltagen
- ☐ mikrojen
- ☐ metis

630 Genetik amilləri dəyişdirə bilən amilin adı

- ☐ Mikrojen
- ☒ mutagen
- ☐ gen
- ☐ metiz
- ☐ deltagen

631 Kapitaldan əldə edilən orta qəlir daxil edilməklə, son istismar xərclərini çıxmaqla təbii ehtiyatlardan hazırlanmış son məhsulun bazar qiyməti kimi hesablanan göstərici

- ☐ bəyannamə qiyməti

- ☒ qəti qiymət
- ☐ cari qiymət
- ☐ sabit qiymət
- ☐ müqavilə qiyməti

632 Ekoloji uçot sistemində xalis qiymətin müəyyənləşdirilməsi zamanı istifadə olunan göstərici

- ☐ rentə haqqı
- ☒ kökü üstə qağacın dəyəri
- ☐ torfun dəyəri
- ☐ çürümüş peyinin dəyəri
- ☐ daş kömürün dəyəri

633 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə vergi hansı subyektlərdən tutulur

- ☐ dənizi dərinləşdirənlərdən
- ☒ ekoloji zərər vurandan
- ☐ meşə zolağı salandan
- ☐ zərərin qarşısını alandan
- ☐ su bəndi çəkənlərdən

634 Ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri

- ☐ ətraf mühitdən asılılıq
- ☐ sağlamlıq dərəcəsi
- ☐ sağlamlığın vəziyyəti
- ☐ sağlamlığın bərpası
- ☒ ətraf mühitdən asılılıq, sağlamlığın vəziyyəti

635 Ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri ətraf mühitin bir və ya bir neçə təhlükəli axını göstəricisi

- ☐ zədələrin say nisbətidir
- ☒ sağlamlığa təsirin nəticələri
- ☐ düzəltmə tədbirləri
- ☐ ətraf mühitdən asılılıq
- ☐ sağlamlığı itirən dərəcəsi

636 İnsanlarının sağlamlığına və ətraf mühitə birbaşa vurulan zərərin dəyəri hansı xərcləri əhatə edir

- ☒ vurulan zərərlə bağlı xərclər
- ☐ yerin mühafizəsi xərcləri
- ☐ kainatın tədqiqi xərcləri
- ☐ təbiətin qorunması xərcləri
- ☐ atmosferin qorunma xərcləri

637 Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən metodları öyrənən elm sahəsinin adı

- ☒ ekologiya statistikasi
- ☐ ekologiya auditi
- ☐ ekologiya maliyyəsi
- ☐ ekologiya iqtisadiyyatı
- ☐ ekologiya

638 Müəssisə səviyyəsində uçot dedikdə nə nəzərdə tutulur

- ☐ ekoloji araşdırma
- ☒ ekoloji ekspertiza
- ☐ ekoloji monitorinq
- ☐ ekoloji sorğu
- ☐ ekoloji müşahidə

639 Təyinatına görə ekoloji uçot hansılardır

- ☐ dövlət və ərazi səviyyəsində uçot
- ☐ ərazi uçotu
- ☐ beynəlxalq səviyyədə uçot
- ☒ dövlət və müəssisə səviyyəsində uçot
- ☐ bölgə uçotu

640 Təyinatına görə ekoloji uçot hansılardır

- ☐ beynəlxalq səviyyədə uçot
- ☐ dövlət və ərazi səviyyəsində uçot
- ☐ bölgə uçotu
- ☐ ərazi uçotu
- ☒ dövlət və müəssisə səviyyəsində uçot

641 Faydalı iş əmsalı hansıdır

- ☐ sistemin əsas göstəriciləri , bitgi növləri üzrə suvarmanın faydalı əmsalı
- ☐ sistemin əsas göstəriciləri
- ☐ irriqasiya sisteminin
- ☒ irriqasiya sisteminin, sistemin əsas göstəriciləri
- ☐ bitgi növləri üzrə suvarmanın faydalı əmsalı

642 İrriqasiya sisteminin faydalı iş əmsalı ($\Theta_{\Phi\Pi}$) və sisteminin əsas göstəriciləri faydalı təsir əmsalıdır: $\Theta_{\Phi\Pi} =$

- ☐ $W_1 : W_2 ; \Theta_{\Phi\Pi} = W_2 \cdot W_1$
- ☐ $W_1 : W_2 ; \Theta_{\Phi\Pi} = W_1 - W_2$
- ☐ $W_2 \cdot W_1 ; \Theta_{\Phi\Pi} = W_1 \cdot W_2$
- ☒ $W_2 / W_1 ; \Theta_{\Phi\Pi} = W_1 / W_2$
- ☐ $W_2 - W_1 ; \Theta_{\Phi\Pi} = W_2 / W_1$

643 Vegetasiya müddətində bitkilərin normal inkişafına lazım olan suyun miqdarı:

- ☐ $(M = T - J) - (\Delta E + B)$
- ☐ $M = (T - j) \times (\Delta E + B)$
- ☐ $M = (T - j) / (\Delta E + B)$
- ☒ $M = T - J - \Delta E + B$
- ☐ $M = (\Delta E + B) - (T - J)$

644 Müəyyən yaşayış məntəqəsində suya olan tələbatın həcmi müəyyən edən düstur

- ☐ $Q = 86,4 \cdot 10^3 / N_q \cdot H \cdot \Theta_c$
- ☐ $Q = H \cdot \Theta_c - 86,4 / 10^3$
- ☐ $Q = N_q / H \cdot \Theta_c \times 10^3$
- ☒ $Q = N_q \cdot H \cdot \Theta_c / 86,4 \times 10^3$

☐ $Q = \Theta c - H \times 86,4 \times M3$

645 Kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahəsinin məhsuldarlığının artmasının ümumi səmərəliliyi

- ☐ $C_m = (Q_2 + Q_1) / M_3$
☐ $C_m = Q_2 / (M_2 + Q_1)$
☐ $C_m = M_2 / (Q_2 - Q_1)$
☒ $C_m = (Q_2 - Q_1) \cdot M_3$
☐ $C_m = Q_1 \times (Q_1 - M_2)$

646 Qoruyucu avadanlığın işləmə müddətinin uzaldılmasından alınan əlavə gəlirin həcmi $C =$

- ☐ $C = \Phi (T_1 + T_2) \times K_p$
☐ $C = \Phi - (T_2 - T_1)$
☐ $\Phi \times K_p \times T_1$
☒ $C = \Phi \cdot K_p \cdot (T_2 - T_1)$
☐ $C = K_1 (T_2 - T_1) / \Phi$

647 Xəstə işçilərin sağaldılmasına çəkilən dövlət xərclərinin azaldılmasından yaranan səmərənin həcmi $C_c =$

- ☐ $K_a (X_o - B) / (K_c - X_c)$
☐ $B_a (K_a - K_b) - B_c (K_c + X_c)$
☐ $(B_a \cdot K_a - X_a) - (B_c \cdot K_c \cdot X_c)$
☒ $B_a \cdot K_a \cdot X_a + (B_c \cdot K_c \cdot X_c)$
☐ $(B_a \cdot K_a \cdot X_a) + (B_c \cdot K_c \cdot X_c)$

648 Xəstəliklərlə bağlı sosial sığorta fondundan ayırmaların azaldılmasında alınan səmərə $C_{cc} =$

- ☐ $M_n \cdot (P_1 - P_2) \cdot \Gamma_m$
☐ $M_n (P_1 - P_2)$
☐ $\Gamma_m \cdot (P_1 - P_2)$
☒ $\Gamma_m \cdot M_n \cdot (P_1 - P_2)$
☐ $\Gamma_m \cdot (P_1 - P_2) / M_n$

649 Ətraf mühitin çirklənməsi ilə bağlı itkilərin qarşısının alınması ilə bağlı itkilərin qarşısının alınması üçün əldə edilən iqtisadi səmərəliliyin

- ☐ $W \cdot (P_1 - P_2) / B$
☐ $W (P_1 - P_2)$
☐ $B (P_1 - P_2)$
☒ $B \cdot W \cdot (P_1 - P_2)$
☐ $B (P_1 - P_2) / W$

650 Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı hansı qiymətləndirmə metodundan istifadə olunur ?

- ☐ Orta qiymətləndirmə metodu
☐ Balans metodu
☐ Indeks metodu
☒ Ehtimal edilən qiymətləndirmə metodu
☐ Nisbi qiymətləndirmə metodu

651 Qarışma əmsali necə hesablanır ?

- ☐ Suyun həcminə daxil olan tullantıları suyun həcminə vurmaqla

- ☐ Bərk tullantıların ilkin həcmnin sıxışdırımdan sonrakı həcminə nisbəti ilə
- ☐ Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti ilə
- ☒ su hövzəsində suyun həcminə daxil olan tullantıların suyun ümumi həcminə nisbəti ilə
- ☐ Atmosferdən yağmış yağıntının miqdarını dövr ərzində buxarlanmış suyun miqdarına bölməklə

652 Cari ildə müəssisənin əsas kapitalının köhnəlmə əmsalının 28,6% olduğunu bilərək yararlılıq əmsalını hesablayın

- ☐ 73.6%
- ☐ 70.2%
- ☐ 67.4%
- ☒ 71.4%
- ☐ 75.5%

653 Ekoloji uçot sistemində təbii sərvətlərin tükənməsi və mühitin pisləşməsi dəyərinin xalis məhsuldan çıxılmasından əldə edilən

- ☒ ekoloji cəhətdən təshih edilmiş
- ☐ zay məhsul
- ☐ ekoloji cəhətdən təmizlənmiş
- ☐ ekoloji baxımdan çeşidlənmiş
- ☐ hazır məhsul

654 Ətraf mühiti az çirkləndirən məhsul istehsalına verilən ad

- ☐ ixrac olunan məhsul
- ☐ uyğunlaşdırılmış məhsul
- ☐ texnoloji təmiz məhsul
- ☒ ekoloji təmiz məhsul
- ☐ idxal olunan məhsul

655 Müəyyən ərazinin təbii və ya ekoloji xüsusiyyətləri ilə tanışlıq məqsədi ilə edilən səyahət necə adlanır

- ☐ metroda səyahət
- ☐ dənizdə gəzinti
- ☐ Sədərk ticarət mərkəzi
- ☒ ekoloji turizm
- ☐ tuneldə ilişib qalmaq

656 Ekoloji cəhətdən yerini dəyişən şəxslər necə adlanır

- ☐ quraqlıq qaçqınları
- ☐ tüstüdən qaçanlar
- ☐ susuzluqdan qaçanlar
- ☒ ekoloji qaçqınlar
- ☐ çirkləndirmədən qaçanlar

657 Cari dövrün məsrəflərinin köhnə illərlə müqayisəsini aparmazdan əvvəl onları eyni dövrə gətirmə əmsalı

- ☐ $B = (1 + \Theta_{ng}) / 1$
- ☐ $B = (1 + \Theta_{ng}) \cdot B_1$
- ☐ $B = (1 + \Theta_{ng}) \cdot B_0$
- ☒ $B = 1 / (1 + \Theta_{ng})^t$

☐ $B = B_1 / (1 + \Theta_{ng})^t$

658 Əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi səmərəlilik əmsalı

- ☐ $\Theta_H - I_X \cdot K \rightarrow \min$
☐ $I_X / \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
☐ $I_X - \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
☒ $I_X + \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
☐ $I_X \cdot \Theta_H - K \rightarrow \min$

659 Təbiəti mühafizə tədbirlərindən əvvəl (B_0) və sonra (B_1) zəhərli maddələrin həcmi arasındakı fərq necə tapılır

- ☐ $DB = Z_0 - B_1$
☐ $\Delta B = B_0 - K$
☐ $\Delta B = B_1 - K + 0,25$
☒ $\Delta B = B_0 - B_1$
☐ $DB = B_1 - K$

660 Havada, suda və torpaqda zəhərli maddələrin azalmış miqdarının bu dəyişikliyi yaradan kapitalın hər vahidinə olan nisbəti

- ☐ $C = \Delta B / 1,05 \times K$
☐ $C = \Delta B \times K$
☐ $K \times C = \Delta B$
☒ $C = \Delta B / K$
☐ $C = \Delta B / S$

661 Qarşısı alınan itkilərlə qoruyucu komplekslərin istismarına çəkilən cari xərclərin fərqinin bu nəticəni yaradan investisiyaya olan nisbəti nə adlanır

- ☐ ödəmə müddəti əmsalı
☐ istehsal xərcləri indeksi
☐ maya dəyəri indeksi
☒ maya dəyərinin istehsal xərclərinə nisbəti
☐ ümumi iqtisadi səmərəlilik

662 Təbiətin qorunması tədbirləri üçün cari məsrəfləri müəyyənləşdirərkən bütün əmtəəlik məsulun dəyərindən nəyi çıxmaq lazımdır

- ☐ cari məsrəfləri
☐ popen ödənişi
☐ istifadə olunmuş xammalın dəyəri
☒ zay məhsuldan itkilər, popen ödənişi, istifadə olunmuş xammalın dəyəri
☐ zay məhsuldan itkilər

663 Minimum bərk, maye, qazabənzər tullantı yaranmasını təmin edən istehsal texnologiyası necə adlanır

- ☐ uducu texnoloji proses
☐ tullantı emalı prosesi
☐ tullantısız texnoloji proses
☒ az tullantılı texnoloji proses
☐ tam təmizləyici proses

664 BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının Bəyannaməsinə (1979) əsasən kompleks istifadəni təmin edən istehsal üsulu dedikdə

- ☐ qazların dondurulması
- ☐ az tullantı emalı
- ☐ istehlak-istehsal təkrar emal
- ☒ tullantısız texnologiya
- ☐ biosferanı udan texnologiya

665 Konkret ekoloji güclərin və aqreqlərin genişləndirilməsinə yönəldilən vəsait necə adlanır

- ☐ maya dəyəri
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşu
- ☐ ipoteka

666 “Evi” dusturu hansı ölkədə mütləq qiymətlərin hesablanmasında istifadə edilir?

- ☐ Anqola
- ☐ Türkiyə
- ☐ Azərbaycan
- ☐ Gürcüstan
- ☒ ABŞ

667 1982-ci ildə BMT-nin Baş Asambleyasının ... Beynəlxalq Xartiyası qəbul edilib?

- ☒ Təbiətin
- ☐ Milli parkın
- ☐ Meşələrin
- ☐ Qoruğun
- ☐ Havanın

668 Ətraf mühitə dair informasiya agentliyi (EPA) hansı ölkədə yaradılıb

- ☒ ABŞ
- ☐ Azərbaycan
- ☐ Hindistan
- ☐ Çin
- ☐ Pakistan

669 BMT-nin “Avropa iqtisadi Komissiyası Deklarasiyası” hansı ildə qəbul edilib

- ☐ 1030.0
- ☐ 1500.0
- ☐ 1200.0
- ☒ 1979.0
- ☐ 1001.0

670 Çirkab sularının axıdılmasının nəticəsini qiymətləndirmək üçün İL düsturunun aşağıdakı hissəsindən istifadə edilir

- ☐ $İL0 = EL1 / EL2b$
- ☐ $İL2 = EL1b / EL2$
- ☐ $İL1 = EL1 / EL1b$

- ☒ $\dot{I}L = EL2 / EL2b$
☐ $\dot{I}L2 = EL1b / EL2b$

671 Bütün fəaliyyət sahələrinin çirkləndiricilərlə yüklənmə göstəricisinin dinamikası düsturu

- ☐ $V = PDI / M$
☐ $\dot{I}L = EL1 + EL2$
☐ $EL = W1 P1 + W2 P2$
☒ $\dot{I}L = EL1 + EL2 / EL1b + EL2b$
☐ $EL = W1 P1 - W2 P2$

672 Hər bir çirkləndiricinin təhlükə dərəcəsi nəzərə alınmaqla hər bir istehsal sahəsinin yükü bu düsturla hesablanır

- ☐ $V = PDI / M + \dots$
☐ $\dot{I}L = EL - W1 P1 + \dots$
☐ $\dot{I}L = EL1 / EL2 P2 + \dots$
☒ $EL = W1 P1 + W2 P2 + \dots$
☐ $EL = \dot{I}L + W2 P2 + \dots$

673 Hər bir istehsal sahəsinin yükü hər bir çirkləndiricinin təhlükə dərəcəsi nəzərə alınmaqla hər bir maddənin hesablanır

- ☐ çirkləndirilmiş suyun miqdarının vurulub çıxılması yolu ilə
☐ çirkləndirilmiş miqdarı nisbəti
☐ çirkləndirilmiş suyun səviyyəsi
☒ çirklənmiş suyun miqdarını cəmləməklə
☐ çirkləndirilmiş suyun miqdarının hasili kimi

674 ABŞ-da estetik göstəri ilə yanaşı bazis ərazi vahidi üzrə hesablanan suyun keyfiyyəti göstəricisinin düsturu

- ☐ $V = EL / \dot{I}L$
☐ $V = M / PDI$
☐ $V = PDI / EVI$
☒ $V = PDI / M$
☐ $V = PDI / OPAQI$

675 Əgər 0,1-su vizual görkəminə görə və 0,2-su xoşagəlməz rəngə və iyə malik olduqda hansı zərər göstəricisi hesablanır

- ☐ intensivlik
☐ etiketik
☐ utilitar
☒ estetik
☐ utilitar-intensiv

676 Çirklənmədən dəyən zərərin qiymətlərinə 0-la 1 arasında qiymət ala bilən çəkilər verməklə hesablanan zərərlər hansılardır

- ☐ utilitar zərər
☐ estetik zərər
☐ etiketik və utilitar zərər
☒ estetik və utilitar zərər
☐ ulitar və estetik zərər

677 Biosferin coğrafi vəziyyəti və ətraf mühitin ümumi vəziyyətinin qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşülür ?

- ☐ Biomonitorinq
- ☐ Kimyəvi monitorinq
- ☐ Bioloji monitorinq
- ☒ Təbii monitorinq
- ☐ Fiziki monitorinq

678 BMT – nin 1991 – ci ildə Braziliyada dünya ölkələri hökumət başçılarının iştirakı ilə keçirdiyi "Ətraf mühit və inkişaf " adlı konfransda qarşıya qoyulan əsas məsələ nədən ibarət olmuşdur ?

- ☐ Çirkab sülardan istifadənin qadağan olunması
- ☐ Müasir su təmizləyici qurğuların yaradılması
- ☐ Atmosferin çirklənməsinin qarşısının alınması
- ☒ Hər bir dövlətin öz ölkə əhəlisini təmizləmiş içməli su ilə təmin etmə öhdəçiliyinin qəbul edilməsi
- ☐ Litosferin çirklənməsinin qarşısının alınması

679 ABŞ-da zonadakı suyun çirklənmə dərəcəsinə əks etdirən müxtəlif təyinatlı zərərlərin qiymətlərinin cəmi kimi hesablanan göstəricinin adı

- ☐ dinamiklik göstəricisi
- ☐ inteqral göstəricisi
- ☐ ekstensiv göstəricisi
- ☒ intensivlik göstəricisi
- ☐ güc göstəricisi

680 ABŞ-da çirklənmənin müddəti hesablanarkən ildəki rüblər hansı əmsalla çəkiləşdirilir

- ☐ 0,1 ; 0,8 ; 0,6 ; 1,0; 0,4 müqabilində
- ☐ II rüb 0,8 -ə bərabər
- ☐ I rüb 0,6 –a bərabər
- ☒ 0,4 ; 0,6 ; 0,8 ; 1,0 müqabilində
- ☐ III rüb 0,4-ə bərabər

681 İl ərzində suların çirkləndiyi rüblərin sayına görə müəyyən edilən göstəricinin adı

- ☐ uçota alınma tarixini
- ☐ çirklənmənin mütləq qiyməti
- ☐ çirklənmənin həddi
- ☒ çirklənmənin müddəti
- ☐ çirklənmənin dərəcəsini

682 OPAQİ =100 olması uçota alınan bütün çirkləndirici qatışıqların milli standartların səviyyəsinəgöstərir

- ☐ uzaqlaşma həddini
- ☐ çatmamasını
- ☐ normanın zəif olmasını
- ☒ çatmasını
- ☐ yaxınlaşmasını

683 OPAQİ =10 olması atmosfer havasında çirklənməningöstərir

- ☐ olmasını

- ☐ cüzi olmasını
- ☐ yüksək həddə olmasını
- ☒ olmamasını
- ☐ qatılığın zəif olmasını

684 Ətraf mühitin qorunmasının beynəlxalq obyektı deyil

- ☐ Yerın təkı
- ☐ Atmosfer havası
- ☐ Dünya okeanı
- ☒ Kosmos
- ☐ Antraktıda

685 Azərbaycan respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə % - i kənd təsərrüfatı üçün yararlıdır ?

- ☐ 0.39
- ☐ 0.2
- ☐ 0.1
- ☒ 0.49
- ☐ 0.3

686 Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəriciləri sistemi neçə bölmədən ibarətdir

- ☐ 9.0
- ☐ 7.0
- ☐ 2.0
- ☒ 5.0
- ☐ 3.0

687 Mühitə zərərli olan fəaliyyət növlərini dayandırdıqda təbiətin korlanmasına qarşı çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər göstəricisi

- ☐ tədavül xərcləri
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ istehsal xərcləri
- ☒ keçid xərcləri
- ☐ renta haqqı

688 İstehsalın və istehlakın alternativ modelinə keçid zamanı çirkləndirmənin qarşısını almaq üçün çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər

- ☐ tədavül xərcləri
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ renta haqqı
- ☒ keçid xərcləri
- ☐ istehsal xərcləri

689 Yanacaqın tərkibində karbonun nisbi mövcudluğu nəzərə alınmaqla yanacaq xammal istehlakçılarından alınan aksiz vergisi necə adlanır

- ☐ kommunal xidməti israfçılığa görə vergi
- ☒ karbon tullantısına görə vergi
- ☐ renta haqqı
- ☐ əmlak vergi

☐ icbari sığorta

690 Təklif edilən qiyməti qeyri-elastik istehsal amilindən və aktivlərdən istifadəyə görə icarə (renta) haqqı göstəricisi

- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ istehlakın dəyəri
- ☐ istehsalın zərərlik əmsalı
- ☒ icarə haqqı
- ☐ tədavül xərcləri

691 Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti göstəricisinin adı

- ☐ hasilat norması
- ☐ istehsalın dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☒ istehsalın zərərlik əmsalı
- ☐ fiziki həcm indeksi

692 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinin qarşısının alınması üçün xərclərin beynəlləşdirilməsi göstəricisinin adı

- ☐ həyatlıq vergisi
- ☐ israfçılığa görə vergi
- ☐ renta haqqı
- ☒ karbon tullantısına görə vergi
- ☐ əmlak vergisi

693 Ətraf mühit komponentlərinin kompleks göstəricilərinin mütləq qiymətinin hesablanması göstəricisinin adı

- ☐ AQİ
- ☐ OPAQİ
- ☐ OPA
- ☒ EVİ
- ☐ V

694 ABŞ-da kompleks göstəricilərin mütləq qiymətinin hesablanması düsturunun adı

- ☒ EVİ
- ☐ V
- ☐ OPAQİ
- ☐ OPA
- ☐ AQİ

695 Ətraf mühitin kompleks göstəriciləri hesablanarkən standartların pozulması dərəcəsinə uyğun qiymətlər götürülür. Hansılardır:

- ☐ 3.0
- ☐ 5.0
- ☐ 01 və 2
- ☒ 0 və 1
- ☐ 0 və 3

696 ABŞ-da ətraf mühitin mühafizəsinə edilən əsaslı vəsait qoyuluşunu kim maliyyələşdirir

- ☐ Bələdiyyələrin vəsaiti
- ☐ Federal hökumətin vəsaiti
- ☐ Dövlət büdcəsindən
- ☒ Federal hökumətin vəsaiti , Ştatların vəsaiti , Bələdiyyələrin vəsaiti ola bilər
- ☐ Statların vəsaiti

697 ABŞ-da ətraf mühitə dair statistika informasiya sistemini koordinasiya edən təşkilatın adı

- ☐ Statistika Agentliyi
- ☐ Milli Geofizik Mərkəz
- ☐ Milli Baş İdarə
- ☒ Agentlik (EPA)
- ☐ Daxili İşlər Nazirliyi

698 Statistika elminin ətraf mühitlə bağlı sahəsi hansı ildə yaranmış və formalaşmışdır

- ☐ 2010-cu ilin 70 illərində
- ☐ 1800-ci ilin 70 illərində
- ☐ 1700-ci ilin 70 illərində
- ☒ 1900-cü ilin 70 illərində
- ☐ 2000-ci ilin 70 illərində

699 Ətraf mühit statistikasının göstəricilər sistemi hansı məqsədlərə əsaslanır

- ☐ qeyri-müəyyən sorğular
- ☐ lokal
- ☐ dünyəvi
- ☒ uzun və qısa müddətli
- ☐ qısa müddətli

700 Yer kürəsinin hansı qitəsi sülh və əməkdaşlıq materiki adlanır

- ☐ Afrika
- ☐ Avropa
- ☐ Buzlu şimal
- ☒ Antraktida
- ☐ Asiya

701 Ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksasiyasına daxil olan beynəlxalq obyektlərə aiddir

- ☐ nadir canlılar
- ☐ bölünən təbii ehtiyatlar
- ☐ nadir təbii obyektlər
- ☒ nadir təbii obyektlər , bölünən təbii ehtiyatlar,nadir bitki və heyvanlar
- ☐ nadir bitki və heyvanlar

702 Ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksiyasından kənar beynəlxalq obyektlərə aiddir

- ☐ Avrasiya
- ☐ dünya okeanı
- ☐ kosmos
- ☒ antraktida , kosmos , dünya okeanı , atmosfer havası
- ☐ atmosfer havası

703 Ətraf mühitin qorunması ilə bağlı monitoring hansı alt sistemə bölünür

- ☐ fiziki, azon və biosfera
- ☐ kainat və səma
- ☐ isti və soyuğun təsiri
- ☒ fiziki, kimyəvi və bioloji
- ☐ atmosfer, hava və su

704 Ətraf mühitin qorunması obyektləri necə bölünür

- ☐ ümumdünya və rayon üzrə
- ☐ ərazi və rayon bölgüsü
- ☐ lokal bölgü
- ☒ milli və beynəlxalq
- ☐ kəndə və qəsəbə üzrə bölgü

705 BMT Baş Asambleyası tərəfindən “Təbiətin Büynəlxalq Xartiyası (TBX) hansı ildə qəbul olunmuşdur

- ☐ 1992-ci ildə
- ☐ 1962-ci ildə
- ☐ 1952-ci ildə
- ☒ 1982-ci ildə
- ☐ 1972-ci ildə

706 Ətraf mühitin qorunması məsələsi BMT-də ilk dəfə kompleks şəkildə hansı ildə baxılmışdır

- ☐ 2002.0
- ☐ 1992.0
- ☒ 1968.0
- ☐ 1940.0
- ☐ 1950.0